كتاب نفائس الكلام في الترسل
بخط جلي

ايا صوفيه

٤٢٢٢

Keşfi II, 1966

İnşa kitabı

Nefayisü'l-kelam ve
araisü'l-aklam

Lundi Pazart. 19 Ocak Janvier

1953
OCAK - Janvier
Ocak - Janvier | Pazartesi | Şubat - Février
19
Lundi
19—346 Yıldızlı Blok

نفايس الكلا

٤٤٣٦

قد وقف هذه النسخة سلطاننا الأعظم والخاقان المعظم
مالك البرين والبحرين خادم الحرمين الشريفين السلطان ابن السلطان السلطان
الغازي محمود خان وقفا صحيحا شرعيا حرره الفقير أحمد
شيخ زاده المفتش بأوقاف الحرمين الشريفين
عفي عنهما

اول جهه فاتح الالباب خطابی الحمد حمد حضرت احدیت نیتوالند بود
ولایحه استجاد کلقاد جی نسیم صبا ثناء باد کا صمدیت جو رسیده
وسر دفتر فهرست کتابخانه نطق جو صفحه نعمای نا متناهی الهی یابد
وطلیعه تباشیر صبح تعریض جز بتوانولر ذکر آلاء ربانی نه لوله نیست
لها جون صد جهت دخم لا احصی ثنا عقدی زبان بلبلان بستان
فصاحت جهان افکنده که نوای طوطی شکر خای انا افصح العرب
والحمد له در بیش اینه وعلمک ما لم تکن تعلم سخن سرای شکر بود
وصوت عندلیب جو بش نغمه او شیب جو اصح الکلم له در ریاض قدس
فسبح بحمد ربک دلستان تسبیح وحاشیه نان تقدیس حی قیوم

دوات بیان وملو بالافق الاعلی بر اغصان بعد سدرة المنتهی ترنم
لا احصی ثناء علیک صفقه و بعده و احد اقصی سوسنو عندلیب المنز
بلاغت حد فصاحتی حلبات یا ایها الرسول بلغ جولان عرض
ادرسن حلی ال عجا انت کما اثنیت علی نفسک حد دیشتی بقیع
نعت جلال ربوبیت ظرف قصور وحرف عجز بیتی بتو وصوح
وصفکر بالوهیت حد عمادی عبارت حلق بنی کنجد تصول امر
نزد کمیت له اقولر عجز وقصور وضعف فتور دستبردی که حد جغا صار
اوصاف الوهیت لمعت وکبریاء اعتداد دا اقتصار ساخته اید
وهم هر قدم اول بار داصطرلر بدست العجز عن درک الادراک ادراک
دیمه دامنه حیرت منزل بعادی قوکوفه اید
تحیرت فی وصف نعمائه فقصرت عن نیل آلائه

نافحهٔ خوش بوی ثنای معالی جاه محمد تویی عطار العنبر دم اوغانی که خیر التحیات
و اکمل تحایا و صلوات صلوات که نفحات آن دوائح عنبر بوی کنیا کمال به
باهمتان حرکات عنبر الی اند فرستادن یعنی شود علی الخصوص بر روضه
طیبه یعنی در تربت مطهر و روضهٔ مصطفی عنبر نسیم سید المرسلین
و خاتم النبیین علیه و علیهم افضل التحایا و علی آله اخیار الابرار
و اصحاب ابصار دیاب بصیرت و نظر اصحاب تیغ تحقیق و تیغ بیت که ندیم
آباد ساخته و اخبار حقایق اخبار فی اسلاف جاندار منقطع و هو جار
حکم آل برهان که صدر جهان و در دوره زمین نشان بو ابد صحار
الله اسم لطیف جسم نسایم الاسحار و روایح الریاحین عنبر القطار
در اعلاء معالم شرع محمد و احیاء مراسم شرع و سنن سید المرسلین صلوات الله
علیه و علیهم اجمعین در اصطناع و ادبار ربع مسکون بجان نسایم

شد نشر صی دره حقایق بر طبقات اولو الاسلام و فضایل قطعات اقطار جمهور
منصف اقلیم گیهان و مشرق آفاق جهان گرد ارکان آنچه آیتی بود که تا
دید و صبح سعادت ظلمت از دیار بسالیت گیهان جهان گیر شد آیه جمال
طلعت شبهت انوار مشارق از ذرات فضای بصر جهان نوار کرد
الیمن العالم الموفق علی الصواب باب صیت کمال الدین و الدنیا
و اوان جلال ان هو العالی بنجم طرح المشرق و النبی و الحق و الدین
البر و التقی الموفق المتبحر و عمادیه جلال السید عطا
و عیبه بحر الیقین صحت دار و مرکز اخیار صاحب دل قبله اقبال
در صدر عز و جلال محمد فضل و افضال و مرکز علم و نوال
بنا فی للمعالی العالیات حضرت شد و افی الفنون العالیات حضرت قدر بوابند
و نشو و نمای آن بیخ طیبه که بر وجه مبارک عادلین دین و دنیا سایه

گفته ساقی [illegible] اند بود از وصلها تا [illegible] السماء [illegible]
صحابی نبات لب نهال محمد و جلال ظهبان [illegible] تعالی [illegible]
که بیدار بی انقلاب فغان و تند بار فا احد ثانی [illegible]
از استیصال ادنی در حیز توان و امکان نیاید
دیبی لعله یحکی اللآلی و سمائه ولی النجم فی موج [illegible]
و استحکام اساس آن [illegible]
که از علو تمنا نسبت ذات و تفاخر کان [illegible]
بدان جانب [illegible] بعد جنت [illegible] حوالی [illegible]
کاهی بجری از سرحد [illegible] و نخست و اسیب [illegible]
نوال تلبه در بنیاد آن بنیان [illegible] انسب [illegible]
حقا [illegible] که کان [illegible] و بدیل

[illegible] فرو باد آن بید [illegible] تنها [illegible]
و از تفاخر آن ست [illegible] اعلای ان [illegible] بنا
[illegible] و [illegible] خطا [illegible] جاشنه [illegible]
[illegible] طاق ایوان او صفت [illegible] و [illegible]
نطاق [illegible] و بهلم فلولا الله قال [illegible]
ثمانیه به [illegible] السنار ز اسیب [illegible] و [illegible]
[illegible] باسبان و در اطراف اقالیم و [illegible]
[illegible] و طام [illegible] قضیب سالم [illegible] و حدر [illegible]
حضر و [illegible] بالبنی [illegible]
[illegible] و زبان [illegible]
و [illegible] و نبات [illegible] و کبا [illegible]

وكان من جرم الطيبات ولديم بهيب البقا عليه الطيلاده

ولقد اعطي جهد الطلب بيله الا ان يسد جد المح الا الاحضار وقلم دربار

وخاصة كوه ربكا والبيان جرد فتم سانى بتر بعث وفتح بنيان ابرار

ان اتى جا منوه كتب له تمر ابدا وملول كا جعاد دوابنه كوحاد

نصيد سنه و در عهد همايون ايشان كه موسم حيدر و صعار كار

الصدق مهت نوكل قلم الميته عنا كه جانهد

فرمان ديتم عهد را ان جهان برحان جهدى الى اف

وعادة السيف ان يستخدم القلما دركام طايى محلو وناهد

وانكه جز دبد دولت حضرت و حيدر ان بسبب تعالى كه مقتضاه

والشمس تحط في الهوى وترتفع كاكاه در حضيض كه في حدوف

در چه افلاس الا بحاكم قاعده والشمس من بعد الغروب طالع

وتو درباب وجه فرصحت بان رفه لست وصحابن الطاب عطاظهر

ودعولت في ايشان با نصف الغوام و نصرم اعوام حفظ الايام

والدوام الاجرام كما صنم الموجب سابل عمل سلام ستو حوم

واعروا وحفظ الله تعالى في نعيم نعا والعاصين طولكم ايز دبا حكم

شهابيت مقام حضرت وعام الدهر لكان حي اسعد اذ ان ابو الموقر

ونفتق لدا دشا حسادا آن فهو طيبه الفيض صدق الحق وحجاز

جعل الله لنا نعيم طلحه عن فضائهم معطرا و طيب الصدق

جان نسيمه شرق بر الهدا و زما عروج الطلاق عنها با شكوه

ابدا حد حطا م و فوليحا على فق ذالكيه سبوه ان حعر ناحيه

ولكه مرتين ان درج العطف و العمر حيدر ان بهي في خلف

صدق ان اصل ضميم و وارث يحقق ان شاء في اهل

المؤازر المجد والمعالی عن سلف خلف والعلیا ثم فی وجه من سلفنا

یعنی صدر عالی جوانب الانعام والاکرام سلطان العلماء تقا

وعاضد صدور العالم الموارد نده وکسبا اول معهد المجد والعظام

واسطه عقد الصدور والاکابر کهف المعرضه النعمانیه عمدة العلما

البرهانیه محیی السنه والعرض باهل الاحسان فی بلاد الاسلام اطاله

وسلطنه العظیم فی فضله وبقی صولا زمانا فی جهان لا زال والیه

محروا فی ظلال النعمه ومعدوبا سعدوا فی عقال نعمه

صدری که اکر تمامدل علوشب ... با اقدام اوطام بابنده اعز

ندرجه کی باب خیال حیدر بحمد سری وسرو دی ذوق واکر عباد الاحر

کوهر بالی او درابانش اندیشه تصفیه دهی جز تاج شهریاری تیم تعجز

وافند سلطان علما یی حلی کی بنیاد

٦

عدد اعلام فی العلم والجود والمعالی وفاتح الابوابا بالعطایا والکرم

علم کانی فی حدائق القرآن قومه ولدکان منصوص الفنون ولی الحکم

... صد ایده دین نور طلعت الحمود ستوده صفات ... الموی عنبر

بدر طلعت او معمور او حشم ... اسعاب ... تعین حی قیوم ... کحل

کف جر با د لو رو ز ایه نی است و اذ حوا د سپهر حو ا ز ناکه اکو

که دیت بنیاد فلک حظ الطعه اوج وجه لو حده

وفادار للسما علا بحار نواظر فقیمتن الطمادی وار حاجب کافی

اسمعیل زعا ابن الله معقول حقول استکی لرعمله رسیت لم

کوهر شب چراغ صفایه که لز ضمائر علواحان نجود وفاتر مادحه ن

ماسته فی و ایا ء نهان حانه دل البر نور و سری واحمد شیقی

ازن حو فت له ابو سعید رسیتی حرسلک نظم اوله لهند

ورتری بوزارت خاندان کار موصوله للانبیاء الاخیار

روی عن الجنان بعار وزارت و اسحاب عن عار نیکی کرام

منقبت و جلالی آن توانند بود که یکی مقام دوات و صحیفه

و علو و مناسب لطف صدق لیکن وصف توانند و لا اکمال له

طرف و تا الاوصاف محامد

بنجابیب سحر کاذبی ان محبّر
گوهر نکبت فیها عیون السحایب عینی عظیم باشتاب
عنبر حالت اصحاب کمالات کهف حبه ان در تیم الکمو وفی تستر
ملیده مجهولان بدعوت عوی لی یعنی خونستین بند بند وبکمند
کیده قید خوش اوند لدن نبهنه النفوس سر اسعا
در جمع کتاب لین قطره نبات سبعی باید کهوان بار زنجانی داله کتر
محافظت باید اوود که قاصرات الطرف محذرات فرلوس
مقصورات فی الخیام اولیه کی بموجب فرمان اولی الامر منکم و حسب

٨ ان شارت علی المجد حق فهو لدیه مطاله
این مجموعه جامعه احمد و ولد افاضل الکرام و نوامیس الاقلام
نام نهال شده در گلستان حکم اندران نشانه طاعه ضعف فقد
استهد فی الله عصمت الماهو صحد و وقایه حیفان حصین لتر
الرجه دقت و لطاف نیخ نخایتی رلیدن النحر بامواد صفا
بهلوی زندو مغدو تب اللالی معانی و حنیع بیان بنهایی نسیق
کحال حمرت در حسنیم حصولی اندارد طلیم معاهران بایر
بلاغت گوهری است که باقنون سحر حلال عاقله مو زار احون حور
زبان بندی جی کهند نقش بندی چهره کسایان از لباس معانی در جه
استه چون جاهه قطرت بر روی ابر و عطا صورت انکیه عیب و ثقه
رشته خامه ثنائی خانین هیو ادینه و لوستانی ادم

اشکالی صعبونی عبارات رعنا ایله نثر بیم ایله احمد نعیم اولنلر

دوتار و موسیقار و حروف رقم لسنه تسوید قلم و زبان ابکار

مترجون حصوره زبان جویبار کوچی تاپی ایتمز عطارد کاتب

صنعت تصنیع دوران رشته براعت کتابی وسیلت

نطاق عجز و عقده بار ذمتی الوف و خواجه ربقه بسیط بساط

انبساط اولوب فصاحت بعنت ایچون وجود داده ستیز و قمعید

لنداضیق باشدو تماما قافیه امام ابو الحسن علی بن عبد العزیز

جرجانی رحمه الله تنبها زفاری داده قطار لینن اعتداد کو

لذعاره لسنده ان قطعه ده حق صاحب طا و اسمعیل عجلان

طیب الله ثراه ولا ذنب للافکار انت ترکتها

اذا احتشدت لم ینتفع باحتشادها

سبقت بابکار المعانی و التقت حواشی الالفاظ بعد تمامها

فان نحن حاولنا اختراع بدیعة حصلنا علی مسروقها و معادها

سخن هرچه گویم همه گفته اند بر باغ دانش همه رفته اند

ولکن بالکن ارواحانه و تشفیا لما فی الصدور و عقاقیر و

معجون ذا جام لیستک ولا رطب ولا یابس الا فی کتاب حیز

زل نتیجیان بازاده لئن اجتمعت الجن و الانس حدیقه

ان منظا محاوی اولنشا لقلما هیئه جرابا وندا اشتند اولوز

عهد تصدی ترکیب الفاظ و تصدر انشاء معانی ایدرسه وقف لسان

للا وقفا عیب روز گذران باشاکاه هیبت فی مجال طبیعی

جه هر سجال هولی فضا ازل موصه بیهو البیابان اوجدلایم

حداقل تنبیه اندو لوان مافی الارض من شجرة اقلام

والنبي بدر من لجة سبعة البحار فقد كلمات الله

بر حضرتلري كه بر اسب سر وكوياي كه صفت بانغ سخن واري آنڭ باليدر

ومن جملته كه نقد دار الضرب الفضل المتقدم حرفته دوكي

بافته لكنت لعابهما بالابريز خالص للمتقدم الفاخر ابو ته اعتبار

وي مجال اختيار صافي عيار ترو اندر بود ونقد بكم نقص سوى

نحن الآخرون السابقون الكرما حلان اوزر حليته البرهان

امتحان قصب السبق جز نيت ره يابند عجب نيست

وانه وان كنت الاخير زمانه لآت بما لا يستطيع الاوائل

زيرا كه ان بي جمد خان الكر صح جمال حسن ونهايت ظرافت

زفاف اند لعاد جلو كاه عرض اشتهار تقبيل العين نظار كهار

سو ح خشم ش و هيت فو د اسماع لعالي مر تقابع كشته

بار اين مجدلك كه عيب لطيفه اش قلبهم والاحسان ابو السعود

نعمات نعم از جهت الكنون جمي كشايند واز لكيم منصوص بي وجه

عنبيت قلمري ايتد ونتيجه اد اختراع صحيح قلم وافتخار

صحيح زبان نتيجه ليس التعجب للمشهور وانما التعجب للعقلا المستور

خوده اين صحيفه كاردها انواع علوم ني چند از

سباحت و ساحت فو صنعت كه نظم ونثر باديه سنبت و جمال

ونضار وخات وخار كه كانه مجانين صفات الصفر

نفحات ستسح ورق اشعو باديه جسم و خم آن جوفا و كلستاني احمر

جمان است كه اين صحيفه بر جسم حسد و نظر عنبر وكل زعيي السخط

ببدل الباد و باده حور بصلف كر زده ابا الرنا وان بصيغ لمح

خانه نطق آينه سينه دادار حسد صافات الصاف كالجنة

و بقدم صدق از سر کوی خویشتن بینی و دعوی فرا آید
و بعین الرضا بصورت هر طرز این منظومه که هر از جمله صفاتش [illegible]
در حق نظری تقویم نماید جهت یقین از حجاب سه جهت [illegible]
بیرون آید تا کسی را در اعجاز نحوی و لب جرم احیا و ید بیضا
نباشد در اعجاز بیان این سخنان نتواند نمود و [illegible]
بسر جاده عرفان سخن و نصاب جهاد خانه [illegible]
در اتفاق اخبار در خیار [illegible] و [illegible] استعداد
این اسلوب نهاده کی و الا فی خود جلوه نه که خاص [illegible]
لطف زبانی خطابی [illegible] شکست لب [illegible] هو الفضل المبین
تا ویل آیات غایت فصاحت جامی و اخبار توان [illegible]
لقوم عابدین و اگر محض عنایت [illegible] فضل الهی و [illegible]

11

لو ان الله هدانی چه در لو بودی همت خاطر اجمال الی [illegible]
همت خوبی بقا از نفس امام و اقوام قرن [illegible] کتابی بضاعت
بجای این علوم و فضایل از کجا توانستی بود
خاصه در دوری که بنیاد اهل زمانه [illegible] نسبت جمع ما هستند
جامع [illegible] خلاف صفت [illegible] جهان [illegible]
اسا جون [illegible] احمد [illegible]
سر دم [illegible] عوالم و اقالیم فضل و هنر [illegible] ضعفا
در مقصود علم و [illegible] مساکن [illegible]
در [illegible] اصحاب [illegible] عذر [illegible]
[illegible] ابنای زمان [illegible]
ای [illegible] طلب علم [illegible]

وخاصه ابن عماد سابی وطایی لیه واضح الدرایه والکفایه جمیع الحمید
عیش الحجاب حاجی المهول والکداین قصه‌سن بهره‌صحه والتسرع ما وله
تو دا اوراق الطباق بنیه بعیدا تحقیق ارضه وادمجال حیات ونقل
لان عیصاح فصیص نقوی ابید رکه مطارحه وجهان تعمد
حرف عقوا ان یلی قصه کوتاه جفنه والکنون جوه قلت نغمات
ادحه حتو سط لم یسر فواد لم یغیر واوکان یعیز لکن حق الاحدم
حد لوده نیاید وعیاد نظوه الفاحل بن زکیان قلانه توح
ولیا قصاب کباب دل نفد کلی ساینده ابد ولته للوقوف الناس
والمتعان علی الختامه وابن لطایف قسم لسن الحلم
وحفا وخات
ابن حفا وصدیا قیه وحدح حا ملک قا حذر کل شان فصال العهد

١٧
انت ادبول عیبی اللیل قول ما لیتنی الحذر سملا وصح جمهور
در سماق اله الدرسکسان وصلت یا فعلو السان نیاحی جهو کان یاد به
نسبت فصیح لهت قادروف نعلیون وعکه اوقات صماد
جمعون قلادن باحکام محکم فرح مع حملها الفصیح وطلق تمام حم
کوسته نسیق فود ایای دهشت لیته قهد نبیلی بن حذرج حلوته
مار زو قسیب ابن حکیم ازجه ونوع جانو وشرح قطعه بیرم
ازکلام بیر اغانه اول کره عذر تقیق جهمامه جوابیم خطوه
دلم اسلات که عیشه در تصویر انسب کلیه ایر روضه اهم ووقه الساع
لان حذرحت کل باید الکبرتو لدرسه اسبه یا ابو ولکه قلم عبارت
ازو شته هضماد اعتداد جلالی جی صفوف عذر سبم فی الحمد
وحفظ لبوت عقم وملاحت لعقب

از قربان لا عذر بی ان عزیمتی بمیلی الشاق معقول بی عذر
دل گونه کمانی که دل او خسته کرد جان خوانی میخوابی کی بیشتر
در کوه بحار نیازمندی که هر دفتر جانبی و فهرست حظ الطلب است
به باطنی نماید الحقیقه عن نیاجات و بحول او محدد شد حاجتی عز و
و هی تحیتی الولیق فی تا الفلک بعلم الله و لقی
هر کار که باز عهود را گذشته و عهد ها که گذشته   سقیا لها الله سعادت
در غیر حصول موجود بود   سقیا لایامنا التی سلفت
لو لقی ... مثلها ...   و جواهر اتصال در سلک
انتظام و ریاض مودت به سحاب ... تهیب
لو العیش بعض و الزمان علام   و مخادم محافل ... کام
در سولی ... کله ... و ... عیشها ...

12

هذا آن زمان الجنابه   و نیز اوقات منا بالبعد و الرحمه
حد نسبتی که این مخلص را اختصاص حق تعالی بتوفیق الی لقاء حلقه عز
به دل او فه لیست عو لی و قیقوا الی ... در قلب ایشان
شنید و حقایق نعمت الهی حدا ألم یأن للذین آمنوا ان تخشع
قلوبهم لذکر الله بلوس منوس رسانیدن و تعقل منمای پدر ...
نفس بر قربانی دلاویزانی آورد
بی دستی نفس لحمی تهالی بکدم   کیستی بشر نفس و از عقوبات ...
و طبیعت را حضور مجالس بزم بترنم ملوث و این مخلص هر روز
خوف فتح در بابها دل مطمع اختیار کرد و هر زاویه عفاف عفاف
گرفته و اهتزاز حق الضیا در النجاته فاتحه له سلسله همت زیاد
ایوان عمر ابن القناعه حمله را دیگر است که ... وان ...

دل بدانسته و از نیة و البسه لی ببیتهم النجاة و من بعد تشاد ال...
علیه و مصادری بی مروت بر ده و از نظم و ترتیب و انشاد ... سجع
که از نتایج عجایب صحت ... انفس ... جان ... و از ذوق
ترک بادان در میدان سحبان در فصاحت تدرع بالعجم خیر
تقنع بالعفة نهار و از رجه ارباب خواب شد و طریق ...
و ملتبس ... بلوغ کمال ... و ان ... فال ...
چون ما ... نیست هستی تو ... ایها ...
چون صیت ... وری و او ... الستری وجودی ...
... تزیین علما و افاضل و نفوس فضلا و امانات ...
در اصقاع و ارباع ربع مسکون منتشر شد و چون ...
سواد ... و در عهد ... و ایام ...

... حکام ... طی شد ... چون ...
... فضلا ... الماضی ... مجموعه بدل ... و ...
... من اضر الاحوال ام ...
... للدهر ... بقاء الدار
در ... اخلف ...
فلا تستبعدن ... للیمانیا ... لفظ ...
... یوم ... چون ...
... و از ... چون ...
... اللواء ... اللناهی
در نزم ... فلان ... و ...
... چون ...

زیبایی گلشنه چو غنچه تا خال [illegible] لطف [illegible] و [illegible]

[illegible] بود علی [illegible] و [illegible] ذات [illegible]

و [illegible] الصحابه و [illegible] نبی و حفص العیش [illegible]

[illegible] الکتاب [illegible] خلو البال حلو [illegible]

[illegible] القبال ان حضرت علیه [illegible]

فضل الله [illegible] من [illegible] و [illegible]

[illegible] فی [illegible] بالکسی [illegible]

[illegible] بد [illegible] و [illegible] بار [illegible]

چون [illegible] بساط [illegible]

[illegible] سوی [illegible] و [illegible]

این مجالس [illegible] من [illegible] و [illegible]

١٥

از [illegible] تا [illegible]

[illegible] خوبی [illegible] و [illegible]

و [illegible] استعداد [illegible]

[illegible] قضیه [illegible] و [illegible] اعظام [illegible]

و الحاجات [illegible] و [illegible]

چون [illegible] و [illegible]

و [illegible] و الحاجات [illegible] و بدایع [illegible]

الزمان و فضل [illegible] الفضل [illegible] و [illegible]

[illegible] چون [illegible] و [illegible]

در حضرت [illegible] البیان [illegible]

با [illegible] و [illegible] اللطف [illegible]

لم يلق الا الفضل والا الفضل الا [illegible] حرف [illegible]

اصول [illegible] صفحات نمايد بازل [illegible] حد [illegible]

بچون دل [illegible] منزل دل [illegible] ازين [illegible] اين سخن

[illegible] كف پاى [illegible] بماند و چون [illegible]

حساب [illegible] بالا [illegible] بود [illegible]

[illegible] آن [illegible]

قلم [illegible] كافوري [illegible]

[illegible] جوهري طبيعت [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] ولكن [illegible]

[illegible] كامل [illegible] احد

[illegible] حاجة [illegible] والسمش [illegible]

[illegible] اكر [illegible] تماي [illegible]

[illegible] صعالى [illegible]

[illegible] بيان [illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible] معلوم و مفهوم [illegible]

[illegible] باشد [illegible]

[illegible] نوان [illegible]

مال [illegible] محمد المقالى ولكن [illegible] المقالى [illegible]

[illegible] سالنيت [illegible] في القوس [illegible]

للكتابة [illegible]

بر منصهٔ قبول جلوه دهد و از صحبت وجد والصفا عنهم

ره سالیم بر دستاری جهان خاطر از صیف نشتید

و بحکم آنکه آسمان قبله صاحبت چون آسمان بمعالی الهمم

اشتیاق مع النفس المتوجه بعوالم عالمان بر آن خضر تابستر

از فضیلت حمد و نعت بعد بلطف کافی البلاد همچو

بحبی الله بحاجد للافاق انجمن تعالی العوالم بقاء جلد الدوار

کمال خیر و صلاح و فطرت رفعت و اکرام ارتقای شهر جاه و سلطان الوزرا

اجنه حسنی و تلاوت رباع جاه و کرم الله عبد العال العلیا

[illegible]

[illegible]

چند جای فلان تا بدیر آید جا رفته نجلو جای تمام حاوی

خورشید رای سپهر منبر دنیا هیاه سیاهی قصاید و نقش ایام

و جهان گشای الجزالم جلیر جبار ستید لقا جاه الهمه ابو الحق دربس

عروس عنی بساند و طلیعه جمهور و بنیاد ارکان تاج صبح و ولج

طلعه از دوش و نیا الوقت شب سلب ربایه و اوله

شهر الوالبیت کهر بیکار تواقب لطاق ضیاء دو واق

سیماء و هی قاید و کار دار مملکت عوام مالکان فر الاسمای

حداری ... و صبح کان نسب حین والفه فی

چون صبح بهروزی و جهان افروز فی وخیام

از احسن واسیس بالا [illegible]

و عم للعوف فالاخ بارق و باح الحمام للورق فی الورق الحضر

و وقفت علی البید الاصبحه للدجی و او قفت علی الطلال العهد الحجر

ودوز شب لن حجمد وجاه جون طلعت حور لتيد و رخسار ماه

بزونق ولايام والليالي بالكتاب صحايف حقايق واينو حد

حفيظ و رقيب لطف نسيم وكمخ جوقو و ملاحي و نكهت رياحين باز

فرادو نسيم جنتي ور گلستان ترا ز نسيم ادرينه حال

و قوت اراحي شوه

نسيم الصبا جاء فجر بدا الزهر الوفير • وصبح جاد والورد حين فاق القطر •

وحدائق رياض الحزن عنبر قطارها • تفوح خزاماها بريحة العطر ••

وقيل نمين الارض ليل العض يا كن • تفوح عطر الارحان والنعم والنشر •

لتحمل عنا نشر طيب كنكهة • بأذيالها على الحبيب السحر ••

الى سوح الاقبال والجود الغار • وعنصر الافعال والفضل والفخر •

اي باد بزلف يار دستي برسان • وزدي كس وخبر ملتسي كه سار

ايرو زعظيم سيم لذ باد غمش جون حباب دي حضرت لسيمي سال

فيض جيد بخار زهاد اللبناه فوزال بو بدريا فيض عجايبول

خصيها عقب خرد حيدان و فضا دايي حقيقت جلوه ندن نسيم گلشن

يمعار في تلكسته الجنة لفلوامح نامي يا سمين لولن لولو

جهات لن البحر الاعظم وجيهون لذ دنيا نرحبن

ضماير حال صانعت بجانبت كه بجلو لوي الاشارن بمطار الكيان منعكله

بيان تو ارخ الهو لنا ينفي الطالم والانكيط وضعه

المحيط ما يفي بما الاعنز الي حصيت طور فلان دوقت بحيث

صفت اقليم ذو باسباب عثمان معبت دهال فرح حيد گر

ودران فضايل تمايل الازول واوه صاحب كليه قطار مستتر

والسمس الفكي نعل حطان زمار زمان الوي ولا بعا فذ يدي

از بحار قطره و از جبال ذره بجنبانند لا یبقی الا حال حق تعالی و
از جمالش باید به حیثیت که غلتان بود خود را به عالم فنا و محجوب
الیوم مستور عن الابصار صورة و الدلیل الطف علی اللطیف
و صحو از شنیدن لهی طرب در تن و موقف حالتی انسبی چون یاجوج
از بای بار گاه صمدیت ... تخت رسالت و صدر نبوت
جلوس فرماید و شرف اعتبار الله اعلم حیث یجعل رسالاته ارجمند
اختصاص ارزانی داشته از جهت آنکه لم یجب و اظهار بیت الله
و صحابه او وازده نقیب که هر از آن حضرت تصویر بذیرفته
بعبارت و چهار صد نفر قوم او در آن جمع باشند و در قصص نقل الجم
چنین آورده اند که قوم داود علیه السلام کانوا یکتبون
الغناء یغترفون بالمزامیر و قوم موسی یعبرون بالصوت العجم

کلیم علیه السلام در سحر جلال التجوان بدید شد و چون او
دولت سلطان جهان دار آن فلک که خورشید عالم آرای جهانگیر
خانه ... نمانده یعنی علی علیه السلام در اقطار عالم
بکو فقه ... الصحاب ...
... محمد ...
و قاید النور المجالس که از اصحاب رسول الله محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم
در ایام ... و تاج فرق ...
او نهاده و مجمع خلوت ...
اوراد ... نطاق ...
... جان ...
... بدین ... قاطع ...

وجود من حيث تنوع في مالكي لعينيه دالة ونكبت جهالت وظلمت ضلالت
خصايص قابل تعلم تفهيم تجانبيه تمامي وحطايه وافي هر ازمنه ايز توانند نور
ديكري عكس ميدي توانند ستد ولن تقوش وز قوم جهتيه حال اولو
فطنت ناكفه و مالكي را فضلي واقف وعلمي عزيز وخرد بي احجم
وعقلي كاملن نماينده لطيفت وحكمت بضاعت علما وافاضل الكاسه
ادراك نتوانند كرد وما يعقلها الا العالمون
ولهذا اصغيت على المعنى فعاد لو لا ان اني حداه للعمياء
ازعلميت ضمن ايذي وعجايب لطف الهي لطيفه ظاهر
وفلان ان اهل المهد الي عالي العهد اصنيع نعمت وصنيع عالم اطهر
اسلام وستا حافظ ايام بر وبخت بقدم در آن وصفا وسلطان
شهريار ان حامي حطام بدد ولطايف دين ودولت وسو ظلم وظلمت

۲۰

او ومحامد بسيط طول الرحم ومحاسن تعميم صدور وعالم جمادهت في صفوف ودهمه
ولنها حطام ومحترم وعون يدهم ابوحسن
جبار ال وجهه في كل مجمع تعتيم لو في كل الصعتر
كمان جسيم بديدار وطول اقصر نهال المودت في القبا او وجهه نامان
وامر وزمان حرمت وعجايب سنت في طلعت وعجايب جهان
اونادونق وطراوت وجمال الهيه دن وحيد الدين شرع سيد السلطر
تحسن اهتمام وامر الدولة وبانها ارزو بارتقا عهد ابن عمود وعهد
ولا صدا ابحاث الجد وعن ظل العدل ابهم موكته ولقي واران
علما وافاضل وسرادق كلستان صدور ودولتكي در ادقه ولا وصايتعيد
ودولت ظلمة موالد وعبا بعث اوشد
اذا ما بدا القوم فوق سروجهم تنادي من الاشهاق على الاكرا

بحمد حضرت کامگار جهان پناه و دعاگوئی سلطان فریدون نشان فلک
کوش و کوشش شهریاران بطریق صدق و دقت نموده و اکثر اهل دانش
و زبان لطف نظام تنها احوال و قطر ایالات زمین و ولایت
از تکلف ارباب و حکام استبداد و قواعد نصفت و عدل از زراعت
و عمارت دنیای جهان از داد و دین محکم
بدعا و جهد الدین و حق نمایه و اصحاب جای اللائق و اوطان
زمانه کاری از فتوحات بیدار جهانستانی و از آن تیغ و وقت
لقا و کمان در حمایت لطف عام اهتمام او ملحوظ و دلیر با ظلم
و عدوان نماز تکلیف بقیام او مخصوص و ابواب دین و علما
روی زمین در سایه مرحمت ملک و التعرض بعدل ان الامن
و اضافه سقایا دیار با صد لطف و در صفا و خواطر عباد عالم

لعان سالن اصبحت رایضا و جارح تنبا
فالله حی عرض الوری لکل حاجه لو زانها خلق جهان بعد کی
الکنون بعضی هم تو خود بس در بناهم و از خود زحمت الله وجه
ان نفوس بحق و عدالت و حکم اقبال و سجایای مقصد سلاطین عالم
و حول اینها از صد و دو کل و عجم اعتبار
کلک تو در نظر ورق ها اکنون طوطی لعان مرثلو خول اکتند
از حال هر بدین کارها جمله مهر سر نشانی مر شان کند
با جلال در جوانی الخبایا از ان جی گیرد و ستاره از پیری قوت
حوا مانی جی بیند و این تعالی از جولان حوادث که پیر و جوان
عالم همه را پادشاه و فرمان روا مطلق
با ملال از چرخ طالع بیوه چون ظلال تم علم و فن بتحاما

لازال فی افق السعادة طالعا ما ذر شارق و لاح الصبح مستنیر
روی اولیاء و ارجاء الک صعب بدان جمال کل مطلب و مید از لوامع
اصطناع و اصناف الطاف پادشاهانه و از مهابت و احترام
خسروانه و تملق و تهیب و اعتصام ملکانه دیده الحجه دید جلال عنبر
دار و لا اذن سمعت و لا خطر علی قلب بشر و اخلاص لی خصوص
او داد و وسیلت اختصاص محبت و صفوت فلان کشف
دیوی بسته احمد و دستار اوفار و فلان لسان جد جنت احمد جاه
قدس و بارگاه معظم که بوسه جای عباد و ان و سجده گاه شهاد آن
است و بالطف مجالست و حسن مواسات فلان که بحقیقت حقیر
دولت و متنفس اشباح است خان الیقین و عشق ... اندان
بیدار احمد که اطراف و صافی صفوه و افی است ...

۲۲

و از حقوق کرسته و اقران امراتیه و صعلوم اداب عصر سیار
و منابع مراقات عدو وراب بالنیاد و جامان حقیر کم
داد بهمراه ان و سالکن بادیه معرفت نماید
بیش از حال و حسب کی بسر جا ... و ... بجای و در عین حجاب
و جان او و حضر قاطر رجال و عهد و میثاق سلیمان و ذی کوشه
دل نهار و زی و صال لیالی و اطلال ام او فی و ابسر
بشب از احد و حادثه محبت حفظ و لطف لی صر سری ملک الا بهر
حضرت الصدق نیت و خلوص طویت بیش کرد
و لف الطول نبا بلغ محمد افتخار من علی الاکرم حرام
حو از قرب و لی الیقین و رفقه حوری ای صحیح کس نتواند نمود
که او را مجاور ان کعبه الحال و جلاد حقیقت قبله الاقبال

درهیئت ابر روی زمین را نبات بار می‌نماید
ولیس العجب بسوی ابی حنیفه یعنی نسیان الاحبة والوطن
ان کیست که خواجه را که توجه تبلیغ معشوقه بیند او را فوق
و چون گشتن خاطر و سوء کسیه احوال ماهی سیم قند که از خدمت
فلان مصالح دینی و دنیاوی لقبا و افاق می‌کند اثر و تحصیل
حاضر باز از سعادت حافظ در ضمن مقدم مبارک او فواید بسیار
و عواید بیشمار خاطر فاتر العالی النجوم زهره ایه المعالی حصول
تحصول بوستان دل که از بصیرت و اتقان شرح ... بار
و فواید فلان ... فرمود از آن و ... و ...
و کمال علم و بلاغت و خصال ... و ... بعد ... و ...
و تهذیب خلق و لیاقت ... لطایف ... و ...

و تنبیه در انواع علوم و تفنن در اصناف هنر حاضر و حکایت کفار
در شهری که باز خوبی لب ... ان ستیلو ... سلک ...
خلال اللتبان فی لهات المعالی حقوقه و انت ... و ...
کامل ... با ملکه جمال حال ... تو ... رسید
و سوق ... الفاطنین للافاضل ... ان ... کل ...
کو ... ... و ...
و من ... و ... حمید ... از فلان ...
... و ... و ... سیم قند ...
طوق الحمام ... و از آن ... که ...
ان لا انعم ... و از ... که ...
و جان و خاطر ... فلان ...

ارباب صفایه اول عشق اندر صحبت مضطرب قیلور بعض

ولا لطف ان تحق قلب المحب احیانا

عشقه نسبت که باجهل بوده ساخته ایم پنهان فنون یافته عشقها یافته ایم

ولیکن وان ایلک کلماتله مخترق اللاحشاء اولوب قالالی الحجر

دور لطایف و غرر علوم طرفه اندن حضرت ثنا و تحقیقه فلان حقیقه بو

و نتیجه بحر فضایل قیمتی که فاخار اکا مصور ملاطفه ایله و بهمراه کعبتین

بود و ان مخلص التبشیر بیلادم دوش محموع کوهر وجزیت

عقابلدن افار   کالبحر یقذف للقریب جواهرا جودا ویبعث للبعید سحایبا

کلاب سترادی هم احیحة و عذب زلال بینهم فکیة

حظ صفی بکار البیت بعهده   عقد حمید القرطاس والقلم

هم نسبت بحور غرر دوزدی تو رسلمه ابداری بو صدا الصحایف

44

طوایف بابلده و نسته و سلسله انداختک و عنبر جحجیه کافور الکتیبه

و دلکه بویی لزدل کعبه جهان جعل و در دیع زبان اخطیب مصقع

دمی نسبت جون اهل اعجاز بدندا اولدی کعبه

اول بیم وقد وافی کتاب   تخالف سطوره زهر النجوما

الیست لطف کانه سحابا   تفتح بها السعال والنعیما

فکیف یخط فی القرطاس بها   و تتأن العجب فی قول اللوما

فقالوا فی اطاعة المعالی   نقص فی لطف نیابه علی السما

تناول من لطایفه بنحا اول   فنرق فوقه لیلا سیما

ای عقد جواهر حجاب انتابه تو   عقد و جهان فضل حجابه تو

بحر منیری دوانه عقده گوهر   حجون دریا بان بر حجابه تو

حود هر که بقبول ان بار کاه ثر فی اختصاص فیه و بعض خطاء الکر

حضرت الله الذي حفوه بالتعالمات مخصوص شهر حسيني نشو ايدر بوده
وفاين حيار ومعاين قوي شهران بوحالة شهري جون بسم قند
درسوله صحون عالم حايات كأنها طائر وسلاخم الملار
وسمية خضر وارض حماهذا دعفو جابها خيطير وتلف غبها نبر
الدر صحرانه لان وزين نهال ايدر ودو كلهلا وقد فرى متدلوز
اطراف لتي نابي وخابر شهر ودر حوالي ويحوليتي بر وبحر عن
وصقه بعض العجه وما لم يفر قهر عبد ساز اول وباطباق نقلي حجر از
وهو حد وحوي وحعا وموافق ومعاقق حبة الدنيا القبر
يا فت سمه كار اوچار اولكار ادوم جهاد قضا الو بهادر
سر كوي عمداني ويرابي مرحوي سعداني
بهر طرف لك دودي قد حار دولد تمالك الشمر سر بحاله در ابي خو بعضها سعيد

٢٥ رسوم قواعد اوجون اوضاع فلك ان تبوح عيب ونقصان صون
حدائق وارباع اوجون طرائق واصقاع خرج ارض
حيتان جاحون در بستان اذ وجون سهم سلطان حطل معوي ارجاع
ماه زمين بعد ملك بافق هو براء ام دولة الهي تافيق
هر كوسه بساتين اول رخلد حاري وهر طرف جنان اولار
فردوس باكاري فانها جنة بدايق كعوم الم يكن عين جنتها
مرباع اوم مقدست هر حمد بشد زهي بهشت فرخ حست
انها صمغ چكدر دهماي دماك اليها الاديان العين حصلة
كسمه عبد ابر خال وصحا بحر لطف اول حمين باز اداس
امروز صدف در سدى وسدوري وكان لؤلؤ خدري وعهدي
وسهر اصغر كلبيادي يعني مولد ومنشا فلانسه

اف علی الدنیا فطیر ولعالها تحسب نظیر یوم محبیها

عمران و خیابان او خطه ستم شد از استیلاء زندی چند خان

دوی تیمار و تدابیر نهاد بعد ج [illegible] کلیتی خطی [illegible] خزانه چند تو

وخبار او عاطف صفا معابد و مساجد او خاویة علی عروشها

دد و قصور او علیها سافلها چند از دس چند روس و آثار [illegible]

حظوس [illegible] بن [illegible] عمرانی [illegible] دلکی [illegible]

جای بودان دلستان و بقیان در وشان شد کو [illegible]

مهری خارل اقوام عهد تهم فطلع [illegible]

حاجت بهم خار [illegible] ای القبور فلا عین ولا اثر

وحفظ جاش که از دیار وده باد الودی نمانده

دران سان [illegible] که با خانه [illegible]

وتیمار لم یتزل سهام حدث [illegible] ولا لاطما الا [illegible]

بود در [illegible] البیت [illegible] السلام

د حبیبی [illegible] الوطن [illegible] لب الب [illegible]

[illegible] وطلم و طغیان [illegible] گشت [illegible] حشم [illegible]

وعهد و [illegible] کمال [illegible] زبان [illegible]

[illegible] شد که لوحام [illegible]

لم [illegible] و لم [illegible] مولود وقصه عضد [illegible]

[illegible] نوع آدم [illegible] خال [illegible]

وبسیار کس [illegible] و اصحاب [illegible]

و [illegible] کیث و لین دال [illegible] جانب [illegible] دعایا

[illegible] باحضایی الحمید و نفایی [illegible]

ادراک حضرت بدین طرف بوسیلهٔ محافظت علی رؤس الاشهاد
و مجامع خاص و مجالس خاص حضرت تعالی و معدلت و الی نواله حکم
و شیب حین سروری [illegible] و عدل [illegible] و همت [illegible]
[illegible] و همت [illegible] و رعایت جانب رعایا [illegible]
کرانبار [illegible] فلان نموده [illegible] و مجاری [illegible]
میم و ذکر از محاسن سیم جهان [illegible] و عطر [illegible]
عالم و طوایف بنی و فناء آدم تماشا کنان جاه و در عالم آن
بادکاه [illegible] لازم و فرض [illegible] شد و فلان [illegible]
و [illegible] از حضرت [illegible] و عدل و [illegible]
و [illegible] [illegible]
و [illegible] فی الوساعه و الندی و الحلم و التقی [illegible]

و اخاب ابدالی فی مواکب فطانة القهرمانیه در ربط امالی و ضبط
حفظ و ممالک سیعها جلیل نموده و جهت حفظ ولایت را از
خارج و پیشان کوتاه [illegible] فوق خلایق و زمره رعایا [illegible]
[illegible] و مقبولات [illegible] و [illegible]
[illegible] و [illegible] کان و [illegible]
و [illegible] و [illegible] و عافیت و [illegible]
[illegible] ما [illegible] در [illegible]
و [illegible] جهان [illegible] عادل بوده [illegible]
این حضرت [illegible] حال و [illegible]
و [illegible] از [illegible] این [illegible]
[illegible] فلک [illegible] ابن [illegible]

ده نیم ماهت است در سعی و حیلت حرفه فی شتو و بلطف نوروز کار
حقیقه فی آید وما للبیتی فی عطار الامر حیله بوجه لنظام الصعود اخذ
همه بند کهها الا دم لکن جسد وجه حال نسبت خرابی جسد و فی
ما انتشا صفه [illegible] فی رطائب [illegible] وصال [illegible]
ز در افلاک نجم نو دلنوازه که ما دلسته و نسیم هوا ربوستان جون
نسیم وصال دوستان شامه کان فی انفه ربا بوقلمون وعنبه
وبا نقلاطون باز لکان و بلبلان و لیتی [illegible] از [illegible]
لوفواس وحقایق الطیفه از جهات [illegible] نوافس لغار نهان
خاک جهان جون ابنعمه [illegible] زمین جون [illegible]
جسم [illegible] ضرب شمار [illegible] اصحاب حال و [illegible]
از [illegible] آب فیقال از [illegible] ونظام [illegible]

تات نعض لی زمیم لستمه دار زرتشان حصایه انتجا دو نطاقی کمر تبلسته
ببار کی جهان از سر تحیین گشتند هر شاخ نو کار جو حرم کو کی گشتند
از این خیال کی [illegible] ذو رایح [illegible] جو دنار هر سبزه [illegible] بدین گشتند
لمادی للا دحر [illegible] محفل والکینی بالبوز عار تها
وللسما بکاء فی حد ابیها وللربیع ابتسام فی نواحیها
بلکاه جسم وحی دلسنده و نکار عهو دیفقه و جهوه کن نو
از این [illegible] وفی [illegible] این طایفه بنو انشقه [illegible] گر
فصل [illegible] جون [illegible] نسیم جون دم عاشق سحر
نبرد گشتند بیت والریح بادت [illegible] بنها
انفاس [illegible] عشق لاحیان فانفسنا [illegible] حیوان جون غنچه
شمشیر و سنان [illegible] ودعوان [illegible]

دل بغم داده کاف و نون چون هست الف غائب از میم روی [illegible]

سحاب گشته [illegible] و الکیمیا [illegible] البلیغه [illegible] و گشته [illegible]

یوم من الوحی [illegible] دهور علیه ثوب الصبا [illegible]

کانما [illegible] و الارض فرشتها [illegible]

و [illegible] لیس فیها [illegible]

[illegible] گشته [illegible] طبقه [illegible]

و [illegible] باعث [illegible]

[illegible] و الغبار و آثار فجعلنا [illegible]

[illegible] بالامس [illegible] و تحقیق [illegible]

بار [illegible] گشته بودند [illegible]

[illegible] فطاف علیها طائف من ربک [illegible]

با ذات گشته [illegible] این [illegible] الصالون [illegible]

[illegible] ابن [illegible]

[illegible] اهتمام و لطف [illegible] این [illegible]

[illegible] همه [illegible] چون [illegible] روزگار [illegible] تقصیر

گذشته با [illegible] ایام ناکام [illegible]

عنوان صحیفه [illegible] از کم [illegible] خلق و محامد

اوصاف [illegible] بعد از اشتهار [illegible]

[illegible] و [illegible]

[illegible] علما [illegible] فلان [illegible]

و تقصیری و [illegible] که [illegible]

بضرورت بعد [illegible] عوائق و علائق [illegible]

گوهر وجهی بتمهید هر جا . از [illegible] ختم [illegible] جهان [illegible]

و [illegible] لطف [illegible] باب العباد [illegible] ابد [illegible] عینه [illegible] جلال

دار [illegible] طاعت [illegible]

[illegible]

ناظر طبیعه [illegible]

[illegible]

دار [illegible] انعام [illegible]

بر نور خود [illegible] تعالی [illegible]

وسعادت [illegible] طالع [illegible] زوال

[illegible] جناب [illegible]

بارگاه جهان پناه [illegible] اقبال [illegible]

2

دار [illegible] صاحب [illegible] اقبال [illegible]

کمال ان دولت چون [illegible] با [illegible] داد [illegible]

داد [illegible] صاحب [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اقبال [illegible]

[illegible] جهان [illegible]

و [illegible]

و [illegible]

بی جهت در محافظت شقایق خورشید عالم آرای و زمان شد آن خورشید
در بسیط جهانبانان عرصه دور دوران اساطین جلوه‌گری شود افلاک
بر عرصه ظهور رسیده آید و در حضرت عظمت بدین تجارب عربی و الهی
دستگاه سلیمان کاو علیه السلام با حشمت بشود و صلاة الله رسالت
و خلعت مملکت و تاج عالم‌تیه با دیگر بادهای قابلیت مرا قافیه وفق
هیچ حاجب حال حجت نخواهد احدی ملت ملکا لا ینبغی
لاحد من بعدی و جن و انس دارد دایره طاعت و رابطه
صد صنف ورد بود و دیوی که در زنجیر تسخیر کشیده و هر کدام
جهان بوده باد و المعبود فیخیاله الکریم کی ما ضر جریر دلهای
و فرمان در آن کوه اعیان مقام اعتصام قصه بعضی بود تصنیف
و ذره نحیف و الباما از زوال اعتصام و انتها عوده بود و تن خواهد

اکنون از آن جا که همت فتح مقاصد حقایق جهانگیری است مر انبیا را
ذکر قصه نیاز این بیچاره که حق و اداء ورد سواد ملوک سلطنت
آفتاب سپهر کرم و حقیقت کشف ستر فضا و نظر رضا مصروف
شود از قصه‌ت … مرحوم وقفه … ماهی نعم ملکه ملک الملوک
نباید از آنکه ای محمد این گنجینه ملوک عالی همی جاهد سود
و صاف قلم نیز با حقیقت و عبودیت قلم و نیاز بسیط حال الله …
در سرمایه حیات امید و نوبه ما همه بنام در انبیا جهاد عالی
بوقوف عرض می‌رساند که حقایق همت و نهایت نهمت این ضعیف
و سایر مخلصان حفظه بتهمت قید انسانیت که از مطالع غیب لطیفه …
کشف دیده نیاز این بیچاره کان بعنایت حق سبحانه بیرون الکمال …
و بتضرع و ابتهال از حضرت ذوالجلال در خواست می‌نماید ان

سعادت حقیقیه ایصالیدر و مأمولدر که علی ذلك قدیر و بالاجابه جدیردر

وقت کیلان لر حضرت علیا حضرتهالری بالتسهیلات یاری تنسیق و نظام

و ولی کرو فام اجتماع مجلس و محافل صدور و العمائد علما

و افاضل انبیترایاری قیلی ازاجل انعام الکرام اهل کمال

مقدس صحف و خطیب هانید و تبادر مقدم صورکیتمار یونن رساند

جان و جهان درامتداز اصدود نهاد خاص و عام تسبیح

و نازجشم نشوق کند دل انتظار کشان احد

ناسزدام تشبکی آوردوزی ادبی الکی کمایقی جم

و نیاز یادر عهد اسئالة لطف عمان عنایتیان خاص کین

صور فی حایدیات و مقطر راس و هوالد الصانع ظلعت فی عقد وسرق

مسانی لذ دلم حیادک دوشی وطاور ده عجب نمانه الیها تعالی

ابد الله عمر حیاب مقدس و اهم حضرت احتمام و حتای او حضرت ولی عالی

جاده تحول النبی و اله الامجاد

رضت جان خانه دل بغار عشق عاشق کر جان لن تنحی لن سبایعه

بجان جان در جبلت بشر حلولت بشر حاهدم فی بنی ادم

همه انسان باسان و هر وقت که از ولم در صف عشق کاه البشر

درصو و صحار لدنافاد حمد ایش بوساطت حرو قالب حلولی حلوتی

درحیان ایدولکر جبر طرفة العینی باشد بسلسله عشق ازلی جولانکر

وهمت معالی خلقه ادلورکی در دل کویدو الراستانع لا بعد

اتفاق افتد او را دولت در عالم حقیقت تحقق و بقا در عقد

مواصلت معشوق ازلی که غایت شرط نیست

عاشق نه همه جور و هلاک او بود   چه در حق نبی هست نوع خاصه‌ای

لاف عشق بازی سلطان جمال او زیبد یعنی چون زلیخای جهان

امروز چه دانند چه ذکر و چه فکر ... لها حقیقی عشق باطنها

صحابه شفقت صحبت ... صاحب ... رسول الله علیه

گمان مولا بار درجه شهادت گفته او را ... نهان عشق

وعشق کتم مات شهیدا ... در کار ... عشق

اختصاص ... عاشق ... او لیاء قبائی

لایعرفهم غیری ... سلطان ...

سم قد صدف ... سلطان و لیالی ... سلطان

لسان القدس بدیهم الله تعالی الی ... علی الصوفی الی الحبیب

ضعیف عن ان ...   فعاشق ازلی ...

وحق بجمالکنا نعطا فافی العهد   وذلک جاز ضمنا واصبح ابحا

ولیس انا حقها منقض العهد   وبا این حقیقی او را دل حقیقت

هلاک سالکان دل ... حضرت ... است اختیار کرد ...

در عالم صورت نبای النبی که در محفلی صحابی را اصلی حبیب

علیه خاص ... سلطان ...

کلمحی محفلی نا شسته روی   مرد ... نیست

واگر اتفاق افتد او را نیابد چه پروانه وار فراق جان

در وصال جانان تجبیه است و صورت ... بجد حکان دل ...

روحانی نیست چه اویس قرنی رضی الله عنه با عاشقی او

قرنی به مدینه نشان جی در حجره حضرت رسالت از نسیم جانفزا اخبار
نفحه یمن میبود بالا من محمد علیه صلوات الله اعد انفاسه بقبول اللوائح
عالی فتوح جانب را اهل از خواص تحقیق نیست با استقبال نفحه نیز
جز فرستد نیز آید بود که بجای خویش در مقام روح جلوه بار
و در آید ای این ضعیف را نیز بر انوار خود دستگیر علی
دمی و او در حلقه آید بسوی الکمال خود باشد تمنیه نفس
اجزاء و چون روح را بالا حضرت محمد و لا داری بستند حیثیتی
دسم تبادی جوانم تا وصد حق بحضرت فرستاده ضمیر خود سید
اسمای صبح سیمای دل که معاشقه حضرت ذوالجلال و اکرام توقیع
لطف و رحمت اقبال دهند بشیری بر انوار ذکر حضرت عقل ظالم ابیر فوا و لم
یقدر ولو کان بین ذلک قوا ما فقه اصدر جا و انق که هم

24

ریاض رضین حبا سطوت گسترانند که عاشقان حلاق در الحج اند
و کنند مصدود زیارت نشد ره حسنت نگرید آنکه مشتاق بود الیه
ان انفاس حق بدل الاکوان بس در خانه جهانی است عاع
درهای بسته بعطا الیف حفظ الله
[illegible]
اصحاب طریقت را با حقیقت در آینه معرفه ایمان از اینها نوله
عالم هم عکس بری حی که حقیقی گفته اند که ما فی الحلی الکسن نوله
بعد از تشیا منشور سعادت ابدی بتوقیع ملک متعال القدیر بر نیه کتبا
نام ایشان را استاد ... ملک عرض و عقبه ضیاء الشمس الاولی
مثال اقبال فاما الذین سعدوا ففی الجنة در اقطاع ایشان نهاده
اند و یا لیتنی کنت معهم حبابات سعادت دنیا و عاقبت کنیف و تمتع

جهت عبرة لنه للذين احسنوا الحسنى وزيادة وعلاوه وتمتع نجات
ودستیاری عطا و رجا جان خواننده بوده اند کان خطابی عین الحسنی
فيها له جائع تسعادت سرمدی بعلوا فاما الذين شقوا ففي النار جهنم
صعاملت ایشان نهال اندیم با بدیدی تو نوعی جنبی ... جعاجیر
بنتظر خاطر ایشان در تا بد ماه و حب جنید تحبیر بود
بر حاشیت تقابل الله عجبی کشف نهاله نادی نیار دراز داده جانی جار
از انتای این حقد حد اندر لک می تواند صحیح لان که جام عم نجام
وصال بتان زنان الوش بارکی انند وعذر بیند جان فراق نمادان
دعا در نافه از خطای سکایت فراق بی جبر نده وار خطا استکابر
مشتاق حلم تو عشق نار دوخه سحوری فتو حور
هیچ عاهر کجا فو احد حبیب عالم زنا یا بیر حراصت هار فقی مقصود

از ین بر کار النشتی تا دل جهت الحیتبه وجان سختم بسیار
با حسن جهان و جود لطف جمال و زر و املاک جلیقی بید بر احد القتبی
کز لذت دلان منوز جی تسیم لب و هصت سد عرفی یکی که در حلمن و دار
وگو ز ستی صنید والی نعیم لا یکدن ما الدمر جنین حرفی
در ساغر صفا عنب الیه دار دو ان صفا الجلد و زر حبل ای
بعلم الله و کفی به علیما که در ستوق لان نحمی دو فی الرحمت بیدار
سبب همواره دل حزنی تو سوز و نیاز صغیق جان عجلین الست
بی زور جنین بی تو سبر خوار ... تا با تو جان جنبی بورد ام یار
لها کا. حاصا حاطه صبر و تحمل صبور تصلی هر آینه
تجلی الله ایه ما لا تشتهی النفس ز ... والها کاری
بیش دیدن نیاز جلوه عهد وعار لیخ غه غیال جلوه تو نگار

درویش و ارباب طریقه التحقیق و اهل صوامع الملکوت حفظ ظهر حی جهان
کاشف دین و دانش و نقشبند زین و فتح لطیفه مضمون
که مضمون او حضرت حقیقت ارباب صور نعیم و کریم کاشف دیگر حرف شکر و بیان
رسانیدند فقلت له الفاضل الاوحد اوحد جهان
بحقیقت کتاب جامع حضرت کاتب عتاب حضرت فاضل دو شمع و نار جلال الله
که صوفیانه با این دوست لطیفه در حیاتش نهال و در روضه وجود
دل ازین سر لب و سرّ حق بود و مایعنی آفتاب جان و دیر لب کاینات بود و
بولس در میان جان و مشید در دل حلقه داد و منتهاء
بی صفتها معامله افکار و از غفلت ایام عفو و التجنب عدو کفر
او دل زد این سعادت بشد و بلد است تا جهنمی دولتی لنجی رق
وسید صحبت عجب تنها او ولتان احمد سقایتی که راد القعید

نمود موجب خجلت و شرم گشت یا ضعیف الثقة باحامل الثقة حقیر
مکاری بدو نسبتی صوف و لمان تو از بن صحیح جدید فانی
سوای حفظه فاخری نجات التحیة نمود و با سینه البهار کلام
و کیف محله الله در باد او و تحیته بود الشعر الا سید کل نسبه
که صد مال بالعلی صد حرم السنیین
[illegible]
در دولت که از آن مدح مکارم و معالی و کرم مهر اعالی
در سلک عبارت نخست بوده‌اند و تواقب کوکب افعال اوی حجر ابر
و فضائل طالع عزه بود و جواهر فضایل او از ان محیط و صد
محیط بود یعنی مفاوضه مشرق و خطاب فلان محمد
رسید از بن ضعیف لو بوی نه با جان باستقبال بیرون فاجابها جاءنا

دهیان جان و رو شد هر دو حلقه زده وزنی هوای خرد بالای کلک عود [illegible]

خودم جیدن که هر حدیقه حدیقه بود چون منطقان از نمو لیس لیکاد

مشغول شد از لطایف لطایف [illegible] بلکم [illegible] حالا [illegible]

لو ان سمعت الفاظه لا ستلذ بها وان [illegible] بقلبی [illegible]

جان پرور آن هر [illegible] فضیلی و هر حرف [illegible] مطالع [illegible]

دل خلیلی هر طرف باز آمد و جان غمگین هر تماشای و امتداد

جان بحفظ تو هر حرف [illegible] که ادا کرد هر معنی [illegible] چراغ

[illegible] وسط [illegible] صفحاته كالبدر في جوهرة الظلام [illegible]

[illegible] ان چند [illegible] و چون وصال [illegible]

[illegible] عبار [illegible] جان [illegible]

اول نقطه [illegible] دل [illegible]

بلبل [illegible] چون نظاره [illegible]

[illegible]

یا ابو قلمون [illegible] و تشتری [illegible]

ورق من نسیم الورد في السحر [illegible]

عجب الناس عن بیان صحاف [illegible]

زبان که خطیب خطه [illegible] با انکار [illegible] معانی و عجائب

جانی هر بار [illegible] شد و چند [illegible] و آن زمان بدروان

کوش رسید حواس [illegible] که مهیان [illegible]

از دل [illegible] نطق هر [illegible] و هر [illegible]

[illegible] و [illegible] ما خود [illegible]

[illegible]

هر دم گشت ورد زبانم انتظار مطالعه آن نفایس و عجایب را

علی الخصوص که آن کمال یافته نور بصر و بصیرت جز نبود فهم

لما وصلت علی عیونی درد و مرهم   حملی الحکایة کتابا خطی الیها

و کان الذی هو علیه بعضها   فقلت بحمد الله احیاها

[illegible] گفتم [illegible] حسیم   [illegible] لنعمان [illegible]

فصلی در صفت شوق نتوان گفت بود مدار خاطر عاجز چو لولوی

لهذا نامه بود و مان [illegible] اسلام مست چون صحیفه علم کام دلی

از نفاوه نقاوه خانه ضمیر این مخلص نقش بندی شد

و القلوب الی القلوب تتناجی الیها   و فضحت ان سوز عاشق چنین

باد مکن که مانش [illegible] بندی   فالیت ستری جانب الم تحط بها

و حاجت عند حبیبها فی الصبابة واحد   فانی و جنت لقیة حرفی شاهد

و وصف چه بهار و قلبی واجد   و چون خاطبه خرم [illegible] قوم

و اعمال [illegible] و جان [illegible] تا ان [illegible]

[illegible] و واحد [illegible] و [illegible]

چون دم [illegible] کالبدم جان ادا [illegible] من [illegible]

دل [illegible] و جان [illegible] و [illegible] که [illegible]

بود ماند [illegible] اقبال و صدا و [illegible] از انجا [illegible]

[illegible] و لید و [illegible] عدد [illegible]

و ان دولت حبیبی [illegible] صاحب جمال [illegible] یار [illegible]

[illegible] الئیام [illegible]

[illegible] هوای ربیع و [illegible] قوای [illegible]

نسیم [illegible] کل [illegible] ذای [illegible] و فی [illegible]

وقتی ایمنی و خطر و بند لیقی که بیابانی علم و هنر و باضی حد از

دل ابطال آن سنجید و جسد لعاحقد و ناله دو حصر اعتقد و در حدو

لطف و دری سد و قه فهم و جنی علاو انطوی جال او حصر تری

ان جوالین بطلان بالسوی ملک الا نسیم ان زده الحیم بسیم

ایحر ایام می رضو رسانید لاحقو و لعا حدیث الشوق

فقد جاء عرو علی الطوق این صیغی قدم او احد و عرصه نوری

در کرازده مهتب البعی و هو انیق کرنا از حسنی عرو هار و نقاش

شابهی و لها دقیقا در و القصه الیت خلاقی بوقی ...

سلسله شوق و الحی بار می حج مد و جولو دراعی اله میجانی آنو

و جام میی و صال اله بهشت و ملوا رعاشقانست بنوش کرد

می اید و القهار بوار لوعت دری بسکینی می زینه و تصاعد

رجا گذرانده و عقال مسافران بوادی تحیر انست صبر توان کرد را

درویش را سرمایهٔ استظهاری نان می گردد

امید بصد حیله شفاعت خواهد ما الرسل من عنب رحیق را

مجلس بر فیض قاران در نسیب حضور و جمع و سر فرازی داد جاه الصمد

داد از حجاب اضمار به صفاء اظهار می رساند و اینه طبع و

بر توانوزان عکس بندی بی سو و الهٔ اللهم و لم مصافات

عنید تصفیه می باید از جاه بهاد و ملا از قواید زیارت حی کرد

بر قضیت جزئیت صد العلق بی و جه همت بجار ادر از حصول باشد

و سر بادی عشق و محمدت بلاد القصی رب و الرحمه لن الجوبه نثار

برهان حقایق معرفت بتوفر می بابدالین صغنی مطر القلب ملاحظ نیست

چه ان نور حراغ مجالس رسوم ان هو جانز اری و اینه اقا و صفا

اباه على العهد وانا على الذي هم عهده من صاحب حفظه عهد الحر
الصادق البشر خواندیم ان هذه حال این جوان ناس شیر
سخن حسب دفعه زبان نوعدت کلستان وعهدی بسته که هر کاه
کی در کتاب حال ابو حصین با سند حر الیهم حرافت در تحقیق رسانند
غربیت لمن حر له موسس الکره یان الحمد لله رحمت الستحلال المجد
انه کان صادق الوعد النجاة وان وهمن له از لعاد ولد الرای
وحیث لمن له النجاة هی حقا وعدلو فعمت له الحسد وجنتهم کرم
تیسیر وان زعم انه لن الرجال لوراب عقول ابو الکلمه
هذه نطاق وفاق الوه الذی
از عهد الکریم وفی الابد اذ هم حمد لمان دی فحوی البدایم
بحمد الله وجه ان عوض بی حرافت زنیا هم شاکر طراف البید

مع ادخبار فطرت استعداد قبول کمال حاشیة الکتب
فی المهد بمعطی عن سعاد جدید وعلیت لمن فی الذي عباده ولا سلطان
عطا النهار منهم جهت ای هو اسباب کمال هران حاشیه بیار
فرا لهم احمد الکوست البیطار ان قیام بحاید ادراک طریق وجود جد بقید
بدین جان سط عیب نفایه وعقا وفضائل تربیه عقول اجاد نه
بال الخواتی رسیت الساسیه باسند وضیم ذات جهله التحلیة واللام

سلام على العهد الذي كان بيننا سلام على العهد القديم سلام
همیشه ما عندلیب زبان در اغصان فطرت انسان نوای نطق
بصر ایدوه والهی له افقاد وعاصم در از ذکر الاعلی
حوض سرای ساحه احبابی وطوطی گلزار جوی با دها وار بعنی

فلان الدین سلالة الاعاظم ذریعة العلم و الکرام اجلة افاضل العصر
المحبوب الدهر کرم الطرفین علو الجدین و الشرف فی المحقق و حسب العلم بالا
قورو استیلا الی الحب شوق نه بدان حد ست که قهرمان اصطبار
و تجلد از انجال حمایلها و نبغت تواند نمود
علی ان حال خفیه اضعاف ما ابدی که جا بعطایه ابیاد الانامل
جیمون دل حزین و خاطر زمان دار اشتیاقی جی یحوده وی
کلمات الداله ملاست ابر روان و نفاست جان و دواقع
اشتعال نوادکش الطفا جی بدی فی جمیع نفس بالدای
هر روز اندبوده ... ده مادعن بری رسد نسیم وفا
ما انس ظمان بماء بارد ... عن بعد طول التعهد بالمعهود
لا دکاینی بکبار قلبه ... مجالس بعض الوفا الحاصد

و البحار منقطع لشدة اسباب وصول اذ حکمتنم بمبادی رسائله
یوصو له مجالس فیح ذرات و فیحة مضمون ما هم فقدر الحجال حزنه
ملهمه و جوا هر لو صفیر ستوق فره دار استبشار و هیئه طهار بر بعد
جار البشیر بشیر بقدومه ... فهلیت من قول البشیر درا
دو قلوب ما ذ صد لین او صمیم قلب بعید استماع اوان اطلاعه
و فضایل و استماع بدان حرکات تمایل سوی حضرت جسیم
و کمال لوث حساد عت و حسابه مود بدو زبان ...
لیت هذا السماع کان عیانا لیت صرف الزمان انجز وعدا
ولو شها بالس جنابی و محافلی کستیف العد هنو ز منقطع تمنای ا
جسیم تشوق بر قضیت لادیا سواهی ... طلب حمد الفقیر محمد کمال الدین
باس زلم دلم ستیک ازحان روز و کل مجالس فی اللیل ...

ازدرطرفین حوالهٔ فهرست آثار بوستان عظیمی که شرح آنرا بتمام وکمال

عطارد سالك اعتماد اجماد دلخواه زان شوون توالد صحیح منقبت

دهر وازان ان تشیید همه تدقیق حجه مصطفی گفتی اکمل

از جهت تصحیح آن نسبت و تصدیق آن دعوی این خطه

سمرقند را که مطرح حلقات اولیا و مقابر آن بیت الله فی سلوك سیر

حفت جوییت شاذ و معادی وجوار الیمانی قدس الله ارواحهم

بدو وجه عبارت اذ و دنیا دش بالکسب ... اذ ذی که

دیاری قنداد قصبت جرد هر دو مشعد و دوزی جهید بدلهی

مغایبی انفاس است ولهم و اقتباس کل سوو

دل جهت کل از جود و جفا اکرون دمهر قوالیم ادو کرسیم

لیف همه عاشقان را پس لطف وصال یاد شهریار و معمار

ذو احاط له بفضله وجوده

[illegible]

طالعته فحررت عنه علی حسن الموارد وزید للما احقاب فصار فذ فی

هولفة احمد لله ففیه کتب فی الاد تسجیح

یسمی المعنی یجفش ما النقاییر بدیع ذکی صدع للادراکی

وما هو من نظم التوفیق یا سر وحید الکلام الفاضل الکامل الذی

اتی قوم الطبع الحسن سایر له قلم قد ماس کالایم للاسیر

لوجواز الفضل صله جا بیر بعید عنایا افتراق النهی

لغا بال من نعمانه کل باس وهو قید عن قبول الفاضل

يصول كليث الغاب نحو الفوارس لعينيه يضحي الدين افضل ناصر

له هيبة حقا على كل قابس وقال له الخلق السواء عابر

ليسعد في محيا معين الموانس خصايص منه للامر دوي والنه

لقد خص لوما بالحجا والحجاير له همة عالي الى جانب العلى

وعنه حياء الى الغدر جاير يري كل حادث ...

لدعوى الطمان الحمد حق فخر فاخر

دنا اني وخص جناح مشتد هلكي في صفات الحسن سمط الجواهر

هاتيه ضوء الليل لما سولها فليل صعيتي بالنجوم الزواهر

علانية قد اسكون كالراح ... واطن روحي ما صفا ...

لصدر رفيع ناصر الدين ماجد تقاب الابواب النحو اليه قاهر

محيط بعلوم لا يتق خيابه محو صعب او مساجه حاجر

له محدة في العلم والفضل والنهى لعنصره طاهر وابن طاهر

مناقبه شمس الضحى ولنا بها تقضي لدياجي ساطع النور باهر

سنا محيا بدا كالبدر في جوهه الدجى ترى عينانا كل صعب وباهر

امعول عند الحدا احمد رجب لتنصب حقا ...

يرى كامل الحاجات ... باطنه الصافي على ...

فيدفعها بالجود قبل سوالهم وهذا الذي جاب للاكرام العجايب

فلا زال غصن العيش ما فاح نصر وباد حدوش من نسيم الحاجر

سلامم و عرض لحظه نی ذوقه الصبا صباحا و طیب العیش في ذوق الصبا

و قطره طل الصبح فی عین نرجس و دقه دلیه للوجد و عشق صوصها

علی خیر خلق الله لقاء هاهن و ادفعه قمرل وجد له صبا

جیبند کا طاوس انتهی و بسبح و زین بال سبو دقفص حو ن

و اشیان بیرون اسمان بال صنو فی کتابه و طاق مخموس و ق

مونس افاق دل ادرحله بور طلعه جی بند وشا جدر رعنا خود لیدیه لقا

صبح صادق بی دحمان رخ بید عاشقان جهان جی جنید ده قطعه

جین حصت تمام تحت مملکت تمام اجلام دلجلو ها هو وسان لیس

آبجا جرجی سالفه و ا استقف سطح طاقم احضر نکا دخانه سبز لسان

احضر جی جاذه لن اختر ج سعادت کوم دجم سیار و مشتری

سبهر علوم و فضایل و خود لشید خر اشراف و لمات یغنی [illegible]

سلاله العلم و التقی حلاوه صه المجد و العلی صنیج فلم الملاذ و الاعالی

سبح و حد للایام و اللیالی و بید الدهر و فنون الفضایل و حید العصر

و جبل الشمامه العالی المصفح للود عن الداوع بحفظ النور

فی الحسب الشریف و عقید المطیر و لا عقید تعیق الافق مجد و معالی

طالم و متعالی و مطالع و حلال الی بالاو اذ و صمت الفوار

و دحمف فوال الفاد عو و خالی بحق محمد فاله صدر حقی الفا

تراز نسیم هوا بولستان و کیمی صاف فرلیمی تراز نعیم لعل عرسا

کلفطان صفا ه عن فاعقه و ملیحها یا لل الفعال لو لیم

و روح بهیج باکرته هاهنه و نور الادح فاح بالبد فلیم

رسائف جی تحقه علیا تسوق بینق لقولهم الحم و جال العز

منهم ذلال فصاحه و حصافه و عطرها ما لال کرا ماجیت کاسند

ینالش محاوره ذیل قرآن تسکین بدتر ده واتش سوز کمان

قالبنده جی فرنده که یرخاب بدری اب حرف نستیند

بجان توابی عوشت نه ال بحر الشر کان ابو حال حکمی ده حاطمه

بغداده تحقیق عهدنامه علیسه قهضه دان ستدی ما قرآتم

لذاذن قربت حونلو اود کیماه فرحی ده جام نعمان شاه

باده واق دیزده مو القار دعلیه محیط جهان وفضایل

در شرح افال البدء وسحاب ره و باد فوافخار ره نقاط البستان

وعقد ما جولاه عذون و در جهالتی علموف که زیب و زینتر

کوکش وکوه دل محذاف نه فرهاد بلبلی زید و زیور دحلیه

حطه لکن حبذا الماعی تابد بنادی ده افتقاره حکما صاحب

با دو عادی روابده حرف لعجم فلا

عشقی بی بلبل و کل حالی نظاهر بولمشتر و بوجهان ...

دلکو تا بد عمر او سیحی جهان حذف ول حقیقته

اجاب لو ان علم الغیب عندی لقلت لی اقدر بعط فیها

وی قصیدت الفی بلیبا ما بذا لک الکسب بکتب سندان کرام

وسیرت اجداده عظام ده حوالسم کنانه بدوری الیبا فوه

وقطعه داله مرتبی اوده وسط جون ال قافیه او محمد دیاسید

لفظا ما صار ظلما بالله وصال ان لم یکن الکواکب للقضا

در الخذاب بحط جبار دل خوش ثبت ده وحقیقت ده ...

دین فهضه نیه بیت دل الطرا ذهب مبد وتاج رضع شماحه احد

ودقول ان مقبول وحقیله بیان دهش یمن ...

والعشق منطو دافا فحال علم ومن حاذ النبی فی الحرم

جنداً که حرم چشم نبظان ان انوار و ازهار جریده نبود
و بصائر ناقد صحائف و اجانها دهر بوده دوزنانها
از نحیلین وارقین نیاشود هد زاده حالی [illegible] فراغتی [illegible]
تا که مقام حق شناسی و هنرپروری از باطن حبیبی [illegible]
منطوقه معانی ان خراصت دلبست [illegible] و جامه حفظه دولتهم
والت کفانا الاوجه لیت تشریف عن البیع و بیضة العصور [illegible]
حصون مهتر نوازی بدین تعجب حبیب فی الوجه با قلاوون
اخبار نبوی و حافظان اسرار مصطفی [illegible]
فضلا نه که مجوزی معاجز و دام و تعب عمر الکری
و فقی اوو ابد مجلة مهبط وحی و مسقط الوحی [illegible]
بوده کلدی افقال الحضرت والد و صدر نبوت [illegible]

اولنه صدا او نوبه مخصوص شد و در اکرام [illegible]
عظیم دفعه چون ازان حال سؤال اید نه سید عالم [illegible]
اولاد امجاد علیه الصلوة والتحیات [illegible]
یا غیار [illegible]
ازرنک و هم [illegible]
[illegible]
[illegible] عقد [illegible]
این مخلص النسخ ازان جناب صدری کبری اوبدری حضر
ذکری [illegible] و صدری حضرت علامة العالم [illegible]
مولانا سعید شهید قدس الله روحه [illegible]
[illegible]

والخزینه جوابد علم [illegible] وحفظ و نقود بغایت و [illegible]
وزخاو زعایت [illegible] ملک خلف صدق [illegible] صالح
در تعظیم قدر [illegible] تعجیل امر و تنوع [illegible] فی طایفه [illegible]
[illegible] عجیب بدیع و بعید نهاد
مجنون [illegible] کار و [illegible]
کهتم مجنون [illegible] لیلی [illegible]
[illegible] بالمعرفه و تنبه جنید [illegible]
[illegible]
واجبا قول القائل [illegible] واتبا الحصیح [illegible]
[illegible]
واکر جا ابن [illegible]

کهایند اما بجانم [illegible] جوابه فی الوزن [illegible]
در عوض [illegible] ولکن زبان اعتقاد [illegible] ولکن [illegible]
دلیل [illegible] استغفار [illegible] و باقی [illegible]
جه بران حطام اخلاق و محاسن [illegible] اعتمادی [illegible]
[illegible]
[illegible]
حتی للذین [illegible] فانهم نقضوا العهد الذی [illegible]
ما اساوی و ما زادوا و ما کتبوا [illegible] فکان [illegible]
زند کانی مجالس [illegible] روزکار [illegible]
[illegible] و افاضل [illegible] لله و الذین [illegible]

شموس للبيعة في العالمين صفات [illegible] وطلعة [illegible] اهل الصفا
واضحة الوفا احبار للاحد واخبار للعلة فوايد للدهر [illegible]
جاور الانهار الظرفا اللطيفة با فراش بهار منقاش ازهار صحن [illegible]
وطرف [illegible] روان صوفي صبا منقش مي كشيد ودو [illegible]
ونوزسيده كان داغ صحرا ليلى ايله دنيا كردان جايه مي نهد [illegible]
ولان ولسان خزان وعارض زان نفايس زان عرايس [illegible]
وان رزو ريو دا زان اضنام جابجا [illegible] مي كشايد چون بهار [illegible]
وچون چمن لاله در اضافة [illegible] لالاني در كلشن [illegible]
جديد [illegible] ولايوق وجان خزان [illegible]
باد ونلهد [illegible] بالبقي حاله [illegible] كي از نسيم بهار حكايت [illegible]
از نسيم [illegible] رسانيد مي شود

سلام [illegible] كما رق النسيم على الصبا وجاء [illegible] فواتح [illegible]
حلي [illegible] العليا والفضل [illegible] لالانعام [illegible]
شقايق [illegible] داغ [illegible] لسان [illegible] بهادران [illegible]
علم و [illegible] و ريحان جد و [illegible] بادان [illegible] وشوق بلبل
بهاران نو ري مي افكند   شوق ليلي و جنان و جهان [illegible]
شوق المريض الي لباس العافية   نو دمي آيد [illegible] سعادت
ملاقات همايون جز جان بر بدا آمد ست خطاب [illegible] مجلس عالي [illegible]
سيال بادست [illegible] چين [illegible] بهار ست [illegible] نهاد [illegible]
بهم [illegible] چون مي نهد   [illegible] توصيف [illegible] مي كشد
[illegible] كيان [illegible]   از [illegible] بدون [illegible] مي [illegible]
لم نكن بعدكم فرح   ولم يلق لساني بعدكم فرح

بعد ما که ریاض محبت سقایها بسحاب صبا حرت بیل فروسیر
دخوش باتصال گوالید وصال حزین و ملک مصافات زحیق نظا و
جوز او نظام ثریا منتظم و مجاری اصول خفض ارادت صافی
مقیاد و رعیا الایام لنا سالفت فیها الوصال و فیها الانس مطو
فلک بحکم حتم تدبیر صدد ما از ست و ان جمع را جون بنات النعش
تفریق داد این الزمان صفو ق الاحباب
دلان نه اول دلیست که ستم هجر جفا خسته شد لبعد و باسیف عتاب
کشته و این حیم لا یلذ ان الدهر علیه السلام رحمة الله غفاری
اخوان را که نوبت جا بحجت دیر ان محبت خا فتند و هم
ان نوبت بمالک جهان بمالک بادیجوان سبع و ضعار که مالک ملک اعتبار
خیل بوده دری ز فلک جو و تحیات بی نصیب

جا صد دین صو سم که نشانی بی حد ما ن حی حند دواید کان
حمید زلف بنفشه طبری بعادر طاوس کل طری صه
وارد دجلو گاه با صبی ابعه سر و ه جاجه
با لوه بلبل باخته مراد ر تشان او بستان الفه
کان و ار عوانی باز طیب بایان سحاب
صبح بدر را ایضا زمین جون بر طاوس فرنگی بست از ایسمان
بنت تا من ست ربیع وقد بدت
طابت لیالیه و طابت ایامه بهار وادی الرقه
و دقیق که صحبت ایام خود دکام وصیف الفضا البلاد با
و فصحت بلغاتها فانها البلابل باحسنا بلاد یا لوته طربی
با خوش عربی و صنع الناس کته و هر والادحی

در هم پیوسته اتفاق و این مجالس که بود متمند به وجود مجد با لیس
یاد دلی که بسّام بیهوش و مدهوش از لطائف و ظرائف کلام
اعراض ملول و چون صفحاب عنبر نقش کانج خانه بولت خزندهای
چهره جامع خلوت گسترند
آنکس که یار دوست کنارد و از مهاجر وصالش بید و بی درد و
ناله جم با سطلین سوخته حزان و ادی بکشاده باز نشیجون
اوله و سوز سینه این مواحوال انس در عشق خوش قرار زده فاجاها
لعصا دقیر ما رفاصرقت یا دیر بانغ ها لوکی و ز طلبی ها ماها ری
و این مجلس که این مقال از جهت فراق در کتابش جانه وار
دلستان چون تیر و ترکش در کیش تو ام بسته
تناسیتم عهدی و لم انس عهدکم و ابو صنم عیبی و هالنه حد نیا

٥٠ فیا ألم نور الله ورفان بی فواد بنیران الفراق صحبتها
اندک جایه تسلی بدان یافته بی که بی یابند که بصر بتی و یکر
حواس خیدا ز روائح نسیم صفا و ضائری م و مطالعه الوداد کار
مطالعات سرشف دوستان بحرف نوازی و سر و دی جلوا
بیوند جو داز لخاله ات حسیبی بسر ز و دکو دمت رسیع ال
مساحت ناکه و از خلائق حمید و ملائق حزین بپیوندین اله
دلستان ان نوع بدیع و بعید و بخوبیت عجب بود او حقیقت
حیث و حقیق از ادلی حور بود
اذا ما غاب عنک الخل یوما و لم یکتب الیک فعد جفاها
ادی حضور سید عاشق له در سیها و حال نقاسد بد الکلام ق
جلالکه و چون جام قلبی و حال این مجلس ... باب

بتجرع کاس فراق همه بدو اولیتر   علی الخصوص که ایشان ... الی سبیل
بادره ممان خود که حاجی خود همت توقع بارم خلق عزیز ...
بغیر آنست که بدین جانب ... نگیرند و موجب ...
گشته دوستان را بواسطه ... نظامی ...

اخبار نا عطفا علینا فانما   باظهار ... و انعم ...
کسوة ... و ... و واسطه عقد ... و عطال ...
منزل ... و عبودیت جناب همایون مجلس عالی ...
افتخار جهان صدر الشرق و الغرب لا زال ...
تبلیغ ... و ... صدق ... خان ... بار ...
و ... سعود ... اعدا ...
مکارم مجلس عالی لا زال عالیا ... ملحوظ ...

بحز لوادی و سنت حضرت ... اشیاق ... خادم التشریف
یاد که ... فواد ... و ... طیبی لطیف و ... تشریف
بتحیه فرمود   و ... افاده از ...
... و ... ادعیه ... اوراق ...
انجا که سوی ... کتب ... تعالی این ...
سیت ... و ... دولت ... الا ...

... واعد ...
...
مشعر ملک و ملت و ... دین و دولت ...
والمعالی ... و معالی فلان لا زال ... بالعز

ملفوفه بالالماعات گفته و دسایس و عرضه حاشیه و تبلیغ
و بازمانده دم افکنده و دفع حال و مزجه بدفن ...
و قافیه آیدی آید بجاکم اکال و سیم بقدری صفا و خارج طور
عمر و ناید حیوة و فرزندکانی طیور اخلاط فاسد
صحو و انبت جهة ترا و سحر و نی کاهدی او تقویم جهه و صحو
و ادم و صفوح ترا ز حرم دشته و وقف خلاق و غبار
ابتدال وجهه طراوت و نضارت آن لسیه دهر حکیمی که بسیر
نظر باد ان صحیحه بلا عیب و فصاحت و عبارت و عبید
فضا و دراعت قدر این کتو الرجاء اولان عبادهر
ایدر کان حد بلیغ ندرت صفا و قید جد صد ل لطی الکافرین
است فی هر حایه صدر و حو بستین حاوی والعهد انعام بدرم الاقلام

رسید و بعض عبد ایچنا قان طارق سفینه خلیله داده عوکار
صبور لیند اشته و غلبان اعوذ و البتیه اکنفی و البناء اولار
حدد الدنیه استح حرفی او فی معزای ال هیبت صحت
عهد و گسست حجه بسان بلین نوازد نفحه
دل خواست اهلیت عم و صد الفتح کاری فی عین اولد اغنیاء
علم الله المؤمن حرف له بوبی عبار و تحفه اتیناق چی آید
دیار تکلف نفاق ندایه و فیان قلم و زبان حرین صحیح
کوجان حال دل پیاله الفت و وصفی دهر طی صفا و ضد مغفور
دهر و قسمت دو دسته له ازاد سور دل و جمعه آینه بسان باکر
منطبع سید لبنه و باسان صدر مرحوم کتبته یا خدا و قدیر قیوم داهر
لذات سعت ما یون لیه بسار دسا این اندکه و لب عقد دل بقصیده جهد

رسیدن لنبت که تصنیف   اذا خضت الطعام العسوقة   نوالی السوق

در اللهابت و دواعی نفس حطونید در اضطراب و همت ... مقصور

هیدان خیال و اجون ... نو بانی باز نو ثقه و چون التی کرم

هه و چون ابر ... سازد و توقف داد تو هم کاله

و تاخیر داد تا خیر التذاذ و تنبهان ادعوا ای ق تصادیق و علائق

لطایف از وحدت غوائب اللبن یابو و الغوالی ضغوه ساید های

از حوالت التبیان ساز ان ما منفعل تعدید بعواله و ما حالی

... کلام حاصل ... تدبیری که وحدت انال قضا و قدر

ابا و باق ما بسته عیال و اطفال ... جا بو   لولا العیال

حوظ صفه بلد او که بیداری دل عاشقان اثری نماید چو زمانه

و احمد عن ... ایام و او ... حبی است و اد الحاله السعود

٥٢

مهر با ذحقه حتال است میان زمان بتعبیه بر جاقه اه ... حرمان

غم از همه وبجران دل شد بتعبیه باشد   انها همه حجة بالی حالی مسعود

و ما جبر حال ندیم   لقد ذهب بالاذ قان بعاده تجبر ما بال النعاس

همدمان دل انقطاد دید برحفظ جسم است و صاحب ... الملک

گوش   دیدار ذوالجسم ... حاله جسم کفنا و ترا الذین ... لو

ای نو تجالی بر ذو دره وقتی دیده محاصات ولی او با سبب تاباعد

تن و چنین شد است مساحد ... قلبی دو لتان دو ش تعالار

[illegible]

[illegible]

ولیس که ندالسمش تو ... اه و دفعة   اطالة دیدی محدح و اطراوا

اصفاع و اقطاد عوصه نیا و بار ال حنه مت ... صوق ... اطا صحیح

وظیفهٔ شکر نثارها نیست بچندان طول و عرض حالها که بهره نسبه

مجال وهم و هواء خیال مساحت و مساحت این در حیز امکان آید

یا قوة تقریر قدم بیان در خود تجلی در و مجد ابجد و معانی بیهنر

ان تواند بود هیهات لن البحر لا یستوفی وجون لم یعد لو یفنی

و نهایت فضاوی بحی و طواف حرم اندیشه بسر حد عجز و قصور

حواله بود همه در قدم اول شیب بالا و غم و همین اطالت و اطناب

توفیر که احدوی دعا و الحج در هب در باب الباقی عاقو طمعا

فرض الاتمام و فرض متحتم افتاد ایزد تعالی آن ذات شریف را الوذ

تصبح لقبة المالست در درج عصمت و خزانه حیاط محفوظ و مکنون

دارد و خاتم دل تعلقه عزیمت بهجت دان حدیقه دین و دولت

دست حاجت و تنها المحاکم عواتق طاهر و علایق متطاهر

همت او دولت بداخل عبادت نمی کسر

ما کان ما یتمنی المرء یدرکه تجری الریاح بما لا تشتهی السفن سفینه غرض

مخلصان صادق چنان رشید که طایفه را در دل طایفه سعی اصحاب

عرض و الذین فی قلوبهم مرض فوجی که از تکال مجاهد قهر و قدرت

حائع و من نعمه بلعنه فی الحلق حین حلقت لسان نهال تولی علی عالم

مالکه و ما تنادی عالمی ربیعی و ما فطر ساوس و فکر معلو نشر

دوی بس دالکه در مجالس کبیده و دوی دولت و الی در خلال الله باقی

بدل افتحا در ساحته و سرمایه استظهار تفاخته از ذمه مواجب و کار

دولت که مجالس المهد الی منتهی العهد در وی اختصاص ان حضرت

احداث حاشیه اندوختن صفای کوک ان وفا مفاتیح طریق حکایت

شکایت عجز و تبعیض رایمان جانب مخلصان تحریض حوادث بر مجاهد غیر

عیب ایلیان نقطه‌لرین خال خوانینه اولدی بو فنده کوهر

مخفی بیان غلط اولان لازاله ایله استحصال اولنور علم عیب

دوربین اولان دیده و بیتی لسنده قضا و نکاته دخی آدم دیو اهل

ضمیر اولان نکته‌سن اولوسی اولور

لوازم عالیه حسن‌اللغه جی السوده لفاللا نصیب

کوکلدر بی بعث لبدیع اولو اولدیغیم اوجی تواندین نهان

تمویه اولان جماعت اولان ثبات الدن نهایت سیر و تقییده تبع نقد

دلنهات نقوم ایدوب اوکی بری ایو نقب جلید ایدیب سخن حق

کتاب دجیانه لسانده قبول ایلیه و مصور عالی ایتیان دره نقوشه

محاصان دره تصحیح نظر دلبان ایله جهان جمال حق ایدی

انلرجو ذلال و صواب ذلک سال الله اهل او مکارم سعادت اوله

صدحف ان بری فارید فقه و دسته قبول واقبال اولسیار اوچ

دفقه مرطابو طرف سبان جمال وصحی عهد لیز کمال اولان عیب رب نسین

دلوسلوقه باقی دوحین نبید غفات صاحب نیان باسیقی دقرولات

سحاب شتاب سید ابری فضیلت عالی حصد خزانه که بو سبیله وحید نعید

وده بیعت عذر و حیلات بجهه اولان محاسن و اهل صور حسانی

مضمون خطائی اولدیغی جلوه ده

کمزای الحمال ایله اوجهها حسد ایله جمال الله الرحیم ولکن جمعله

سنت انن بیجان ان بو هیئت جدید او زکاده وادن قره

دوی شو دکنی حوبش جی سلیغه و باقه قتال اداول جوش بیه جی جی

حی خیال و فقه معصه دال سه سکون صموت جی حاله

نهان دم روح دزد جهان نام فیلسین الا اهل اتصی حضو

بالا گرفت تیره حظایر شد و کلمات در آن لا اسی و لوما

علیک الصبر فارمت سیر لهر لکن وجه این ضعیف حد آن ان نشر

بجذب نفوسها طیبان و عقولها بر حیان حاصه فقیر فلان الرحیمی حاضر

لیان تفیض الکاس بعد امتلاها

چون چون که او در فس بر دون شد جهت استنباط او رجحان

انقطاع اللسان لهبت و وجود تعریف خطاب بالکه نسیم آن جز دو اسلاف

خاتم دار معطی کند و مشغله آن جناب اخلاف و اعنو و کار الناس

انعم است که دیار عالی مخاطب کرین جناب سلطنت گستر اند

[illegible]

[illegible]

با آباد انوار جامع صفه بالا و سعاع ارتفاع جهد حصن الرس

ملک و الا محافل کو البد نو اقب و ادر ایشی جی و حاضر و نمید یا لهد

سبحان ملا اعلی عجاهم مجامع قدس و ان اساتیس حی سایه

زینت زینه جمال و ابهی از حمت عطا ام سی عالی و مهد ارکان عم جمند

اعالی دایم طلعت همیون و نور عز همایون فلا نسب بایدی ز در

با و حفظ و حیاطت ایزدی عمت نعما و ما حی لهر جون جلال

و حادی ان و جه اقبال نجحه فالاحیر التی نیف خطاب تشریف خنیم

و صدق عنایت و بر ز کوله و حمیی از فرط رعایت و وجهه کاری

و آلة لعنه با صناف الطاف و مهجون با نواع اصطناع مکارم مجالس

رسید الکر جه ضعف قو ح فته بود و صحت نقصان پذیرفته اما میکن

و رود این ضعیف نوازی بحمد الله و حهة شفا بود حیات و حمت حاصل

دوی نمود بجا کم الکن الفاظ این جفا و ضع لد تا لیف حیوه و که هت

وصحایف نفاست جان ورروان بو معاطف وصول اثر ادجار
نو وجود تازه یافته شد   لطفت بدل شکسته جان باز اوله
جانه ایام ایرلن جهان باز اوله   ومطالعه ان بو اقلام قلم مطالع
ایام سعادت بوده اوراق ومعاینه اوراق وتنی اصحی وجان
ولی واحسن حیات حصول آمد و اذ نوعی مرض ضعفی من جهة جسم ترتفع ایدی
شد واین علت سبب این حالت شکسته لیوه تعالی عما هو جهاله اوی ولی
بطواز اعلی مطوا داده هیبه ووجوه
دم بماذی بنده سعادت بنیاد   هر لوز تشریف عبارات بنیاد   لکن ازین
اوبه بو لاطفت وکرین لونه معاطفت جانب مواطفه لطف ذات اقدسدن
ادان صعان حرم ومحاسن شیم بدیع وبعید وغرایب عجیب نعمو
ومعالی الساحات تمامه تنقید اوا اعانو هم وللها ما یقصایه وبو لیک

نیست که زمن محاسن ایعال النجوم فخارم مجالس العالی الجوحر نیاله
وصوبان وملاده ومعاملس عصر عالیه العتق مستطهادی کلام نفسیه
ان حدحت اولان خطاب بعقد من حتوقم ومعطاهین بوع تو یدالیوم
لیوه تعالی این نواحیه وجه عنبر فحد جهانی کفانا ودو عطوف عنبر
حارم مجالس عالی الاذال عالیا وال ابدالادم آسیب حال ثقاله
وصدحت تواسب شفقت کاه در نیاه فضل عریق حال العبر کارت
همت عالی قوت وانتعاشی حصول بو سیله لیه وشوق حد
غالب گشته در تن زد یکی تحفه هیته بود ان شاالله حالا اهه الرا
انشت که دیار عقوبری مباسطت حبوط فرحا اینه دکه جان اثنا اید
دفیع بدانی ادب الام
هو سیتی کی بادی لیحا الاقوه والهی

بیماری و بعطی النجوم سالکان ضمون جهها از کی حدیث صود نهد و قبلها دیگر الحر

خطه فاخر بدانکه چون احقر بندگان ضعیف محمد الذوالنبی جامعه و الدین

نعمت و جوه مجلس معالی مولانا و سیدنا صدر کبیر الامام همام الحبر النحریر الفهامة

اظهر اعلم الامم اورع اتقی محقق قاضی سیف الحق والدین علامة الانام

والعالمین وارث الانبیاء والمرسلین واعظ العلماء کهف اللهم محیی السنة

ناصر البدعة علم الهدی معدن التقی کاشف الحقایق عبد [illegible] الطرایق

سلطان المحققین شیخ مشایخ الدنیا ملجأ الوری لسان المفسرین

لله تعالی [illegible] ادامه بالله [illegible] اصول العصر

و حفظ [illegible] صفاح [illegible] است [illegible] وجنات [illegible]

شرح معانی بعضی از آن حقد و حجار و زبان توانند بود و اکدران معنی

مخفی و مستور ماند کتوه بعد تمام للاطناب والاسهاب الخ تو دیری یکی

فقط چون ذخاد و هبابه [illegible] با پسند جواهر نموده کی الحق مقصود

[illegible] روی فتح و صفا درآمده صلاح طاووس [illegible] عدن

اصحاب [illegible] بالیقین [illegible] محاورت [illegible] جا [illegible]

انتظام حال ابد والله الموفق والمعین

[illegible]

هو درود خطابت شریف [illegible] مخلص السعید [illegible]

و در طی سول بیاض صحیفه [illegible] مملکت [illegible] قالب [illegible] قلب

عبارات [illegible] بشارت [illegible] حالی [illegible] الیق [illegible]

گردم صودکانی با [illegible] احد و مضمون [illegible] وقوف

و احاطت بسوست [illegible] اشارت [illegible] نموده [illegible] و فرزند و خادم [illegible]

[illegible] قضیت [illegible] و صدق [illegible] اخوی [illegible]

نطاق طاعت که چنان استطاعت بعبه احد و نقد بتوان
وسع و امکان در دو فتح آن مهم سعی و اهتمام نموده همتهای همی
عالی و برکات نفسانی خاطر خطیر و حوالات ضمیر منیر مجلس عالی لا زال
عالیا از مصلحت با تمام رسید چون که آن مهم نازل توانند بعون
بالتفات خاطر عاطر که در طرفة العینی بانجام و اتمام رسید بدان حرم
فیاض اقتضاء نامعیت فی دیار عشوی بن جملت شده اند فذلک
علیمسات انشرح در مصلحت آن فرمان و موافق آن در حد
اهلیت اتمام آن توانند بود و بدین طرف تعلق خاطر اعلیا
تشریف در نفر بفرمایند باز بجد عفاف در اتمام آن شرایط صدق
و اخلاص تحقیق رساند

در موافق لواحقه نبویه مصطفویه یعنی حضرت همایون و درگاه
میمون مجلس عالی مولوی جهانی فدمکرم کبیر عالم عادل مؤید مظفر منصور
شمس الحق والدین جلال الاسلام والمسلمین اخو الملوک والسلاطین
قاهر العداة والمتمردین قدوة الغر بقیة خلف المتعلقین بحبل المستظهر
حسیبة الجلیل افضل البریة سلطان العترة النبویة مفخر العصبة المصطفویة
احمد الموحدین شرقا و غربا وارث اعاظم الملک سلیمان نسبا و کسبا اطال
الله بعماد المعالی بطول بقائه و جعل وفود الاقبال مجموعة
نحو فنائه مزادان و عبودیت محاسنانه بنحوی رسد بنا و نفی سنح حضر
حال ایشان عالی الایمان مصالیت من مجاهد جاری مجاری
صفات مجلس عالی لا زال عالیا از صدق نیت و صفای باطن
مصفا و زنیت انام الدولی و اطواف الصباح ادراک حد حقیقت بیرون

که خورشید معانی و جهت دستار احسانیست که حضرت مخدومی نیاز التماس
کرده می آید و هو علی ذلک قدیر و بالاجابة جدیر که مجلس عالی آن
فرزند و صنعت حسن اقبال بدر آرنده و لطف اتفاق و حقوق
از آن حضرت عالی لا زال محفوفة بالمعالی حتی جمع لیکن
و مباحث آن حسن لطف و برکات آن عواطف مجاری الجود و
رسیدن استقامت امر او بافته است و نجح آمال و نظم احوال [illegible]
بین آن همت عالی که حصول بوسیلت آن انجام صدق و لا و [illegible]
حقوق خواهی و مخالصت ادای واجب و مقتضیات آن اهتمام [illegible]
و مساعی جمیل آن همه صمیم و عقیده راسخ الوفاق و طرقی از اطراف [illegible]
الطاف که کلوح [illegible] و صفا طویت مقال [illegible] و زبان امثال [illegible]
بنگار آن ایادی رطب اللسان و مجامع علما و افاضل و مجامع عظام [illegible]

بر والد نسخ [illegible] از آن صحیح [illegible] که به ضبط الوفق [illegible] مصالح آن فرزند
وضعیت تعلق حال پیش رای عالی احکام الله تعالی لقد [illegible]
شده بود و حسن اصغا و لطف اجابت بر آن پیوسته و احکام
باسعاف آن طلب اقتدا و دولت از آن حسن جهت نوادر و الطاف
ضعیف بر وادی توقع [illegible] می [illegible] و التماس می افتد که او [illegible]
انعام دل سوال [illegible] التزام صمیم فرما [illegible] این [illegible] اهتمام
مجلس عالی مصون [illegible] لا زال عن العلا مزید با یام [illegible]
و آن مقصود نجح بود فان [illegible] النعمی [illegible] فانها
تزین اللالی بالنظام [illegible] الناس [illegible]
[illegible] ابد [illegible] انجام بوده باد و این [illegible]
دعا بر باسبغ جاه و دوام دولت [illegible] آن [illegible] سال [illegible]

[illegible]

[illegible]

نبغي محل الهجري الى لبابه   فاهجري الى الدنيا في هجر

كتاب صحائفه جلال سطور   جواهر في درج لؤلؤ البحر في درج

ملاطفه روح افزاى و مفاوضه دلكشاى كه از شهر منور و محرم

ذم يعني حضرت صدر كبير مولانا والسيد بالمقام المجد الفضل اعلم الورع

ابدع ادبي سميدع علامة الزمان افضل الامم و اكمل العجم

لللا اعالي دين سلطان الاسلام والمسلمين يديم الله تعالى جلاله

بعو نظام مجالس سيد نبيه . انتظام ديتين نبطان ان صوالح

اقلام دوستي شد و وفود مصدر و ابتهاج سبب الانجاز

دل كه ان نزول جنود و لباعث و اندلسة بر طلب القهد

٦١

كان اياد مماعليها صوارم القطر في الرياض وجوه

مضمون ملاطفه شريفه متضمن بشارت صحت ذات همايون

و ذكر انتظام مجارى امور دولت ابد پيوند ان نصبح في

وتماي و استبشار افزود شد و ملتبت مجمدت سبباد عقا

اخبار و انواع ابتهاج تاكد ارتباط دل احمد كه قيد و الابتهاج النقار

و عبيد ان خواسته آمد از مجلس عنوا د شمال الطاف و

سابق در مقام عجز و حيرت مغفرت از راه سلطنت بار علاو بر

عوارف صد   لا تعد من الى عابرة   حتى اقوم بشكر ما اسلفا

ايزد تعالى مجلس رفيع لا زال رفيعا الى الابد الاباد بر سرير و باد

باقى جاودانه و ذم مجلسان بتوفيق ثبات مطالبهم و ادراك

اوكراحت كنار فوقه يا سرع مستقبل جهاني

و عادت معهود خود فرماید سپرد در رعایت جانب طالبان
و عنایت و تربیت مخلصان نادر و وظایف ادعیه صالحه و اوراد
ابیه فاتحه بیفزاید و هو المقدم للموخر

دولت و رواجی که روز بازار علوم و فضایل را بکمال فلان
الدین مالک نواصی العلم و الفضل ناظم حاشیتی النظم و النثر و البیان
مجد الملة ابن اخو الملوک ابو الفضل زید رفعته است تا انقطاع
دهر و انقراض عهود بر مزید باد و مجاری امور بر مساعد و الی
همایون و تصاریف احوال بر موافقت عزیمت میمون و ابن
وحید نصیر و حفیظ احد و جد معین و مساعد شایند چنین توفیقی
بدریافت خدمت فهرست مطالب و ذکر مقاصد سعادت انجام

اخلاق و محاسن شیم از حد و حصر و احصا متجاوز و از تقریر افزون
همت که ادراک آن سعادت مقصود است عن قریب بحصول پیوندد
با الطاف و تربیت و ضعیف که ورای آن حضرت عالی و بادکا جهانیان
مجد و جد اوداند فهرس التعلیق ها هو الحاقین فلان انوار الله
انصاف و ضاعف اقتدار می فرماید و بسط الحفظ العیبه
علی العید قیام نماید تا تواتر دستار عنصت و مجهر مقتضا تعیین
اعادت سعادت الجنة و کرم و حسن اخلاق و شیم ستوده
ملاطفت و معاطفت معهود بوجهت لایق وی الطاف
ان یقوم مقصود است لکن بحکم عذر زحمتها فلان و
دا کار که در حق او حیدر ول حاشیه انداخته ان الطاف بحق او
اندکی حقیقت که در مدت حال تا یکصد و اندو الله الامر این مجلس ...

منت حواله بود و اگر چه بر قضیهٔ البادی بالبر لا یکافی
مجازات حقوقی او اجرای آن در حیز تعذر نشسته تا این غایت جهد
گوهی می شود که چون اطراف این الطاف اگر بعد از این صاحب
حق گزاری شود والله الموفق والمعین

در وقت استظهاری و حجابات و افتخاری که تولیف تا بحال
و طبقات اصحاب صدر الحسن تربیت و من تقویت فرمایند
تا غایت الحکام باقی و پاینده باد و کاتب ممالک حفظ و حمایت
و اطلال و ایام کرامت مایهٔ حادی و اجرام بر صوب حظ
بادی نیاز مندی بمباحث سعادت که خدمت آن غایت همت
خداوندی و عهد اینست که خداوند است نه بدان حضرت و عم

وهم با اطراف که از این نوا رسید با خاطر و بنان در عهد بیان
از قوانین آمد که حضرت منادی حلت قرینه فبادی در ملت
دریافت آن سعادت درخواست که چنین شود که حسب الاول
حیسه و مجلس یار دوستی نسبت که در این حضرت مراتب و حظ او
که از جناب مقدس و حضرت عالی فلان الدوله عالیها
در ذمن خدم و الحصول بوسته است و هر حاجت که در راه است
و هر مقصود که در آمده از سر الطاف و غایت صدق و عاید
مجلس رفیع اندر رفعت بوجه و آن صاحبی جمیل صدر مقام
تقدیم موقوف نصب العین ضمیر و اندیشه بدان حضرت و فوق
بر آن مقصود که بعضی او ان در الطاف و انعطاف و حلو
طویت و صدق ولا و فرط مواصفات حق عالی که ابد و دوم اللوم

خیالی تیاردی البماسی قوهامی شوبران حرم عهد و حسن خلو

وتوق والعتماد تمامیت لهذا اسعاف الن طلب و النجاح

ان مقصود صحیح دقیقه ازدقایق نیکو بولدی و سعی جمیل

بیرتی محمد خیال جاندن تابت تحصیل لن تذریف حاجات نجابه

وده وظایف دعا و اوراد تنایبغ ابد الماس لیعم الشفی بیدر

بحقیقتها عیب نقطه ایدو اکر این حالم ده صدد املیت خلوص قو ولو

بو اعمار رضا ف ذلک ده تبیغ نذالله تاه اتمام الن تسلط حوالی

تقدیم افندلن سالله تعالی

ما بجهها د بالس فلک شمس لطف

شهریار کوکب و بحث مملکت حسن و لیاد کاه هند غنی و جلال ولطف

ولت و اقبال نو طلعت همیون و زینت عنقا همایون مجلس عالی

[illegible]

مولوی سلطان علما المشرق و المغرب شمس مشارق المعالی محمد غاق

للاعالی سید سالک المسالک الوصل بحضرته سلالة الذیا حات تعریف

صورت معالی وحکادم و بکن مفاخر و مجاهد الستحقاب فضل باری

و از مکان زمان مصون و محروس تجلیل ارکان رسم تقدیر مفاخر حکایات

بتعمال احال حقایق القاب و خطاب فهم سن است و تنوالی قوات

سحاب العلام کتاب لدی صحایف لطایف صحوکشته و طبایع خرفانی

ساحت لو ولوله الکر تحریق حرامك ابداعی و اختراعی روح

صدور رخاینده صحت ذلک حضرت و کیت مجلصانه بوقف زوج

رسایت حی الیدیار محبذی تبعیت العامه حال دل اصحاب ابو البجاء

لمت کید اسیف حصیر عبارت تقوان او لوبا اقصی یال باری

تم ان تولد السید جوانب محمی ملی ادراك ال عنقای فضل المعانی

وفقك الله جناب کاملی ... است علی احسن الحال و ایمن الفعال بمنه و جوده یار
بفضله و کرمه مشتملستی بن غفلوهنه دلن معنی که بکنده [illegible]
اونده اعلام معلوم [illegible] ادلدیت دلیلی همایون حسیبت [illegible]
حضه اشارت [illegible] رفته آیده ان معنی جلی [illegible]
و الحمد لله با تمام رسید

المکدی بفصیح الکلام المسلك الخطر الاعلام مد غیب [illegible] فاسمو
و السلام و الاکرام نا زیباگران اما زینا السماء الدنیا بزینة الکواکب
طاق صفوتش رواق حوتش [illegible] بالا و عالم و [illegible]
بکوم [illegible] اختر [illegible] صدف الکون [illegible] و ابد
و [illegible] کل [illegible] طلیعه [illegible]

سوان [illegible] و [illegible] تشبث [illegible] زباند و فراش [illegible] پروانه
و زیبا خاطر الناظرین کلمه [illegible] نگار [illegible] فلك [illegible]
و [illegible] هادی [illegible] صحیح [illegible]
هی جنده [illegible] صدق و صفا و اختر [illegible] و علا [illegible]
صدف جلال و دری فلك فضل و افضال و نهال دیانت [illegible]
و جلال [illegible] عظمت معنی تسبیح [illegible] جهان [illegible] اقبال [illegible] الورع
والتقی خلاصه الرشد و الهدی [illegible] و الصلاح
[illegible] الفوز و النجاح [illegible] العالم و [illegible] الخیر
والمعالی رئیس اصحاب العقول [illegible] ارباب [illegible]
و صدر [illegible] نول [illegible] و غفار
لطیف [illegible] آفات زمان و محافظ [illegible]

وایزد تعالی ناصر و حفیظ کشتی جوش نشیم تو از دریا سوی وجود حقی

عهد را بتو نظر اکبری ریاضت جی آید زانع و الیناقی

متاع نهان جانه ضمیر ست و عید انشد فی وا العرق

با مسرع او جام ابد از خزینه اسرار که پیر بیان الفراز جهاد نهاد

انداحت و حصیت اعد الوالقلوا

لو کان یحصی عدد القطر دجا بعض فضل المتناهی فی فتح

از حکام عنیف لطیف معنی خاتم که از ال سعادت

مجاذم در ضمن از حصول میوند و ماذلک علی الله بعزیز

اگر جهان معاد بر جانی در وفق تدابیر انسانی بودی

بمفاد وقت خدمت رضا حال نیاید ربنا بیرون و عمل ما قلت

ادی بشرط حسن عهد قیام موون از لوام عالک سال فی الله

دعایم از دل الیام در قضیه این مقدمه توقع و حشم صحبت و الی

حضرت عالیه مصافات و الصفات حطاب شریعه صفیه

عدو من ان هوله حجاب السطان کافر یکی حملت ابن حسن

بر حاشیه احمد و جامسطر و افاجه مکاتبت کشد باشد که بعین الاخلاص ملاحظه

باید و تشریف جواب عشق

فذ کانی فلان حق علو و حاجب و شیم فیا

کان فی حرکتش سال حالی منتسبه بعلت سعادت البغضان

و هو رشید الغال الد متفرق فی الحال مشترق و دابات نفس

خانق و لیه تعالی و علوم الحوال صین و مالهم جد مفاوت

بسط بال الحاجت است و عهد و الافات ذالک فی

و ایام وصال نزدیک از زمان صبح

روضهٔ صفافزای قلم عنبرلباس که لطیف الغایات المعلی نابسته‌ای
و سموم نسیم سودهٔ خود جلوه‌گر چون یک بسته چمن فتوحاتی
هیبت عطوفت بهر مهر و مهر عنبرافشان گردید فضو و ملاقات
و مقصد بسر منتهای روای ساحت خدمت عالی احضار جنب المطلوب معروض
با وصاف جمیل و سعادت محامد و محمد بالا از جهت لایق اول
و خاطر پریشان و ضمیر حسرت فراق و کثیر غم اشتیاق را اوام و تسلی
و تسلی نابدید و وقت مطالعه عریضه و صفا و ضمایر حمیم ولاء اشتیاق
گشته حمد مجاری احوال نشد انتظار دیده مترقب استماع
در این صفحه صفا و اعمال در انجال جهد اخلاص منهد و مطالع
شریفه صحوات فرمایند با جمیع ... احوال خیر نیطاق و اقلام
شروط و مطالعه حضا فقط کلام لطیف قر و قو نماید و بدین وسیله

سعیت بفرمایند که نهال آن بر تشدید اشتیاق و صدر یار ولی فروغ
[illegible]
در جناب حضرت خداوند و لا با صدر معالی مکان بالمشرق والمغرب
محیط صدور البر والبحر افتخار العالم ... علی
... خضرت و فضیلت بوده عن عهده ... و نسیم مرحمت
یار مشغول فی شوق ... امکان نسیب و پوشیده
در اعمه رقص حر و ... و افعال ... شاهد صحوی
ادوو ز توالد بعد ها عند اینک الایات شهد ها و کواکب اتفاق
نهضت غیبت قصیده ... ایت الاعلی ...
ماند و بر حقیقت حضرت همایون خداوند سلطان السلاطین
بحر فضایل و فواضل و ما السلطان الا الله

و دری که از سعادت مجاور ربع مجمع و جانب ذات عز او جوه

نهان حال در پس سنگ و حضیض خطر جهان کند

ای در در و مانند در دریا چگونه   و تیر باران و نهار

و رونق و صفا او شد عند الله در مجمع بیت و حصص

گلهای لهت چون نیز اقحم عقل اتش یای نیست

قوه جلایق حسن ذبول و تغیر لون بدون یا

این مجمل الله یند و قدر ارباب از این طایفه محاور

حفاد قد حضرت سید و معالی و ... واد نهایت و ...

والله یار باالله حمد تحیات در لحد نمود و عیدیا ز عند

سمرقند عمر ظل الله و عید صعود مرائیه بعد از عید و ...

لا محالمان بصورت خطه بجان او دوانه جولهم ...

این فرزند بنماید و معانی غرایب بسوی این حرف تابند

مطلع سخن در اول صفاء خاطر و تجانس اخطار و القاب

نهان رسم نظرا و اشتغال و شیوه اطیب و القاب تواند بود لها

خدم دل با موالی قدم و مخلصان را با صدور و ارکان در خدمتها

شیوه دیانت و نفاذ افتاح بدیع عایس الیه مراتب الحاصد ابو سعید

ذکر و بوی لطف حضرت نه جاشنی حرف بالف بعد از نوع حکم

مرکز احضرت و نیاز عیدی در جناب حضرت اولوی تعویذی

سلطان العلماء لا زال حر العلام بیدار الفصاحت تحت ایده

یحاام مخلص علمت حرکت کرد ان جا و العالم دین و دولت مصطفی کمع نبوی

ناصر جلال و عتد و اقبال حضرت عالیه و اضعف بالملیاع فی القعال حیدری

ابرام ولیکن چون قضا هوس این سمرقند رسیده علاوه مهم اهمت
حاکم شرط نبود و للا بوستیت نماند که حرم کعبه امال و حرم قبله اقبال
یعنی حضرت عالی خداوندی که با تمهید فضل در مواطن وقایع
جوز اذر خار غار و گوشه ابواب بارگاه صحبت جدا نیست … عهود
دارای که تو به حقیقت حرب بیابی امانی عهد و خطا … عظمت
و مسایل و واردو هابه تعلیما و افاضه و بر جمیع جاوی عظمت و …
کشت … که بعون سحابه عنایت و کوه قیاد اوج درجات رفعت
ترقی توانند نمود حضیض حرکات و لکنه اخلد الی الارض ناحیا
… و الحال … تحقیق قند دعوی … راسم
و استیلا شوق گشته که جنبش … صحبت … اخلاص و … آسمان روز
خصوص توانند بود و انبساط عقول سلیم و بنیاد طبع …

وصف نتوان کرد و ما ممتحنی بالهمت جمعان که نتیجه حصص عالی … الله
زوان آن سعادت خدمت با اصطبار در کاف … جونر
هو ان السعادة والشقاوة ارزاق ویکی از … کار
دلجوی ضعفا احوال … بود اسعادت خدمت ان حضرت … صاحب
قرین اند و حالم از آن جهت بغایت پریشان حاضر و …
قضیت مصداق ما للمعالی والمعالی انما یسعی الیهن … العاقبه
بسبب غم و اندیشه عیال و اطفال با غایت اشتیاق تقاعد … بدم
معذور فرمایند والعذر عند کرام الناس مقبول … تعالی
اسعد الحال والحمد … حالم با زعد … دولت مقبول در ایں …
جهانبانا روزی … ولیه و کرمه وسعه جود

صفا وصول شریفلری الله بانواع ملاطفت وتحیات وتسلیمات بلیغه ایله مشحون صحایف

موصول ومخالصت بین دوستان سبب حصول مبادی مرحمت خوشتر

بو یعنی در باغ دولت واقبال نهالی ایاز استشب جمیع

گلی نو شکفته وبر فلک اقبال حضرتی مسعود طالع شمس وانجم فرق

سروری ودر هم جهتری دری طالع گشته

شمس وبدر والکواکب اقسم بالله لقد لحظا بو دو وصول اخبار

سادات فاضل سرور وابتهاج روی نمود وانواع فرح وشادمانی

حصول پیوست واعداء نجد سرور وحمت لطف تدو ملول عید

وصول صفا عفو کتب غبطیت جهان بودکی توقعات

شامة اید ونصیب خویش لذان شاهی ذوق استیفا

وحق تهنیت کوا اید انا عواتق طاهر وعلاقی

مانع خدمت لیز تعالی مجلس مولوی دادان فرزند تهم جهال

ودوام انتها همت عالی برسانار وحیوة اودابیبت بقای احمدها

فرم حقنا منه وفضله

صفاوضات عزی ومکاتبات شریف فلان حاجت ایله دونوع

وطول بتوای چی رسم وودو عیدا ارتباط اعانه ولع

داوحبت محو ادان جهت ایکی مضمون مطاوی

اوسیم وتنسم چی تولان ها لسید لعام جلال الدین رلعام مبانه

ادام دل وجمعیت باطن وفرح ضمیر وفراغ خاطر حاصل

طبیعت بجمع کلمات بایدو

الفاظ و معانی می پر جانه بادی مخلصان بسم قند خود این سخن

سال خداوندان بکار آمد بسم الله حمید این بلا و عنا و پریشانی

خاطر اوی منوف لیست بهیچ دیاری بر جاه

شکر ایزد که هر چه اسباب طلب است مادی ذکیتی کویی باید خواست

فتح اضاف بعد از آن نبود خلقی حمید که از ازال و ابداو

باغ عنوقم بودی بدست بتعرض فطاف علیها طایف من ربک

در صعصص ناو لج اقبال و جد ایام خضابها کان اخذت الارض زخرفها

وازینت روی دهین دالبکاغفونه انواع ریاحین و الصفاف بها

بیار استند سایش اتاها امرنا لیلا او نهارا فاصبحت کالصریم

باغ و چمن را نه بها بقیه نه تری که رسایه از بها عجایب صنع

از غبار عنو غافا صابها اعصار فیه نار فاحترقت مصنوع و

٧١ مانند بود بسبب بخودی الماری تیب تعالی خرابیع و معروف شد و خروج

و خرابی و خوف و زحمت و اندیشه تمام جهان و بیمار دیس و علی الخصوص

همه اقبال و همه دفتر همه زحمتها جهان خند همه مجلس عالی سلطان العلما

صدر العالم خداوند جواد زا افتخار جهان بدوام الله تعالی همه جهت نوع

رفت و هم کونه بلیت که مخلصان محیط شدی چون که مخبر تمام

از رسید ندی انواع ملاطفت و حوطی اضاف معاطف و مرهم

نوازی او دانه راحت و مرهم جراحت مخلصان گشت

تا الم رنج و درجه بسیار باشد ولکن تا الم ذی عکساری

بسمع نیاز خادم چنان رسید است که رای عالم الاذال تعالیا

بجانب این مخلص التفاتی داشته است یعلم الله و کفی به علیما

ضعف امان بیت خرد و کرد که منوذ حاجت فی القند و همه محروم او خبر

و عجز او در کار نمودار شد چنانکه آن امیر نادان کافیه قوت استقامت نیابد

بخدمت شتافته آمده بار یافته‌اند این معنی را به سید العالم جلیل القدر عرضه

می‌دارد و در قلعه اصطخر و متحمل امر

حوالهٔ محمد سر ایمان بود تعجیل نمود اعداد از آن جهت ...

همت فرمودند و دولت بختر ... بنمود و در این ... ملاطفه

که در ما تقدم ارسال کرده بهیمنه مقدم ذکر آن بوده حلوه

بوده که درین دفعه احسن از این یافته ... طرافتی بدین خوبی

بدین دلکشی و طیبی بدین لطیفی و عیبی بدین ظریفی کسی ...

نکرده بود آن خداوند از تقصیر این مخلص بسیار ... اعتبار

فرمایند و این مخلص را که خویش بسر رفته و با جود ... احوال

قوی و اشتغال مهم و مصالح با ... از آن ملک ... فلانام

از مصالح و دفع این مهمات بدان منوط و متعلق باشد در حال

با طریق مکاتبات مسلوک باشد این تقصیر را اعتراف و تساهل نشستن

چندین مهم ملک و ملت ازین جهت فرو ماند و احوال دین و ملت

با خلل شد و فساد و عاریت این تقصیر با حالی و دعا با همه ...

سرایت کرد و مصالح خاص و عام مختل و مهمات کفر و الحاد مهم عجیب

و واجب الانتها بود معطل ماند جای آنست که سید العالم حضرت ...

ماند که کنند و فریاد و نفیر و شکایت بآسمان رسانند

هر این کاغذ بی قدر نوشته چون عطوفتهای ... و ...

و این جرمیت را از آن جرایم که ... اعتذار و استغفار ...

آن مجال محال توانند بود فان ذلک ذنب عظیم عفو

... و ... لطف و الطاف الهی ... و لوثوق جانب ...

... فضل ...

بیدکان بجان دلبانی این حیات صحاحبد نغمه نایند لکی قفس بقصر
تخلقوا باخلاق الله نایسد از مخلصان درگه او دیار غیرتنا
وعذر ایشان بو شاهد والقلم

عظیم الغوافان شنل غل   ان کثیف بصیر والدموع دماء درد فقیر
چهره رسانیدند که از هول وقصاعت لرزان چو خون دل عار
از دوست یان پان شد   خبرلتا ناعو غیبه جفطع
کاتب علیه نقطه للاکبار   وعانها درایش حضرت درافته ازل
السارع خوانند از زبان دین عیون قوان چهر
وما صعنی نمک الصبی   ولکنها دوجی علیه قطر بعیی
صولت عالی نون بنشر الغطم وعهد اعلی کوهر کان سرفری جان او تهیری

٧٢
وصهر سپهر مجد و معالی و منبع بحر الله لطف و اعالی و بیع بحر کرم و نوال
وشیعه موصه جاه و جلال فلان از دو گنج انا دنیا سلیعی سر فروی مکان
غبطه و صبوح و ریاض جنان عدن و حقد جابر لعوبس لعلی الحمید
و در ریاض جلد و جوار رحمت عقید صدق توطن صعود خفا بی فرق
دل بر مجالس لیس الصباح دهر و ندالا وحیی لی و باکی المیال الجانف
از السماع ان خبر جانان مغطا قعصی اولالک دلا ازاه
اسبابی ذکر مخلصان کله و لعین بعیند و بنیدقرهن ویعقال خبری
بو صفت در بانهاد اند از آن حبیبهای کنار اجاد دعا جی موطا ل قوسر
سوز باد و دو کاد عند او و جهان بی وفایی تا باید او عاجز حوند
اخر منه صد صد لک ل لا ی ازل بر همه جان قدیم باشد و باد ان جولو
وخاندان دهم صدو و عظام باد فلک کیان حال جرکوس هوس مجلس

فرد خواندیجه اوراق این صومعت ثنا ایشید وحق سزا این نعمت نامکرر ایدر

وکیمی دولتی قناعت ایلیدلر بیار جلال و فال اقبال وجود مفاخر

وافضال وعنصر اعت وکمال یعنی خارج بیمال حذاق دوحی الاعجام

ملاذ الاکرام سلطان العلما صدر العالم افتخار جهان للارذل والمعالی ابد

حضرت صدر صحت وسلامت وحقائق ودیانت وزعامت لسندن تعالی

ابد الله مدارك عرض تسری وجو من لطیف الاء ادمیه حکمان وفواید وجعال اقوار

ومصایب حدیثها حفظ وحیاطت وبنا رعایت وکلاء حوح کامل بقاء

لله کارتی قرین ارحام فوات عوض لنت وحیات لهم عرض العطوق الیهم

که شفقان خلف اولین جهت حدری تعالی یوی محقق وبار اینکار حدم ناحیه

دوافاهت باسم القاعی حقیقه ونکدا اشته ابد العاملیه بی الاعلی مخیم الی

محاسن المعالی الحضور عالمیه مصمم لوقی بالزام والتعین لا بار احجان والاقدام حسیب

٧٤

شنا بند واکرچه بیران ایه بحکم ضعف نیت استطاعت اجرام ان کعبه جلال

بنود اما بر فضیلت   وطرز سوی اوصف عطا دا

سوی تو پدیمی همین سیاهت اکر   اذ هر شفیعای بیت کیری یافتی

چی خواستند که بروبال عزمت حر واوج هواجی واراد سند وبقوت

حال به همت قدم اخلاص در راه اختصاص نهند تا جناب کرمی نوبت

جام عشرت ساز کله مغول انداخت وکاهی حیبی صبر عم عبادانیه نمایند وار

اسرار عالی بر بن جماعت رسید که این جماعت حصن در زاویه عزلت

وسکون تبارها نیمه احتمال این اشارت اولاد معاذ ان عزیمت حکم اوردی

مغوله این جهت توقف تا بر جمال کمیه تقصیر نفهمند ایزد تعالی اینه

اعنصر کوکبی ای از حدثان ونوائب وجوله ومقبیل حال

حفظ وبنا حیاطت داره بالنبی وآله الاخیار

درین وقت نازلهٔ هایل و حادثهٔ عظیم که واقعه جهان
خراش و مصیبت جهان سوز حکایت کرده شد که در هر جا خون و جیفه‌ها
جیحون جنبرا یا ما من عینیه تقطع کان علیه تتقطع الاکباد
یعنی خورشید سپهر معالی غروب کرد و شد و اوج حرمت و ملک عظایم
در تلالای حضیض نهیبی افتاد و ماه تمام آسمان احسان در محاق ظهر
علمام نماند و صدور محمولی جای شد و بیار انعام حیاء و حیوة
داقعاع کرد و فیض دفع بینهما از نفس شریف و عوض لطیف
بعالم ازو لمع بیوسیف جهان باد بین فهلوک و اللد اهبر از عز
طبی رحمت کرفت و از فنا لدان عزو دلهرات بسر لیسر فرا
این قصه مملکت بود بدین خرابی

و این زمان که مدت تمیدی سالست بعلم الله تعالی که از دو
ره و این خبرها بار مستعار درین حیات و ز لرزله درین اقطار قرار
بحکم آنکه اگر دم او هم ماندی تا غبغبه عمر و حیات همه جای حرج
ساحت نکایت سوز و فراق او همه جهان را گرفته
عمه و خاله فی عصابه والناس فی کلهم قهور فالیوم ماهذه علیهم فی ایامه
چه کار کار دنیا و نفیر و صنع و ستی بعد که بانیف و فی حیم ملک ساکت
و واقف کی شد حاجت آنجا فضول ارباب عقل که در سنه عشر
نوبخت که در حرم او از لجه یافته و آه چون الوقا این مجلس صنع
اصطناع و حکم بجای وسبب لیسد کیان او دقیقه اقبال که در آیت
و اقعان جز سنه او حد ابد حال واله و نوبت و اخص اقبال ان یعود
یک تن نبود الا معنی عالم و جهان یافتند و استاری در پای نشسته

وما کان قیس هلکه هلک واحد   ولکنه بنیان قوم تهدما لاجرم مبیّن

کاندکه عقرب مجره رخ بباد ذوایب صعر و افراد حضر حافی بنشیند

و نوش صحبت او از نیش محنت خالی نه   منازل الدنیا هلکه باجلها

کل واحد فوق لنبت وطال او الخمار   و آفتاب عمر او

زوال جزئی و سایه اقبال او و انتقال پذیرد و سهام مصایب

از کمان قهر روزگار هدف سینه ساکنان سرای حدوث الحق کمند بعض عمر وفات

حیلت بیرح فهم تسوق   للموت فما سهام غیر مخطیه

ضعفا انه الیوم سهم لم یقیه عذرا   حیاط روزگار سال الاجیج گم

بعد اصعلی نمره وصف که از اقبال کل   حدایام واحد عزیزیست

و انجام او ازنکه طبیعی و استدراک او اسباب از خصایص طبایع الیام التهد

و استدراک عنایات از تیر ناسوز الجلم   ولا سبیل فیه مردم

٧٦

تا ان حداف دان و حدا و نذر او کان این صانی و الفصیب العیز

خاطر و ضمیر حاذند و ثوابی که نتیجه صبر شکیب است و اجطالب المطالب بکند

انما یوفی الصابرون اجرهم بغیر حساب

و کل مصیبه عظمت و جلت   تخف اذا رجوت بها ثوابا حاکم را

شایسته عزیمت حرکت در شد کوه بوقه تا هنر تبنیط غنا در بحث فیه

رسانید القاب کی از نو الوان بود

که در خاک نهان چون توانم دید الملک که مراد خاک برد است بود

لیزد تعالی این مصیبت را آخرین مصایب گرداناد

دمشقی نقرع السمع صیحه الفجع

فیا لیتنی مت قبل صرت بلا سمع   حزین وقف طبق فی رسانید بودی

درضمن این واقعه جان خراش و نا داده اند و زبود
دش گهه اند رسمع الدوکامهالع چون شدوم درکار خرج و ترونق
مضمون این شرایی بود نه خبری وغصه نه قصه و شکایتی نه حکایتی
وکاتبی نه کتابتی چه پیش داران فلان این صحیفه قلم آورد وقتا
در بار دار الکتابت این بازاده چون باز گشاید آواز او اول
خون الود حریدان و فوبار و اسفار در نعاجلطان نعلنعار در ملکوت
ایمان و شعار اطراف جهان افکنده بود نه وجه چهارم لب
و دیدهای آب گشته یعنی موهم کرانه فلان بحالیه اشتاق الی لقاء
ربی بجوار رحمت نقل کرد و غاتم جهان بر وجه چهارم و اطو معالی
شهاد وسالکان ریاض قصود فرادیس اعلی المقدم چنو سال کمانه عالیند
لئن نکد الدنیا علیه کدرا فقد ضحکت لحدالتها وقبورها چون بن طلعوا

برسید صرصت درحریم مصابیت سالی شد واسباب نوایب عقوق و حد
بکسر اتصال علی انفصال اطراف جهان برهم نهد و وجه ماه انکار و
در هم کشید و طوایف خردمندان گیتی در شگفت مایند که چه جرم
زمین چو آسمان سرگشته و حیران نشد و آسمان چو زمین از وجود
و آینه ایسار و افتاب طباع و ماه صباح چه دسته فلک درخطا کار
فرو بست و نطاق مرصع مجره از میان چرخ نگشاد و وسمه جبین
وعقد ثریا از هم فرو نریخت اذا السماء انفطرت و اذا الکواکب انتثرت
اذا انتثرت تلک النجوم الزواهر این چنین واقعه هایل و ابقا چه بود
چرخ جهان و قمر روشن و چو دلیه ایند و عجب تر آنکه تقوی
حلت او اتفاق دا ... گشاید بود و بان از جانب و ...
اصقاع و ارباع جهان می گفت ... حال ای احلو

بوانسنت كوكى هو الشمس خاق الادرن بوليعن نور لها

فيا عجبا از نضمة القبر كه حاشتى سهمه عرش از زمين باد

كه آفتاب بذر لك خاك ستر بنهان ادى بو بصر لبرياب مصير بولنميه

نماند حي از جاجه خانه قدر خلعت تأييد ولكسوة تخليدى قامت بشر راست

نكرده اند وما جعلنا لبشر من قبلك الخلد ولا انسانيتى كز ذوق فناء

وجودلى جركار وان سرايى حدوث رحلت آفاقدن فقدان وخلال

فناد ادا القواد مساحتى جهتر وجهتر مجد من عالم ولعبد ولنبي النبيين

صلى الله عليه وسلم حضرت عالميان نور بدين تشريف تشريفلرى جوف

بالوسن خطاب عالى ربه كه انك ميت وانهم الخالدون نيال

جمد واصحاب تميز دلى بيهوده ادى جل خرلد لكيد وهعلوم سوق جمود شهيد

بقاء دوال فنا ادبي ليت وطال رحيات والغاد وفارك اثر باد جكمه

مخلوق بى وفا نكنند دل از حضرت خالق و صبوح لايق بنده بود

بيراهن ان فناء مقدس از تعرض اقدام فنا ممن استطاعت على كل

لا لا وجهه و چون حق دست اله ما لجاله مصيبت قوى تر ثواب صابر بليغ الكمال

بوفي الصابرون اجرهم بغير حساب ذاتى صيقى النصب العينى جناب

وضمير خاقان وبا فنون فقدان واقعه عبرت كلمه بانوالى سقنه سعد

ناطر سيعه ايه تعالى لن عزيزا در جهان سرايى جنت فى مقعد صدق

عند مليك مقتدر ما ولدها وابن مصيبت در اندوهاى دل زده و توى

اجرون مصايب كه فيه فيه

در حدت غيبت فلان واقعه جانكدوز و حادثه جهانسوز

افادو صوره تعقيب يى جان سند و بيك دكدى دوقت آفاق فنا رحلت جهان

گردد و فیض روح بخش هوا از نفس سحر فراز آن بعالم ارواح سرایت

و عوض لطیفهٔ او از تملکهای عز و دولت جذبات سر الهی سر فرو کرد

اوراد مخلصان عاشق و مریدان صادق ابد آباد

و اشغال حضرت عرفا با آن وجه آنها را

ولیس لعلم البعض فیه حجة ولا للقول الدهم بعد تعذر ونائله

واستغفر ربنا اللاخر لان کنه هوا حوال علم اذن برابواق

وطنین این دل او دل لبید در او افتاد

از بس که تنید باد صبح چرخ از یاربی بیار آمد و چون صد آلاف

نداکوس روشن چشمان شبستان عالم بالا دلشد که موافق الصحاب

در حقیقت سبز لباسان سطح اخضر جامه کبود کردند و قضیت نقش الحقایق

عالم ملکوت السما و الارض ... قدس بر جلوت شبستان حقایق غیر

در اوقات حرم سرای عالم موافقت نمودند و خورشید آسمان

صومعه در آن خانقاه جهان ادم لنهد و در هفت ... اکبری

خاصه در زمان توجه و تلهف کنان تضرع و تاسف حی ...

بای یا بوت تو چون شمع کز در کیر سر خاک تو چون افعی ...

و علم ایات حاضر برکات حیات او و بقا او اهل اسلام سید ...

صوبات و وظایف عبادات و طاعات او بعادت خلائق

صوا صاحب سیدی قضیت ... مصمت ...

این مصیبت اسلام امام اسلام را افغان افتاد

این همه که اینه سقم بستی از ... بر آمد و مصیبت

او از کان ... تقوی ...

... حالتی در اضطراب آمد ...

و گوشش نیز از دف و دهضار نوبت یحیی قلعه دار است

قد فارق الناس الاحبة قبلنا   واعیا دواء الموت کل طبیب با این

همه شمارست که گوهر ان کان در نظام حیوة شیب و انحراف اسمای ترکیب

دفعت طالع و عصیان طبیعت از تسبیح طیبه نثار ابدوقات و نعمات

و در نبات عصمت و کنف حمایت و حیاطت ایزدی عصمت نعما و

مستغرق فی سید و صدر و حمید مجید و معالی زینب طلعت لوای اهل

بشر و ان تلمه صد و وه کند

فان یک ساد ن مکارم القضی   فما ان عاد الود کان نخ هبت الود

ایه تعالی فلا نزال وارث العماد و اعمال عمر ان لتشهد کار اله

از لطایف عواطف الهی

ضایع باعتنایی الهی حالف قربه و دقت کلمة انشد اخلاص

و طاعت فی نیت نیت کو عبادت سلوک صالح و وسیلت غایت حالف

مصلحت سالف و صدق نیت و خلوص عبودیت لطاعت اباوالجداو در بعهد

دعایت صغار انبا و اولاد دعا اند و در تحقیق این صفت و تصدیق

دعوی نص ظاهر و کان ابوهما صالحا اسعاد لولو رفاد اریار

اقتصا کرده است حجتی ناطق و نتیجی صادق تنهر باطول عمر و احمد اد

عهد حقوق صالح العصا احفظه لجاح اولاد شهر والله بولا

ماقدس الله ارواحهم و انزل فی حظایر القدس اشباحهم که حد فرید

جهان و مفاخر زمین و زمان بوده اند که حقیقتا فی الطهر اتبار

نبوی تخلقوا باخلاق الله آراسته بود و جناب سنت الهی را با حکام سابقه

اند و اقتدا بدان سنت فرض شناخته و مدار که جمال اخلاص قدیمی

در صفادهی و رفرندی تن اهل صدق مولانا او و انواع اصطناع
مالامال تمنا و نعید للموطن لحقا ما بدو و اتباع او رسیده شد و بعد از او الحز
حدث او مخالفه او و ازاج اطفال بو لمند نحسن بر بید و بر علو طفق
بمراتب علیه و مناقب سنیه رسانیده و بر نهال ضعیف الله در چمن
مواخواهی دسته نیت بصبا جبا و شمال نوال و سحایب جود لعبد سایه
گستر جهانی که عنایت و در احیا خاندان علم و اهاجت جاه الفقها فرموده
و در اعلاء شان و دفع مکان اهل سو یا ما قضی الغایه یکو شیده و جمیع
آن ماه در اصقاع و اقطار او سای شد که در شرق و بیان لهر
با اطنابی حاجت افتد   و کیف یصح فی الافهام شی
اذا احتاج النهار الی دلیل   ما نیز سنی حقا بعت اکثر سکینه
و بهج متابعت آن سیرت مرضیه بقدر امکان ثبات و توفیق

۸۱

و می خواهیم که از صدا بر القفال محاسن آباد قدیمی فراز
گذارند نشود   ان العروق علیها تنبت الشجر
محاصل بن تشبیب سنت شغاهانه زاد و العام فلان رحمه الله بابا جلال
والاختصاص جوهر جان خرم صدور و اسلاف ما سقاهم الله صوب
غفرانه و کساهم ثوب رضوانه معروف و مشهور بود و بنا بر انعام
و عنایات او سر سبزی خویش در دعاگوی آل نبی حاصل نشده
اند و مواخواهی این خاندان جبار که اظهار کسوف عفاف حجه
شاهنه و در فلان قصبه و توابع این که از نهصد و ... قصبات جار
النهرست منصب شیخ الاسلامی که از جلایل امور دینی و عظمای
اشغال شرعی است او ذوی هاد را سم ایشان بود و حال عالی و نعم
جبارکی مولانا صدر شهید برهان الحق و الدین سلطان علما الشرق و العرب

صدر صدور العالم ادام الله برکاته وافاض علیه عواطفه
باطنی لیست بنابر سوابق حقوق قاضی القضات فلان الدین
سوالات و فرط هواخواهی که والد او با بعد قرون ابا عن جد
بوده اند اعنی والد ایشان که از جهت آن با حقوق سلف
بازداشته و خلف صدق او دارای این نوع و بنیت تحصیل علم
باعث و محرض بناست و فضایل او بر مخالفه اوی فلان
که ربیب و مدرسه حضرت ما است ارزانی داشتیم و منصب شیخ الاسلامی
و حکم قضا و محاسبت و تدریس و تذکیر و امامت و تصدی اوقاف
از توابع و مضافات شیخ الاسلامی ایشان تفویض کرده ایم و مهام
که فلان در عنفوان عهد صبی و قرب عهد حیات فرصت تحصیل فضایل
و روز درس و تکرار و بحث و تدقیق صرف کرده تا در وی لطایف فنون

٨٢ و استفادت اوقات عمر خود ایام و لیالی با اکتساب معالی
مستغرق داشته و آثار ... و اطراف ... با عزاز
فواید علمی و اقتباس لطایف دینی مشغول بوده و بساط تدریس
جنان ... از اجال و قیمت یافته و ...
فلان ... در نظم احوال ... رونق ...
و وظایف تذکیر و تدریس و فتاوی و ختم دعای دولت
ذریت صالحه ... و در تمشیت امور ... و وقف ...
اما بعد باید که جماهیر ائمه و مشاهیر سادات و اعیان و اهالی قصبه
رعاهم الله ... منصب شیخ الاسلامی ... و لوازم ...
به جهت ... و با ایشان ... و در مهمات شرعی ...
... و ... تلقی نمایند ...

عدول نجويند و نظر بر توقيع عالى لايزال تعالى كانند با مجاهدى

بدان بوند والسلام

از اهم مهام امور دين و دولت و لوازم و حفظ نظام مصالح ملک

و ملت تمهيد قواعد اعمال دينى و تأكيد قوانين استعمال احکام شرع

منوط است و انتظام احوال طوايف اهل عالم بدان متعلق و بواسطه

احکام سياست آن جماعت کافه بشر مصون و محفوظ مانند و حقوق

زمره خليقه و احوال طبقات انام محفوظ و مضبوط گشته و قطع مواد

خصومات و فصل ايصال حکومات در ضمن آن حصول پيوندد و اکثر

اوساط و اطراف ممالک محروسه اقدس از آن بابند و العقد

خلد الله ملکه علت دارد بهمه مهمات تقديم بايد و بشغل خصوص

ضبط مناظم احوال و مناهج اعمال جمهور خلق عموم برايا زينت امن و قرار

مجاری معاملات بر قانون شريعت تنفيذ احکام قضا و حکومت

نيست چه با اختلاف طبايع و امور طوايف انام و تفاوت اغراض و مقاصد

اهل عالم و تباين اخلاق و سجايا رعايا و سمت ظلم که در جبلت

بشر مرکوز است الظلم من شيم النفوس فان تجد

ذا عفة فلعلة لا يظلم اگر در ميان خلايق حاکمی عادل و قاضی ماهر

فاضل نباشد فتنهای قوی حال که عقوبات اهالی متولد و در اخبار

قرون ماضيه و آثار امم سالفه احوال اين فتنه بعد گونه مسطور

و ارسال رسل و انبيا و انزال کتب و انبا بعد از تقرير و بيان طوايف

عبادات جهت مقصود کلی آفرينش خلق ارشاد و هدايت تنفيذ معاملات

متضمن حکمت و مصلحت دفع شر و اطفای اين فتنه و قصد

قطع بادا و يا داود انا جعلناك خليفة في الارض فاحكم بين الناس

بالحق لایحق است پس بر قضیت صلابت این عمل خطیر و [illegible]
این شغل نازک و تقلد این منصب شریف و تحمل این اعباء خطیر
لایق حال و موافق روزگار کسی تواند بود که از اقسام
علوم بحظی موفور محظوظ باشد و در میان انام بحسن احتشام
و مهابت ملحوظ بود و از انواع فضایل بقسطی کامل متحلی
و از نصاب تقوی با نصیبی اوفر و حلیت زهد و ورع متحلی
لطائف موصوف و بنزاهت عرض و نظافت نفس و طهارت جیب و طینت
اعراق و تهذیب اخلاق معروف و بفضایل و عوارف اسلام مشتهر
در استحضار مواجب صحیفه بهر طرف کنار مصالح و قضایای شرعی
حکام اسلام درگذشته اند و مجالس حکم و عقد و فصل قضایا که داشته
تا ضبط آن بازنموده اند که در قصبات فلان ناحیت از متقلدان آن مشغول

قضا کسی باقی نمانده است و از آن جهت در تنفیذ احکام شریعت و ضبط
حقوق و اموال رعیت اختلال قوی ظاهر شده و اعلام شرع
صواب چنان نموده که بمعالی علما و فضایل کامل و وافی خصال
و محامد خلال او مستجمع باشد و مکارم اخلاق و محاسن شیم او ظاهر
ناظر این مهم نازک و شغل خطیر شود ... اید بعد الاستشارت و الاستخارت
و تامل و تدبر قاضی الامام الاجل فلان را اختیار کرده آمد و کار قضا
و تصرف در اوقاف آن ولایت و الحق در فهم او از توابع مضاف
است بدو تفویض افتاد و زمام این تصرفات بدست علم وافر و زهد
وافی و ورع تمام و عقل کامل او سپرده شد بحکم آنکه آثار
فضل و طهارت نفس او اعتبار تمام یافته اند و فتوی مبنی بر تقوی و تدبیر
حکام و سلطان محفوظ دارد و البته از نهج انصاف انحراف ننماید

وارد جاه و تعدّد و اعدول نجوید و تملّق اهل که شیمه نفوس ارذل است صحبت ناقص
باشد و ضعیف را از قوی نقصانی نکند و صیغه‌هایم که در مقام اسناد
حوالت را موقوف دارد و جهد در مقام عرض اگر اندک باشد و غضب سوء
در معاش رعیت چنان رعایت کند که بسته و خاطر ایشان مجال حهایش
حد و صدر له و ملق بجیب و اصفح هفه و حی نمایان بما حاصد و محال
داعیه و مهابت او قاطع خصومت فاسد شود و سفیر حایم
حدود کار اولیا حقوق و اصول ربط بشهار عدول و نیت تعالیٰ
در اسکات و بعض احوال سهو و تعدیات و ترک تیز کرد احال غایب
بجای آنکه با باطل شهادت دود در صورت حق و لجه ساید و حقی را
باطل شود و میغرمایم که در باب اعلاد و نواب و تعیین کارداران مجلس
طریق تمام و وفا بی سپرد و تا در حسن سیر و سداد طریقت و ظاهر عدت و فور

و فرط صیانت و صدق دیانت کسی که موقوف بر آن نماید او را حاجت تقلید
لطائف مدرک بداید و نفس شناسد که عیار و مدار مصنف ابواب و اصحاب محکمه
در عدله حطاعو و محبوب جو امد بیعت و نتیجت و جو احد ازان
بیم بدو باز جو امد خشت و صیغر ما بیم که در تصرف اوقاف و معتمد آن کاف
و حفظ آن امین که دو کان احتیاط کند و مصو دخاطر و عمل و صیغه
که لمستحقان خیر کند و متولیان اوقاف اعمال و لعه کند و با او در حق
اینده حان با فی گذاشته تا همه سعی ذران کند که جلیل و حقیر و ظاهر و قفر
عافی حوابح و قف مصارف و وجوه لسد و چون تا همه تنزّل حطاط انوانم و سن
و لغاب ان شعار خصیر در حی مال اکرم عطول و سبع و قیایعن
و استقصا تا سر حضر و احصای حوالی جریده رقیب و حساب
در ان ابو لمعهود سه دست سمال عقل و جمال بکر و فرط عفاف

وصلاح او حوالت انعقاد یقین صادقت که متعلق دل در ایشان بحقیقت

رساند والله ولی التوفیق بجهان اعیان حقایق و ائمه دین و ارکان

او حفظ دولت فلان و الیه دعاء الله انسب که منصب قضا و تعریف

او قاف فلان که جهت عام للبالیه عزیز و مسلم داشته و بدو مفوض

و در تمشیت این عمل دست در نطاق وفاق او زنند و طریق

مخالفت و مضایقت نسپرند و در حواله شرعی رجوع بجانب او

و حکم او را انقیاد نمایند و بقضاء او نفاذ دهند و از مرضی عار

و حذر باشند و در توقیر و احترام و اهتمام او و نوایب او

صدر قضا و علو همت یا فتنی للغایه بکوشند با محمدت باران

در اقتباد حقوق او عشهور و جد کوشد و جانب حقوق [illegible]

٨٦

سید کونین و رسول ثقلین قدوهٔ انبیا و قبلهٔ اصفیا شفیع [illegible]

باشد [illegible] و واسطه عقد [illegible] صلوات الله علیه و علیهم اجمعین

[illegible] اصحاب کرام و اخیار و علمای عظام

[illegible] حضرت رسالت و [illegible] صدر [illegible]

[illegible] و جماهیر فرق تابعان بعد رسول الله صلی الله علیه و سلم [illegible]

بر قضا [illegible] اول [illegible]

[illegible] و صفا عیار او [illegible]

[illegible] بعضی [illegible] احکام شرعی [illegible]

بساط علم و حکمت [illegible]

[illegible] و کرام [illegible] قال رسول الله [illegible]

استنباط کنم قال فان لم تجد [illegible]

وحافظه بیاب ابکار دوما بحلیم یاو بله الا الله العلو حری تعوانید
دوبجه تمسک نمایی تا از و دطه حیرتده فوت آتی قال النبی رسوله
از الفاظ دربار گوهر نثار نبوی لالتقاط لیم والکبار ذخائر علمه
مصطفوی اعتراف کلام قال فان لم تجد یعنی حوادث حره بسنه
در ضبط حصر وحد احصا نیابد جه بسبب حفظه ها جیب السه و صحیحه
فقرات مجلد هفتون نو از اصنوف وقایع شتی معانی اخبار کاملا
از اخاطه سولندر قال المجتهد برایی لا رحمو رقیا خصوص
در صورت منصوص علیه با سید و علیقی نجاست حکم در صورت و حالی الحم
احاد نوع اعتبار اکبر فرحکم دار العلت جامعه تعدیه لیم والکری الفصلیر
فارق معنوی و فاعلی و اضحا یافته شود حکم عیان ندر و ظهور
تفاوت نیهم در حمله قضیت وفق دلیل معقول احکم دار اعضا باسیم

٦٧

و عقل و استماد ظلمات اشتباه مشعله عالی تیسر و در مضایق
احکام خیر و شر حکمی عدل صدر عشید رسالت علیه افضل الصلوات
وازکی التحیات لن توفیق دالحمد باری عز اسمه رباط خرد
و برلفظ عباد کل دالند لله الحمد لله الذی وفق رسول رسوله
بما یرضی به الله و رسوله حقه ما زین فصه عظیم قدر و فقاهت
امر و علو شان و باذلی کار منصب قضا و شغل حکومت انجا تقرر
خواطر و حضور ضمایر فقها کهم تر شیخلی که اصحاب تقوی و اربابی
اذعان ممتنع تمهید قواعد و تاکید ارکان ان حقوق حال نذکار
قضاسته فی نظام احوال دین و دولت اعتبار لیت و بمعالم حلال
ملک و ملت و انتظام و فیصل حلال و حرام و جمیع حوادث و احکام
و قاطع خصومات و رافع طالعات لیتمیه ملوک و صدر بعید

حمایت از این همه جهات تقدیم خواهند و دیگر ارکان الطاف امتنان
سید المرسلین علیه التحیة و التسلیم و جوانب مصوب صحابه رضی الله عنهم
معلوم حق گردد که بسیط تقلد این عمل خطیر و تصدی مناصب جلیل استحقاق ارباب
شعار ابا ذل درجه اجتهاد است پس متصدی این منصب بعد
کسی تواند بود که خزینهٔ سینهٔ او بجواهر نفیس علم آراسته باشد و از انواع
علوم و اوصاف فضایل بحظ اوفر و نصیب اجزل محظوظ و کامیاب
نصاب بود و کمال علم بجمال عمل مزین دارد و استقلال و تمییز
و استیهال و صلاحیت او بجمیل این امانت ثابت و از حجاب
دین و نقاب شبهت بیرون آمده باشد و در حقیقه ابها و جلوه گری
یافته بود در علم و فتوی و زهد و تقوی محقق علیه و معتمد الیه
مقصد ازین تمهید و غرض ازین ترتیب آنست که قاضی فلان الدین

بر آنست شدست و صدر مسند قضا مهمات طایف و معظمات ...
فلان الدین که بزیب و زیور علوم مزین است و بحلیت عفاف
و ورع متحلی بدان مجاهد اوصاف حمیده که بعضی صفوف و آن
محاسن خلال صفوف و صدر آن ... تقلد و جلالت ...
و العفاف و محامد ستوده اعمال دینی و الحقیقه بنای ... تقوی
منصب قضا فلان موضع بدو تفویض فرمود و حوالت کرد تا بحسب
ادعای دانش علم و اظهار عرض او و حقوق متحقق ...
خطر خوف و خشیت ایزدی و استعداد و ذکا خوبی افزود در ...
این امانت کفیل بجانب عفت و ورع و تقوی اعتصام نماید و در مقام
استماع دعاوی بحجا و ترجیح مسایل و انجاح مهمات خلایق
هر یک از خصمان از اصغا و اصغاء وفور ...

و حفاوض خود برایر رسانند و اصحاب دعاوی را که در معرض
حساوار و محال حوالۀ قصد و بواسطه جرمیت و تزویر اصحاب
مملکت را بتعظیم و تقبیح حجج محصوص نگرداند و دقایق تسویۀ حسابات
نگاه دارد هیچ حاجت مستمسک اله بر لعب تزویر و تعیین
در وثیقۀ مکتوبه که متعلق ثالث و مجهول و قصور حال آنها و تفتیش حجج
نبعد و سالکان کج مسلکت را از اصحاب دعاوی تزویر و تفصیل حجج
نمایند و صحیفه حاکم را از جهت تعدیل و تزکیت و تحمیل ان جماعت
کسانی تعیین کنند که در امانت و صدق ایشان بتفایش احوال بکار آید
و سیرت و صیرت اصحاب حلم و المیزان اعمال ایشان و مودای الحق
معلوم کنند و یقین ایشان که عدل و عمدا منه و الضرالل و التسلط
گذارد را ان مجلس قضا و صاحب اهل اقبال و ذخم کاه اعوان و مصاحب

۸۹ او حق بود بالادا ان بر تمرد و تحیر و الجسب طالبند و تا بر حقیقت
کیفی وقوف تمام نیابد او و او در حصالح مجلس قضا جمال عمل اصالت
نمیند و صحیفه احکام که محرر سجلات و قبالات جانب احتیاط را
مراقبت و محافظت نماید جهت استبقاء املاک و استیفاء حقوق
بتحقیق ان متعلق است و دعاوی دروغ و بطلان
ان دولت پاید و حقوق مولد با بسبب تقصیر و جهالت کاتب
بطلان افتد و در همه احوال حدود توفیق خضر بادی علی اسمه
الکامل نمایند عقد ها مشکل حجج باستمرار صیرت حق جاری و اعادل
بستود و سلیمها متعذر که بالطاف الهی تیسیر پذیرد و الله ولی التوفیق

جلیل سابع

چون سابقۀ فضل ربانی و جاذبۀ لطف یزدانی عنصر نعماء و ظهر الای و مواهب

خدمت و حول طاعت بارگاه بمحض عنایت و صنوف رعایت جود
الله فی البلاد ظل البسیط الله جل عز اسمه و اجلهم عز و جیاه
معتقد الی الحم و وقوف صدور دیوان و جمع کفایات و هستود علو جناب
وسمو خنا قب و سموق مراتب اشباه از صدر هیوای انتقاده
بطغولی ذلک فضل الله یوتیه من یشاء خوین که بنیاد اجتهاد
استدامت امور معیشت و استبقاء امر مراتب معلیه اعلاء بعالم
تربیت و اصیا هر اسم ملک و بیت المال سوبار و القبا خاندانها
قدیم ازان اثر ما منوط بدانکه تا نفخ صور و صبح روز نشور دی
دوز کار باقی و اعلام ماند   ملوم علی العرش تعبادهم
و سبق صدری الادوار ابادهم   فما انقرضوا بل خلدوا   و حل العالیات
ما از ذکرهات مهر و ماه از حسن سیرت اعقاب الخلاف الشان

٩٠ بس وجهها طلبه باقیه فی عقبه ظاهر هر کیفیه و الکواکب شهر مالک
محامد و البلاد حین کاملا رهقصد الان که بدانکه خلیل حدیث
و تکمله هر بنیاد و فهم از شان اکنده قصد عملک و حرم مبین بادی
و تقدس بدان فی ان خلق و تقویم ان او که بنیاد وجهی بکو
ما یفتح الله للناس من رحمه لا آیه و الکواکب بعالی همت
غنیمت نامه ایند تیید که حکمت هدی از ان شان الهی عال
مجادات سید دیار سهله و ضحی از ان کرایم خلال حم عباد
و نه بانک فقادا ای همت صد او ند ان بصیرت تعالی ال محامد
ز لسند و غایت قصوی جد و جهد الدیار معانی نا و ایل المحاسن
بنیوند دیار ان همه نهایت حال النعت الانعم صحیفه و حال محمود
بدل هم هی ایدنا قدم النعفا و اتباع بر هر فرز ارتسام الغد و

بقبول و اتمام آن مأمور باشیم و همت در ضبط اصلها و ربو و تفوق الهز
عفا خدا استوار گشتیم و سوال عهود و سلوک حقوق اسلاف نمودیم
و تربیت و تبجیل و تقویت اخلاق شایسته و وارثان صدق و خبر
اعمال و مصالح اشغال بیرون از دیم مناسب این عقیده و لازم
این سابقه است که منصب خطابت فلان که عمر الله تعالی بفخار و مجد
صفات فلان زیب و زینت و رونق و هر او رتفه بود
واو بحکم التشارک با خلقه صدق فرزند شایسته خود واملاک
از دوحه علم و اقامت شعبه ثمر است و از روضه دهر و دیانت
نهالی موفق باسم نیابت و رسم خلافت بعین گونه او در اولاد اسلاف
این شغل خطیر و کار دست این مهم ذکر که از اعظم اشغال دینی است
و از جلائل امور دینی نقیب است خلف صالح و تبع سیرت سلف

ما آن خود لازم شمرد و آن عهد تشریف الحیط و التقلب و فخر النفس
والد حال آن بر قضیت سنت بیرون از حد و استقلال و اعلام التیسیر
او این مناصب در منصب اشتهار جلوه یافته و چون در کار بزرگوار
او بجوار رحمت پیوست منصب خطابت مذکور قدیما
تفویض فرمودیم و حضور جاشنیم با جناب حال و فرط
درایت او در شهود و مقتضیات وظیفه قیام نماید
در تمشیت لوازم این مهم دینی و واجبات تورع و تقوی
و در تنزیه و تطهیر ظاهر و باطن تنظیف و تقدیس
خاطر و عالم تمام بجای آرد و در آن موضع
و مقام که جای قدوه انبیا و قبله اصفیا است صلوات الله
علیهم اجمعین و خلوتگاه فصاحت بلاغت خلفا

راشدین رضوان الله علیهم اجمعین یعنی در هر محفلی و لوح
منبر خطابت چون بالا خطبه غرا مشغول شوند اول دیباچه
سخن را بحمد و ثنای باری عز اسمه مزین در هر جمله هر سخنی عباری
از تمجید ذات رب العالمین موشح نمایند با قصص و عبر مایه الوعظ
در بار نبوی ما طقبت بصدق این معنی آیه

وسلوا در کلمه فی بالی فیهم

حمد باری هو انذره بوصلوات و تحیات سید المرسلین و خاتم النبیین
ارکان موعظه شافی نحو یزید عبادتی و تبلیغ کرامات و خوشی های خاص
لایق هر وقت و موافق حال مستمعان را بتنبیه و زجر لیالی الایام بخاید
و مواعظ و حکم و وعد و وعید و اوامر و نواهی و ترغیب و ترهیب
که از معانی مصحف مجید و کتب و احادیث مستفاد است و علم غزیر و فضل

وافر او بدان محیط است سمع حاضران رساند و انفاذ وعظ
از نفس خود کند تا در معرض وعید و تهدید اتامرون الناس بالبر
وتنسون انفسکم نیفتد و در آن ساعت اعید و اذکر حرم اسمان
بگشایند و مخصص نماید بعد از آن برای قبول دفع کنند و تعالی علیهم سایت
اهل اسلام و موحدان سبعه اقلیم موشح بطغرای اجابت و توقیع
انجاح اصدار کنند بنیادی هر چه تمامتر و تضرع و کمیتی زیج و تقوی
کند عاجلت با یشان وقت و صفوف عصاه حکام قیام نماید و این معهد
بر ذکر و تشغل خطیر شرعی از لوازم و شرایط بسیار است العاجل لگر
علما و اسهل بیه حقایق احکام و غوامض علوم از نفایس الفاظ
جد و بدر او اقبال نخوی اندانی و حالی در بین نام جمع وجه
بغور علم و وفور فضل او جواهر الفاظ تفین ما حقت

با کمال دقیقه از دقایق و لعمرا در شرایطه از شرایط الحق محفوظه
ملاحظت عجایب و حواشی اخذ الصحیح بود فضا انداختند یا عیاری و بکمال
اتقانت و لطایف حکم الهی نگاه داری و کافه موضوعات مخصوص سبحانه
بت الله بحیات حکیم و اعیان الی آخره
از آن روز فرح و ساعت میمون که بیاراید و کمال الهی نو جهان قوم اول
بیاراستند و صور در بیان فاصح صورتهم در انجمن ملا اعلی منقبه
ثم عرضهم علی الملائکه جلوه دادند و ایوان بسیط افلاک درا
خطهم بصیر اعتبار و عین نظر استبصار او ساخته و مملکت ربع معمور
عید آن حال را منتور و لکم فی الارض مستقر و متاع الی حین داد و اوج
او نهال بر صحایف دولت و ضمایر صحایف اقبال خود ارقام مقصود و فوق قوم
و مقرر و معلوم بوده که جنس انس و زمین بساط ارادی

٩٢ و هرزه نیاورند لذت و از جهت استیفاء لذت نفسانی و در اندک کار مهمل
شهوانی که لوث ترکیب بهایم است در وجود نیاورده الیت معنی
هم از کتاب هدایت عقل سلیم مستنبط و هم از جامعین حکم قدیم
مستنبط افحسبتم انما خلقناکم عبثا بر حکمت اصلی آفرینش طوایف
امم عالم و مقصود کلی از وجود طبقات بنی نوع آدم اقامت
وظایف عبادت و محافظت اوقات و ساعات طاعات بوده
و ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون و از جمله فرایض واجبه ارکان
و اخبار صحیح علیه الصلوة عماد ازاله و عماد ارکان آن
نیست که سر ارکان ایمان و سرور از اعلام اسلام است و لفظ بار
نبوی تصدیق این معنی مطابقت کرده و موضع الصلوة من الدین
لموضع الراس من الجسد با ذمام ذی حجامت جمعی بصوت

ومرتبت قرب حضور حق سبحانه بجا آورده سالکان تضرع و زاری
و سجادگان متشفع و فرمان بر جاری اصوات حنین بنجار درگاه الهی
در هم بندند و گفتها باز نگشاید که قضیت و العمل الصالح یرفعه مقتضی
حاجات و قضیه طلبکار الی عضد اجابت و مراقی قبول شهود
حجابی نتواند نمود بس در بین دلایل و اضح روشن و مبرهن گردید
اجا فرایض نماز جمعه از مهم عبادات فاضله است چه از وظیفه حمد
ذوی الاسما است که از حضرت رسالت بتوقیع سایر الایام
سید الایام یوم الجمعه از شرایط صحت نماز اقامت خطبه
از عین ملکوتیه وقت حضانت از حدیقه بنت الصدیق رضی الله
علیهما مروی است که انما قصرت الصلوة لمکان الخطبة از آنجا این
عقد مهام حل و عقد و عظم شان و فخامت امر و علو

خطابت معلوم شود و محقق گردد که متصدی این مهم خطیر و متقلد
این منصب بزرگ و صاحب عهده این امانت شاق کسی تواند
بود که صدور اکابر ایمه بفضل و رجاحت او و فنون علوم
معترف باشند و سایر علما از مجاد ذخایر فضایل او معتقد و همه
کامل قدر نسبت رجحان او نقصان خیر له خوانند و جمیع
باعتراف سبق و تفرد او خود را قاصر شمارند
و اضاف عظما متابعت و مبایعت او و افتخار نمایند و بنسبت
او مباهات کنند و از دقایق افاضات انواع علوم و خواص و عوام طلبه علم
بهره مند باشند و از شکوه درس و فتوی و مهابت تقوی
دین بار و نق یابند و صاحب چون قلاده این
محامد اوصاف را جامع است و این محاسن صفات را مجمع

دقایق احکام عبارات و غوامض صحایف جلال ارکان دولت

غرا و صحایف لطایف الفاظ و تفهیم معانی نماید و کشف رموز [illegible]

معالی او صعود نتیجه لمعت قدم همم اعالی بذر و بقعه

آن رسد و اول مقام از مقامات مراتب او اوج جلال اعلی [illegible]

فهم افهام بشرف آن پیوند و از جهت آن [illegible]

خطابات بعلو مکانت او عالی تر شده و اوج بطالع [illegible]

و زینت یافته و جلالت قدر این عمارت بعقاید [illegible]

گشته و شرایع دین مزید جمال و ابهت پذیرفته منصب خطابت

عمر جمال بدو تفویض شد و بعهد و میثاق و تحلیف و منصب القاب

دولت شرف علم عز او رونق و رواج افزود

رجا و شمه از مناقب بایه ضمیر عجب نماید اکر شرح انه از نام

و چون شمشیر خطابات زبان خاموش هر کلام نیام گشاید از شرم حلاوت

لسان و لیاقت زبان و فصاحت بیان او شیفته حرف سیفی

رسم او باشد تقویت شرایط اعمال شرعی و تکرار لوازم او در عهد

هر آن او وصیت عفاف و حیا او در افتد و در او صفاتش تعالی

خواص و عوام را بر دقایق آن وقوف تمام باشد و در کار

علاوه اسلام عهود و اعتقاد فقها و حمل آن صدور اول

ها بود و عتق او در سینی طاهر [illegible] با این همه در عهد [illegible]

شمه از آن در قلم آورده هی شوق و صحیفه مایم [illegible] الباب

لل عباس [illegible] تا هیبت [illegible] مجالی الفاظ

شریعت [illegible] کرد و تطهیر ظاهر و باطن [illegible]

فضل از الله تعالی لطیف [illegible] الفاظ [illegible] غایت [illegible]

و جنابش مدرس ظاهر دلائل انعم و او فاد تطهیر و العصر

کاشف تحقیقه هستی باجن داد انجام و سواس القدم تشنا بود

مصر و تمایش فطرهای قلبه حاجی داد والایش

و عجب و دیاد نفاق و اعمال التزیل کاهش تا حدید

و غیر تقی باحوال الناس التقی طبیب بدلوی والطبیب نفس

حمد و ستایش و چون اول سبح للثانی و فاتحه کلام

تمام حاجات ادای استدعای بساط سعی و ابدال حمد و ثنا

لیوجاب صلاه و صلوات رسول علیه السلام حضرت رهنما

و هر آن زمان لطیف و ساعت شریف فرمان خالق السموات

والارض در طی آسمان نگشایند و درهای اجابت بر وی لطف الهی نگشایند

فرض بعض حاجات و فهم فقه ملتمسات فرو نکند و نیز توفیق

بالشاه وقت خواهد فهم و نصرت علی الدین اسلام و سر الاعظم

روا دارد لعبه ضبط التماس کند و موصی و صوفیان را بد علم و فقر و

باب سعد الاسلام

سبحان قیاس فی حقیقتها چی حقیقتها صانع آدم وجود و قدیم ذات تعالی

اسماء و نوال الانبیاء و در تمهید قواعد ملت حنیفی و تایید قواعد دین

حنیفی از انواع فضل و اصناف لطف ظاهر جمیع دو جهان افکار تیره مهمل

بر سر آن وقوف نماید و بصیرت روشن جهان را که انده الطامع

صورت نبند و تقلب صولت ایام و تغیر نفاد فی الجرائم علی العابر

هیچ آن داماند مدد و تناوب العوالم و تعاقب الحقاد و تحالی بعض دهر

آن نتواند که جهت احکام شریعت تا حاکم قاهر کسی استقصاء

جاری کند و اعلام شهرت تا فحص و حفظ و بابت و صدق قول حبیب

تشریف عطیه افضل التجار حاجی [illegible] طایفه مراعی عالی الطرف وطارد

الی الیوم للساعه بعد از حین و مجالفان [illegible] سلاطین [illegible]

محقق که وجه جوق ابعان [illegible] و افقان [illegible] حقیقت [illegible]

حالت و استی معالت رسوم [illegible] و تباطع [illegible] کرده افعال [illegible]

سحاب [illegible] تیار [illegible] تواری و احتجاب [illegible] [illegible]

و عوارف و زیب آن لطایف و عواطف [illegible] [illegible]

تبحر بار و [illegible] سایه گستر [illegible] آن اصحاب صمیم [illegible]

[illegible] و عصبی [illegible] نمود آن [illegible] کاف فصول [illegible]

تبحر [illegible] ذبول [illegible] ان سبحه قایم [illegible]

و خلیق [illegible] از [illegible] ستون [illegible] افعال [illegible] افشار [illegible]

تلاقی بدیه و تلافی [illegible] بنیاد [illegible] و [illegible] فوایت [illegible]

97

بالغه بوده بعد از آن خلف صدق [illegible] [illegible]

و علایم این [illegible] رجال [illegible] حدیقی [illegible] علم

و [illegible] او باز و [illegible] بوده و [illegible] قضا [illegible]

والاحضرت [illegible] فضل و طهارت [illegible] علم و کمال [illegible]

او را [illegible] و [illegible] افضار [illegible] او [illegible] الله [illegible]

بایسته و خلف صدق [illegible] [illegible]

و [illegible] و [illegible] [illegible]

و حد [illegible] [illegible]

[illegible] است و ایام [illegible] الجلیت [illegible]

از این حال [illegible] ذکا [illegible] تحصیل علم [illegible]

ارادت سلف صالح [illegible] [illegible]

مستحقاقلری و تقلید مناصب سنیه‌یه لیاقتلری و مقرر ایکن الان

مقدمات عالیه منصب و عمالکی رسم پدرانه و نوجهت اولنوب قضا و نیابت

و اما جهت قدریس و تدریس قصبهٔ فلان و توابعی مضافاتی

بدر و تفویض اولنوب اجداد و وعده و زرهاتیه تعلق ایتمکله

محمد وارث علم و کمال ذی‌جاه المتحمل النعم متبع ...

دادی مستیقن اعمال اولان ... سناسد و ...

تنفیذ معاملک و جهی ... صحیح هاعی و الحال و ...

عالیکم و اعیان الی الغره

اجداد معالی هیم و اباء و محاسن ... اجداد کرام و اسلاف عظام

بو جان ... فواید ... جهانی ... اصناف ...

و اجناس ... خلایق عالم ...

والشمس لا یکفی بها مکان   وصیت اولنوب جاه جمیع ...

لان عالی جمیلهٔ ... اصناف علوم و ...

قضایای ... جهت ... اقلیم باتمام ...

بنده و جون ... خاک ... سواد ... نماید

و ساده ... و ...

و ... و اسلام ضبط ممالک و نظم مصالح ... اقرار ...

و ... اولنوب ... اقبال ...

کنده و خواهند ... طلب ... ایده و ...

او فرو ... فهید ... و ... اجابت ...

... ارضی ... خلال ...

و الله ... اولان ...

از آن افاضات بحصّه الوفر ذرایع گماشت بدان اخلاق
مآثر و تعلّق بدان اوراق طاهرین از الوالدی تابعیم
و حق شبلیه فحماطلم و الرحبه بلوغ این عنایت و تحقیق
اثبت بتعذری خفر و تعدی باضحه الاذنسبه و الاوقیم
و تتبع و احتمال جان فشانند و از معارف و حقایق معالم
انست حاجب مصادف استحقاق رسانیدن آید و درین رعایت
حقوق ایمه دین اهتمام نمود و از طوایف محققان تحقیق
آباد شد و مساعی در محافل اصول الدین احمد و حامل
از نشانهای الوجه تمام ... از موالد ...
حقه انت و تبر عاطفت و مزید عنایت و ترتیب اصطفا
حال و ملیا من الکرام و فور اهتمام مراتب محفوظ و درجات

با یمن عنایت و حسن رعایت ایشان مرزوقان دو نوع معالم علوم
و کمال حقایق ما فضا باری زاید بود ملحت و صدق رعیت
که تضاعف حقیقت‌های این سوابق چون فلان از حضیض
و استقلال بکلوح ذروه تعلیم و افادت
درگاه شاهی لنذ استاد فقه بعاقبت و طلبه علم از انوار فواید
از اقتباس جی نمایند و افراد ایه از فواید القاطع می کنند تفصیل
تدریس مدرسه فلان بدو تفویض فرمودیم تا در آن بقعه
نشر علوم شریعت و افاضت قضایای شرع مشغول باشد و از
... و جنبه فواید علم خویش محظوظان خاص ...
ذات شهادت حقایق تنافی در جام کام ... و با قضای ... برجهٔ کمال رساند
و طلبه درس و تعلیم و تصنیف العلم بالدرس قیام ...

بر ذلک حال گفتند و از حوادث انتفاع و فوائد منافع مستعلا

از عمارت و صحت صدر سینه اهتمام حاصل کرده و فاضل از علما

و افاضل مختلفه حرس تحصیل استحقاق توقع کنند با عدد اعیان عمارات

بدیع و مجالس و محافل زیب و زینت کنند کتابها و اعیان

ادیف

از آن روز جهان افروز که مشاطه قضا و آینه جلا صحیح

نو عروس فطرت را به حقیقه محدود و جلوه کند بر کسوت زیبایی سپهر

صبح خلیق لطیف و زینتی منزه از بدایه علم و زیور فضائل

بخوبی و ازاضافت نعم که از حضرت عزت ما حقوق او بیش بهشت

صبح نمود بود و از خلعت خاص نشسته است قدر علم

یستوی الذین یعلمون والذین لا یعلمون و ما جمل الا ربانی

۱۰۰

قدم بر خوردار این تشریف گردند و از جامه جهانگیر ما الحق کسوت

ناخن بر قدر قدر او داست کنند عقلا و شرعا تعظیم قدر و تبجیل علما و

لازم شد و حکم ازل حوم نفیس علم کسب خطاب حضرت نبوی و تحریر آثار

و مقاصد این جهانی را حاصل است

العلم ان افتقرت مال و ان جوهبت الغنی جمال طایفة الذی

اند

صید جاه و مال که اصیار تهم منع دلاشت این نام و العام هفته

و ما الرزق للاطیار الحب العوی فهذا روح کان و فضائل

اگر حاجت خلق بمد عصمت و بنیت علو همت تعالی آغاز اصل و اساس

قدم تعب را طلب از رتبت عالی نهند و هسته نقد و عمر

بصرا و بیدار الوازی العلم تاج للفتی معقود ربانی

و اذا لو فطانا استیحی بورق الصحف جامع همت با

از اطبا یا کمال ارباب حسب بین و ابنه جمعیت او که در
در ترتیب کنند که از ثواب و اقدار شهنشاهی صافی بود که بسی کس را
بتعظیم او لایق تواند بود و در عهد پادشاهی او اوان سابق
مقصد این تشبیب صورت حال فلان است که مقصود او از تعلم
و تحصیل علوم و تفهم و استکمال فضایل محامد کار و محاسن
بوجهی و بهیئت منعقد گشته باشد و اندران عیبی و جهی با ارباب
علم و اصحاب هنر جمع ما بینهما موسومی و بوجهی صدق القول
سرایت حسن سیرت و یمن سریرت او در فرزندان شایسته او ظاهر
گشته و فلان که حالت فضایلهما با حد اثبات حسن و قریب عهد ایشان
در عنفوان عهد شباب اصناف علوم انواع فضایل اقتباس
کرده اند و اوقات عمر صرف در طلب احراز فواید تحصیل اسباب معالی

و فنون هنر صرف وقوف و مهارت و فضیلت اجید و ارتق و ارجح گرد
معاصر علما مجان ایشان ممدود گشته و محافل ایشان بحضور ایشان متحلی
کرده و رونق بدیع از نعت التاریخ علی ما یلیق و یلیم
فالتبادر شد و اهلال بیدر حسب این حال این در قسم دیگر
حال و تعظیم قدر و تنویه ذکر ایشان اصدار افتاد تا همگنان
در توقیر و احترام ایشان مبالغت نمایند و ایشان را یقین شود
بروع عطفت کافه علما اندران محظوظ و از حصه فضیلت شامل و عالم
و اکرام و فراغ بال و ترفیه حال ایشان باقصی الغایه بکوشند تا بمحال
اوقضا و موقع اعمال شوند والسلام
چون همت همایون بر آن مقصور و مصروف
در انجح مناظم احوال و مناجح آمال ایشان بر آن گویم الله عمار علی الدین جد و مکافات

خیر تعلق حامد دقیقه از دقایق حسابی جمیل فی ولد السنه

و شرایط ادنی شرایط اهتمام تمام الی مهمات ملک و دین ادا نمود

و تدبیر امور کلیه بابرکت خود در انجام تمام این مصالح بدیهیست

متعهد و تدبیر ادمان سهام مهمات صدارت و اصحاب کفایت و درایت

مهام سعود از و حکمت تفویض الاهواد الی غیر الالقاب مفوض

و بجز ذلک لازم حاشیه آید و نیابت تصرفات و اوصاف کلی جز الفقرا

بشرف خاص و محامد صفات و بسیط عامه و حسب ظاهر و صدق الهیئت

و فرط دیانت موصوف و معروف باشد و همیشه اندیشه او در تهیه اسباب

فراغ بال و انتظام احوال ایه معروف بعجب سبیل اعمال و اعمال

و خباثت و اعتزال او که بغفلت که جا خود کوبه ما تعیین و همه

در ان تماسه فی و نوق تحصیل طالبه عالم در زمان بر جریده ما ثبت شد

و مساجد معمور گردد و چون معمور است جمیع ... بادرار البرکات

عالم از ذخائر مزارع و مستغلات اوقاف تواند بود که بتمهید و تمکین

دهقان و زارع آن جهد بلیغ نماید که حیثیت این معقد ملک فلان ...

بدین محامد خصال و مکارم خلال آراسته است و حدیقه حال

هلاکت این شغل خطیر بود و امانت و استعداد در کفایت

کفایت و کاردانی او در همگنان مشهور است از جهت این مهم العهدار

در کار ... و نیابت تصرفات و اوقاف حضرت و تولیت و ...

بر وجه الکفالت با مجانی از دولت علی دقایق عزم و اعتماد ...

مهمات موقوفات این عمارات ... و تا ... اصلح و اوفق

را از جهت احتیاط و متعلقان بیرون کرده و بشرایط واقف

مصارف استحقاق رسانند و الی البقیه ...

از هر ابتسام بهره‌ور و خاص و عام مستغرق بمزید تمهید قواعد بنیان و تشیید مبانی
لهذا کمال این توفیق منوط به اوصاف حسنه و لوازم عقل تواند
بود و از ارباب علل و تدارک اختلال که در اطراف و اوساط
این عثمان دهر اقبال ابد مدد منصبی است که نظام شهر و ولایت
و خاص خاص ملک و ملت و صلاح دین و دنیا بدان منوط و مناط
است و اولی بدان مربوط شغل قضا و عمل حکومت شرعی به توسط
تنفیذ احکام آن هم او حکم کافه رعایا مصون و محفوظ ماند
و اموال عامه برایا ... و مضبوط که و بعضی را از وی الصافی
و صدق الصحابه ... ایشان را بیشتر ... باشد و معتقد و مقصود
خود بسبب ... و حال عدل و ... الحمد

نظام ولی گونه باشد و ضعفاء رعیت در حرم امن و رفاهیت روزگار
گذرانند و حقیقت این حال و حقیقت این مقال در نصوص و اشارات
بدان حد است که در تحقیق آن با اظهار حجت و اقامت بینه حاجت
افتد و نصوص و اخبار بدین حال ناطق است و تواریخ و آثار
بر صدق آن برهانی حاذق پس متقلد این مهم شرعی و خطیر
این امانت بزرگ کسی تواند بود که بحلیهٔ علم و عفاف و
قضا و طهارت اعراق و وفور امانت و فرط دیانت و طیب اعراق
و تهذیب اخلاق معروف و موصوف باشد و بزینت علم و تقوی
و زیور ورع و تقوی مزین و محلی بود و بفرط اذعان عامی
و اکتساب معالی مرتبه جاه عفت او نشسته و کمال علم و جمال عمل او دلیل
و تقلد و اعتقاق او رونق مجلس قضا و جمال اوصاف حکومت شرع افزاید

وچون فلان این مراضی خصال و مکارم خلال از منهج مستقیم
و استقلال او مراتب محفوظ داشته و مناصب جمهور دینی و دنیاوی
و جمهور را جنب این سوابق قضا هیبت فلان بدو تفویض فرمود
احد و حوالت فرمود و همه فرمایم که در مقام استماع دعاوی و مرافعه
حکومت قضیت بیت خانان رعایت کند و مهیج حاسد و طامع
مجال و قیمت ندهد و البته نگذارد که حقی بتمویه باطل مستغرق و باطل
بتزویر در صورت حقی رواج یابد و همه فرمایم که در تحصیل وجوه اموال
جانب احتیاط و مراقبت و محافظت نماید و در حفظ و ضبط اموال
ایتام و غایبان حالیه الغنی کمای الله و حولت و ابر قضیه شرع مصطفوی
بقطع و انفصال رساند و از مواقف تهمت و حیل و مواضع الشبهات تجنب و تنکب
لازم شناسد بابر ضعفا رافق با صیانی کرده والله الموفق والمعین

١١٤

چون در سوابق اعصار ازلی و سوالف احکام لم یزلی عنصر سعادت حضرت
محمدی را طغرای کشف صولت هم نبوت توقیع بقا بسته حدی عزیز تعیین بنده
مت و این حکم نفاذ یافته و این قضا ابرام پذیرفته که در آیات
مبین سید المرسلین صلوات الله علیه و علیهم اجمعین بالنص خصوص مقصود گشته
و آیات یقین بر صفحات روزگار حسب طو اباید تا احکام ایشان نقوش ساحت عالی
طاعات و اقوام مقادیر معاملات شرعی قلم و بیان تعیین احکام و تفصیل
حلال و حرام بر لوح ضمیر و صحیفه سینه ارباب تکلیف مصور و مرقوم
ناکرده و بعد از آنکه در نبوت او ظهور و خاتم النبیین بر نهاده بود در ال
حاب انبیا و ختم کار نامه رسل یعنی محمد مصطفی علیه افضل الصلوات
وازکی التحیات صمام استوار لا نبی بعدی بر اثر نوخته نهست

کمال حکمت با غنامی الهی اوزره عنایت و هدایت بیله کسب کمال اخر الزمان
جهانی اقتضا ایدر حکمت ایله اول مهیت تصدیق خبر انزال الله تعالی فی محمد الذی
عباده هر وقت و زمان و حین و اوان حاجت هر حالتی و تعالی بهی
و فی خیر اصحابی و تحیة طالبی احمد توفیق رفیق سعادت
اذ لی صحبت تعیین ادرزانی حاله و ازجاه خانه احمد حلیم لطافت
بر قاعده استقامت الهیه کنند و افسر کرامت تاج فرق فرقد سای
کنند و مسند قدر اوزره صدر نشین قد رفیع الذین اوتوا العلم درجات
تمهید کنند و بر موجب حدیث و قضیت خبر نبوی کی کان حسن ما خلق له
از هر کس نصیب لطایف صنع ظاهر شوق اسباب الکتاب فی حسب علیه و سار
اوتقا و اثبت سعید بیش او مهیا کند و استعداد احراز کمال حال جز نهار
او تعبیه کنند با هستی نظر او حجت عطا جز شعار انوار علوم تیسیر

بنا شد و دل در ادراک سعادت جهانی بنده و همیشه همت سلطان عالی
گشاید و بیز لدن فقر و فاقه قال تعالی الدنیا قلیل سیر و بنایه و در طلب
و فره تر و و من یوتی الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا ایسید و ادل اتباع
شهوت نفسانی که تونه ترک ایه الم جاد و بقیه تحقیق عند الله
ما استعدت شهوات الدنیا نفوسهم حتی طوتهم من الطول اعوان لا
خاص همت حنید و باستیفا لذات دل و جانی این ابنا الملوک عبد الله دارا
که بهر خاص خواص لهت مشغول کند و جون یعقوب قدیم جهد اجتهاد
ادحضیض بلند و استفاده بر مرایی تفارع ارتقا افراد و
حوایل فواید الحدا تعلم کرده و جون نهال نهال او بارور و سایه
گسترشد ادلطایف تر او طرایف شیر القطاف کنند و لایق لن محمد
و موافق این حدایق صورت حال فلاانیت که اول طفولیت تا زمان

کهولت بحور بحار ذخار علوم و مضایق التقاط فواید الصدور و نفایس
فواید کوهسار و نفایس جواهر معانی از انفاس بحار در صحبت او
در حیز حصول او را بود و مدتی نظر او بر حیزی از حطام دنیاوی
نیفتاده است و چشم او بر کلجوئه رجال بخوبی دعا هم از دنیا
باز نیست و ممتلی و خوشنما چون جمال قاصرات الطرف ابکار حور
مقصود بوده و کمال حال این بیت جز از آن کار حصول بود
و نقصان خویش در آن می بیند و بچشمان او حقیر اینست
جمیع آن فاضل از لغه و دنیا دنیه و با اهل علم گسوت خلق
احد الزمان بحر و از فضل و مطر اهل ولایت و صحبت عجیب و خوش نسق
بینی خبر او دقیق و حیات فضایل با عالب او بان و سید او کار
لن احد و هو سیم لن غدا دسیده و الیحیم از آن ناقص و حلق

١٠٦

تمام خاص و عام خلایق رسید بنا بر این سوابق او و اخبار حال
شد و اطلاق گفتها حد تا بمصادقه بیان فی و قلم در زبان زبان
تشبهد از آنکه مستفتیان بر جاید و نبود عالم خویش را جواب مسایل
نماید و ادعای شریعت مرحبا از و سوال کنند بحسب ایام علم
ابو حنیفه و اصحاب او رضوان الله علیهم اجمعین بفایق جواب گوید
و تعلیم بنوسید و اکثر وجه جواب صواب از تیار اقدا التقیه بر مجاز و حق
اقدام نماید و چون رسیده واجه حدیث سید و دحفتوح ادای
حقوق و صحت و تمکنی مسایل حضر و ادبا حق کا مر حوه کو تر نوع دینی
از جوابع احد و مقتبسان او فایض شد علم باز آید حجاب
اجرکم علی النار اجرکم علی الفتیا ذنبا لا ادری سبب سائل او
عجب تمتع الی سبب افتحار حا ندبه موجب علا و عز او وقار حلو فضل

خلوا مخیر و کافه اجل السلام دا بد عاجز با حالت قلقلقم

باقلان العبادت نبوی و باقدران آثار مصطفوی و اصحاب روایات

مشهود اولدیار حکایات حاتو و صد الفدان ما و بی و حقیقت زیاده

چنین اوده ایمانده طایفه از احباب نضادی بنی نجار حق مخبر

سید کونین بشیر و نذیر ثقلین و محرم خلوت سرای قاب قوسین سیف

جناب محمد مصطفی علیه افضل التحیه واد کاملا احمدیه و

حضرت رسالت سوال ایدرلر ایشه که مصافحه ام النبی که حضرت

مصقول بو جواب مجابدن جماعت با این همه جوان ازلو

ان سوالا و جمی یوحی علیکم نزده نشو ما بوده حقیق تحریر

نسد و ما ینطق عن الهوی مفسر و مظهر عالم صلی الله علیه و سلم

۱۱۷

حقه جواهر بیان دا افضل سلو و مهر مضمون نهان بو ور لیدن

حزینه کار و عنف مفاتح الغیب دن انتظاری فرموده دیدار

محلت ان و قفه لطیفه که کونه نظر الی الجمال توهم غیر یوسی

کزمان حرباد و لفظ کهتر تادیب داند که یا لیتنی قیل ان العلی

و فد نجران تا با کان کنج خزاین حلم متقال قضای و جمید ده بها

بیان بکشاد و شبهه اشکال متعسا و منقیان دلا یاشد یو کی

از تقریر این مقدمه تمهید قواعد و عظیم قدر و جلالت حالی

و بلندی رتبت و فصاحت امر و علو مکانت و رتبه علم و قوی

شکوه و هیبت و مقام منیر جلال و حلم اسنی با کمال

و جمال ابهت سالت و وقت استماع جواب صولت عابد حالت و

ضیح تمالک نعی کامل تا حق نکولدی محارج تیو عالمیان بدید

حلق از محامد عموم آیین و رسانیدن بمعالم مجد تأیید ذمه همت عالی مکنت

تشریف تعلیم مصطفوی و سایر مراتب عالیه حنیفی و باقتضای نص نبوی

العلماء ورثة الانبیاء وراثت صحیح آن سرور انبیا و علما رفت

بر گزیدگان صحیفه اصطفا اختصاص یافته و ذخیره این عمر انتظار

نه بدان حد ستوده صفت بگنجد که در محیط سخن یا ادراک اقلام اهل قلم

شرح آن تواند داد گیت نامه و اندیشه در حدیقه بیان آن آل جلال

تواند نمود و چون بعالی همتی بعون توفیق اعتقاد و اعداد تمهید

و اجتهاد این منصب شریف و مرتبت بلند را سزاوار شد و لقب باشد

در نتیجه ذکر و اشاعت و رفع منزلت و اعلاء حسب آن بیعتی

و تسلیط بعون و تربیت بتحقیق رسانیدن و ظایف احکام اسلام

از ... علم او بهره حاصل و دانسته و افاضت فضایل ...

او گشاده بهمت برحسب این مقدمات چون فلان هم

از مطلع سعادت عمر و مبدا صبی و عنفوان جوانی بیمن جد و

و علو همت حاذق ذوی بتحصیل علوم شرعی دلیل از فضایل

دینی آورده و نبت دار افتوی و همواره از فصول مکاسب

و آناء اللیل واطراف الصباح تعلق بذکر الله و تعلیم و قد کان

مشغول بعبادت و جمع اسیر تلمذ و تفهیم فیدرقه استفادت ...

تقدم و ترتیب بعض در رسانیده و در جلالت فواید عمر روز ...

در ناصیه شب ... تهاجد ... ساعات ... دل ...

شمرده و وقت آن ... حاصل و عام فواید محامد ... و عشا ...

و ... و بذل ... اجتهاد او ... بنا بر ...

او را اطلاق ... و اجازت ... آمد ...

و واقعه که او را استفتا کنند بقول و قلم جواب آن بلون خوب نویسد
و اسرار اعتماد دین مهم نازل و مقام مبیت خفایا تها بود و بنیان
و فطنتها پیر فهمان از صعوبت آن در ورطهٔ حیرت و ضیق
و مهمات لهجه که محفوظات کار و معلومات محفوظ رجوع کنند و مرجع
در پیش استادان کار حقیقت معانی آنها در حفظ او و لوامع معانی
ابرار سعادتمند گردد و بر وجهی که دانسته که اتفاق حقیقت آن
از سحاب آن دنیا محجوب نباشد قول و قلم را ترجمان سازد و جواب
صواب تعیین کند و اگر بدرقهٔ اتفاق همراه نباشد و دل و اتفاق
حیر نشود از اعتساف بادیهٔ مجادله و اقتحام مهلکهٔ مجاهره
بپرهیزد و چون بلطف توفیق باری عز اسمه جواب او موافق صواب
افتد از بعد تامل و احتیاط نماید و اگر سهوی وقوف یابد که جوابی

١١٩

جادهٔ حق مائل نقض آن را منطوق شمارند و هر کار را حوالهٔ او
و صعوبت آن از هضار و حمیت حق جلال الله هو اجر و احمد و مجید آن
بدعای خیر یاد دارد و الله الموفق و المعین

مهندسان فطرت ازلی چون بفرمان باری فاطر السموات والارض
تعالی و تقدس بنیاد نهاد عالم کون و فساد افکندند قواعد ملت
حنیفی و دعائم دولت حنیفی را تمهید و تایید حفظ از گزند حوادث آفات
عوامل اساس متین آن از اندراس نخواهد بود و فرای صحیح
لم یزلی در شب تحوّ ظلمت و ضلالت مشعلهٔ هدایت سعید
محمدی آلهمد دو هن نگار نتها یعنی جبان دراق و حیه
با سبب تبدیل با نوازل و صدمت صرصر وقایع لیل و نهار و

نقصانی صورت نبندد و بنیان سرای قدر ریاض بهشت مصطفوی را
چنان پیراسته است که بتوالی اعصار و اخطار و تقادم سنین
نوایب و نقص و حرارت لهب نفوس نیابد و تا اوضاع افلاک
مستقیم است و اصقاع ارباع حفظه خاک مقیم ارکان دین
استوار خواهد بود و بشارت حضرت سید المرسلین صلی الله علیه و علیهم
اجمعین بآن داد و اشارت حضرت رسالت که لا یزال طایفة من امتی
علی الحق ظاهرین الی ان تقوم الساعة در تحقیق این معنی
و تصدیق این دعوی ناطقی صادق و برهانی واضح لایح است
پس لاجرم از ابتدای بعثت و احیای سنت نبوی از زمان خلفای نیک
بختی و فرخنده اختری را هادی عنایت ازلی را بجاده قدم
صدق در طریق طلب سعادت ابدی نهد و همت و رای

سعادت ابدی نهد و همت و رای کامل همت الملک الحق و فضل
عنان دل بجوب صواب و طی مراحل همت و شتاب در دل الوهیت
و امان دهند با همت عالی و دعب صادق و عزیمت مصمم بعون
اله و اجتهاد و عون خطه نفس اید در باب تحصیل علوم شرعیه روی
شود که مقصود و مدح جوهر نفیس علم نه آن گنج است که
بدست آید و صدر و مسند فتوی بخان محض لبث
قاصر عزیمت را تسلی تقلید آن باشد در تحقیق
و من طلب العلی سهر اللیالی چون شمع شب بیدار باشد هم
مقتبسان خود مجالس گرد زهی نتوان دید و با آل
تحمل نکند عن حطام اعلام الاشراف و امثالهم بقدر الکد تکتسب المعالی
والاجر حزین و فی اقوال اهل العلم فی احوال الزمان و احوالهم

و عوام قاطبه عموم جمهور حضار الکرام اما عاشقان جمال او که دیدند
و نوع و منجانس از طالب و خاطب بسیار و مشتاق و معتقد الی
سنجه صور و حال فلانست که در مشام بعضان بشارت او کافی
و ساعات بشب و روز از آنجا و هنداران و در من و عشق عالم موفق
هست است و در طلب خشنود و علم غیب و ادای علم نهایت بهره
و حفظ داس و صوت حالوف و حفظ سن و محمد مصحف الاو کامل
کو. و در حفظ فاخر بکار آنکه در بحار علما و عقود جمله ابعاد علم
حدیقه حدید از نفایس نفایس لستانها جمع انواع و فضایل اصحاب
علوم اقتباس نموده و از خصیص استقبالات بقصد محمد حجاب
بر اوج اقبال رسیده چه این وقت چون حجابها بحسب الهوی
حوالی یمانی بخشان از راه او بدین صوب شتافته و رخ جنید

حضرت سمرقند را حاطها الله بجمال خود زینت داد و له جاکر
و شمایل او را باد نفس و بتحریر شرح نمود. آمده و بیان عقیده
بعضان سوست بحکم این عقد مارا و از بنوعی از برهت
و ملاطفت مخصوص گشته ایشان شد و اجازت حالا محمد با قلم
و زبان در طریق حصول ملتمس شد ان نماید و گه زبان قلم و جه جواب
محققان تعیین کنند و از نو از احکام و هدایت شرع
مه از و سوال کنند که مذهب امام اعظم مقتدای محققین شرع
او اتقیا من منهاج شریعت ابو حنیفه النعمن بن ثابت الکوفی و الصحابه
رضوان الله علیهم اجمعین جواب ان بگوید و بنویسید بدانکه طریقه
از مجاز رفت بحجاز و کتب الائمه ثم و از اختیار مشایخ عظام عامل
نباشد چه ابا از طریق فساد و نهج شد او که مابعان و شغ

وجهی جهد نموده‌اند و در تصحیح مآخذ احکام و تنقیح مناط بدایع
اسلام غایت مبالغت بجای آورده‌اند و انچه در روایت مخصوص
علیه باشد یا درایت معاد الیه بود البته فرو نگذاشته و وعید و تهدید
اجرأکم علی النار اجرأکم علی الفتوی را نصب العین بصیرت خود
ساخته و در آن مقام با مهابت عهده و خوف لغزش از لطف باری
عز اسمه در حول هر عقده مشکل به توفیق الهی حل شده و مسائلی که
متعذر به تیسیر او گشاید و در عموم احوال بکمال متانت و ورع و تقوی
اعتصام نماید و خیر دارین بدعا خیر یاد کند والله ولی التوفیق

از مواضی سنن و محامد سیر و مشاهیر فضائل و کرایم خصال اسلاف
اسلاف ما که صدور جهان و مفاخر زمین و زمان بوده‌اند و اهل

١١٧

عباد کل و افعال همایون ایشان قدس الله ارواحهم اجمعین از اول
فی حظایر القدس اشباحهم که در مصدر شرق و غرب و قلب
ملوک روی زمین اند آن بوده است غیرت هم در حال تحصیل علوم شرعی
تا بت شده در حفظ فنون علوم و ضبط انواع فضایل
جد و جهد نموده اول از مواد درس تشریح و تعقیب و عنایت قدر ثبت
شرع حنیف و کفالی وافی از ذاتی ساخته‌اند و معاند اول
با صنعاف الطاف مقرون کرده‌اند تا هم مقاصد در اجرای این
درجه شریف و نیل این رتبه منیف صادقان کرده و غبار و غم
در اکتساب این سعادت قوی‌تر شده و ان انوار بموجب و الکرام
بموقع حادثه صدق همتها و جامعه صدق نیتها گشته و از اطراف
و اکناف عالم و اصقاع و اقطار گیتی که انی کی توفیق بانی

وتیسیر خانی ایشان از مواهب نفوس روی بدان جهت

آورند و همت بر تعلیم و تشاخودی ایشان و لطائف عقد

خود شناختند و عنوان صحیفه‌های خویش کاشتند و معالم العلم

هر کدام زینت و عمارت ندادند و معالم الشریعة و معالم مستقر

رونق و طراوت یافت و در ادوار ایام و تصرف لیالی و احوال

احوال و تقلب عوالم طبقات علما و طوایف فقها اوفر

عدد و ظهور محمد بحصول پیوسته و همیشه همت طایر آن مصروف

بقدر وسع و امکان صوب صواب آباد ایشان را اقتفا و اتباع

کرده اند و سنت سنیه و سیرت کریمه ایشان اقتباس و نقل

دیده تو جه الکرام او قات ماضیه و ایام خالیه رعایت جانب ایشان

طلبه علم و اعیان ائمه دین لازم بوده است او نزد خلق

کو نام دیده و عاقبت با شناسی به جهت حطام و ادتکاب نام مسئول

شده اند دفع شان و اعلاء مکان این طایفه

لازم تر باشد باب وصی حتم بود حسب این عقد فارحون

فلان بجا بعث سنت بررجوع لازم شمرده احیا خاندان

علم سعی نمود و جمال بود و ترا با جمال مکتسب و این حقایق

و دقایق ذات محمدا ما حقیقت بدان رضا ندادند وظایف

تحصیل او قوت ذی و قصور ذی ذل یابد و نصیب ... العقار

بلدان و اذناب قضایا کامل نصیب باشد و اماثل ... اعلاء

او انواع زینت و اصناف عاطفت اله محل ... اولاد

او تیست اجاز و اطلاق حوایج فوق رن کشایند تا نام ...

کرد ... استغنا کنند بقول و قلم حواله کنید الی آخره

اگرچه در عموم اوقات و سایر ایام رعایت جوانب امور دین
و مراقبت احوال علما دوی ذهین و تربیت ارباب استحقاق
و تعیین مناصب جهت افادت استحقاق از مواجب اوقاف واسم لها عهد
و ریاست بوجهت و اتمام حقوق اهالی فضل محفوظ و منظور
و سیاست امور و ذلک نمط قاصر همان بر جسب حطام دنیاوی
مقصود است و رغبت ابنای زمان در اکتساب معالی امور دینیه
و ملت و الی بزعم نقیض العلما که عطف دامن از فخر الزمان
است وی بهانه مورد است حدوث تاثیر سعادت حقیقی
که زهد و علم عبارت از و شرح خریداد ها و گوهر باران کلک
و جوهر نفیس فضایل هم عزیز و هم جواست و در ضمن فواید دینی اکبر

له و اکسیر اکبر شده، نوبمایه که در این وقت احیای مراسم تعظیم
و اعلای معالم دین و ملت اهتمام نمودن لازم تر باشد و ترجیح
بمناظم احوال و مناهج آمال ارباب علوم و اصحاب فضایل پیوند
مساعی جمیله تقدیم نمودن واجب تر بود زیرا که جهت این معنی
فلان که انماء او بجاه آن علم و الا جهت رشد و یاحد غنیمت بیشتر
و انتظار بعضی شبابیعی فضایل و صنوف فضایل که سنجیم انواع دولت
اعلاق و تهذیب اخلاق و احاطه بخواص هر کس عین مراتب دینی
و اسم از جهت اکتساب و هم از طریق اکتساب نتوجه و از نفایس
انفاس مشایخ ایشان و کلیه علما فواید بسیار و ذخایر
اقتباس و اقتباس شوند از اصناف علوم چون جمع آوری علما
شب بیدار ... چون مشعله خود بسیار دود نکرد

لیکن صنعوا و کنا فقد کبروا و افعلوا ولم یصنعوا بالفعال الکبر
وگاه از آتش و موسم آن فرادیس بدیع نهال امید او جیم دهد
و روائح نسیم او از ریاض علوم ملتام حاصل و عام رشید هر ذی دل
و نزل و تاجیل از قوالب تحصیل او بهر جند دهد بنا بترین سوق
منصب تدریس و تذکیر مجد فلان بدو حوالت افتاد تا در آن
بقعه خیر مجالس وعظ عقد کند و در ریاض حسن خلق
للذکر عبارات دوست بلبل وادی ساخته بغیر نوای تا بار دی
غ اسمع بر آید و مهاد آن صعاصی را از آن روضه خانه فیه شفاء الناس
سر تربت نوشتن وعظ و نصیحت حسبان دوری قضیت و قصاص کرتیم
با یام الله از قصص گذشتگان آن عجب اعتبار اعتبار دهد و العواقب
سوالف امم گذشته و قد خلت من قبلهم المثلات حکایت از آن تعمر بان العواقب الامور

ذ جبای و ابتدادی نماید با احسن عبارات و نیکوتر کنند و تبین
اشارات و بشارات شنوند و شر کنستگان تیه ضلالت بتو و اللاوع
بمراشد قصد السبیل و حداد سواء الصراط بی بیرون برند
و درمندگان و ترسندگان دل بپروانه لا تقنطوا من رحمة الله
مهمان سرای والله یدعوا الی دار السلام دعوت کنند و گمراهان
بفرمان حجم توبوا الی الله از ظلمات ظلمات بعضها فوق بعض بتنبیه
ول و هو الذی یقبل التوبة عن عباده باز آیند با خیر از و توبه بر وعظ
شافی و نصایح کافی او در کار کافه خلق متصل گردد والسلام

حال الحمد و سپاس و شکر و حمد قیاس خدای مقدس و حضرت
ذوالجلال لم یزل ولا یزال صانع قدیم و حمد عزم کریم محجوب لم

بوده جد امجد جلاله و عم نواله که اشراف اسلاف و آبای کرام

و اجداد عظام را که صدر جهان و مفاخر زمین و زمان

بوده اند طیب الله ثراهم و جعل الجنة مثواهم بعد از آن در اصناف

علوم شرعیه و فنون فضایل طلب حقیقی ایشان عالم و مستولی

آمده حقایق بوده و بحر بارگاه زخار بدان خاندان علم

و افادت و جود و امان الطاف و کرامت بجانبی داده و سکان شرق

و غرب را سوده فطان دو کر کرده.

من تلق منهم تقل لاقیت سیدهم   مثل النجوم التی یسری بها الساری

و صیت خاندان ایشان چون صبح صادق و خورشید تابان شارق جهان

گیر شده و مصنفات مفید و مولفات حمیده ایشان در صفحات ایام و اوراق اعصار

لیل و ایام یادگار مانده که تا انفطار آسمان و انقراض دور زمان

116

رحمت غبار مجالس و صحبت کمال و شیمه ایشان در خواص و عوام آفاق

ان نحو ایشان نشسته و طوایف علمای دین و ملت و طبقات عظمای سادات

و سنت با دستار هدایت تصانیف ایشان تا قیام الساعة کردند و خوض

احکام شرعیه و فوق خواص زیاده و تا جهتهای تعالی علم

هر که تا الیوم خواهد بر جا خست قطره باشد که از محیط علم ایشان

اغتراف کرده باشد یا ثمره از بستان بیان ایشان اقتراف

نموده و تایید الطاف با حقایق الهی جل قدرته و علت کلمته

قلم فتوی ایشان از افتتاح مشکلات فقه و نحو و مصباح منهاج

اجلای بصر حقایق تا جبین حقیقی تشریف دین و ملت و مفاتح

ملک و دولت نزد سیتی کمال و فرمانی مطلق و حکمی نافذ ادراک

صیت و جاهه گوهربار ایشان فرمان شمشیر آبدار و شاهان

کامکار و کامرانند و از فرط رفعت و غایت حشمت مباهی

رسانیده که قوام سریر معالی ایشان با سپهر دوار و اختر قرین

گشته و سلاطین روزگار و شهریاران جبابره نقابت مجالس

ایشان را از فرایض سنن جهانداری شمرده‌اند و در صدد عالم

اقتدا بسیر محامد ایشان از لوازم شرع شریف و دین متین دانسته

از مراضی خصال و کرایم خلال ایشان استنباط نموده اند

و عاطفت و اخلاق و اعقاب مخلصان خدام کسب نموده‌اند که مخلفه

مسیل عواطف الکمال انعام و مزید اهتمام از تخصیص نموده و

و احترام و رعایت و حمایت و احتشام نمایند و چون فلان

در اخلاص و اختصاص حضرت جانب و سلوک بندگی و ولا

و متابعت خاندان این جانب از آبا و اجداد الحق ... در

عمر و عنفوان شباب از نصاب علوم فضایل نصیبی اوفر و حظی

کامل در حیز حصول آورده و جد تمام در حضرت سمو قدر حافظ الله

از افواه جماهیر علما و شفاه مشاهیر فضلا لطایف دینی و فواید

شرعی تلقی نموده و بقدم جد و اجتهاد از مقام تلمذ و استفادت

بدرجه تعلیم و افادت رسیده و استحقاق او مناصب خطیر شرعی را

وراثةً و کسباً ثابت و محقق شده بنا بر آن از سوابق منصب

تدریس مدرسه فلان که بشرایط واقف بر سم بنده او منوط

بود تفویض فرمودیم و بعزازت فضل و طهارت اصل او اعتماد کلی

حاصل است باید که در آن مدرسه بنشر علوم و افاضت فضایل مشغول

باشد و مستعدان شریعت جو شکوه علم را از منبع آلالی بهره

دهاند و مقتبسان انوار فضل را از نتایج افکار ضمیر خود بتعلیم

و بعضهم مشاعل افروخته در جهت بند یا بعقوبت توان
از مضیق حیرت و سنگهای خطر و اشتباه بشاهراه آسانی
بیرون برد ان شاء الله تعالی

و لنسطه عقد جواهر و درر از سفته ها و عنوان صحیفه محاسن
و فهرست جریده محامد و محبتها عقلا و اصحاب فطنت و عایت طالب
ارباب بصیرت متفقی توانند بود که تصانیف امام داهی [illegible]
نتوانند بود و قصد عبر حولت تغییری بر آن دل نتوانند
جارود [illegible] باشد که بیذل و انفاق بسیاری نشود با [illegible]
و هواسا نفاذ ببذیه و کر دور ایام و تصرف اعوام [illegible]
و در او زوال [illegible] نکرده و بها و جمال آن نقصان نپذیرد

و در قفار و بوادی اسفار از قطاع طریق فی خطر باشند
و در مداین و امصار از سرقه و مصادره در امان نگاه دارند و محفوظ
دیگر آنرا از آن نصاب نصیب جمیع سرمایه بود و افزون شود
سایلان را از آن مایه بیرایه بکیسه زر و حلیت توانگر گردد
و آن منقبت علم و شریعت دین و علم و آن ذخیره سرمایه
فضایل شرع و سنت لیکن صد انواع مطالب و طوایف [illegible]
عالم و اصناف [illegible] طبقات بنی آدم عرضه زوال و [illegible]
[illegible] ذخیره نفیس علم و گنج حکمت کبار و [illegible] حلیت حال [illegible]
و صفوت جنس انس [illegible] از نجات [illegible]
خلاصی حاصل شود و از نجاة و ضلالت [illegible]
نجات توان یافت قال علیه السلام [illegible]

کالنجوم فی السماء یعنی چنانکه در ظلمت شبهای تاریک بنور کواکب راه
در قفار و بحار بمنهج رشاد و طریق صواب پی توان برد بانوار
هدایت علما در مواقف حیرت و مضایق جهالت مستعد سعادت تعیین
و تمهید دلایل شرع توان کرد و امور معاش بی تقدیم اوامر
و نواهی ایشان در دین البته نظام نپذیرد و صحیح تر قول العاقب
اصلی و مقصود کلی متعلق است بفتاوی ارباب علم و بقول قلم
ولا و نعم ایشان دماء و فروج محقون و مصون و حقوق
و اموال مضبوط و محفوظ مانده و هرگاه از این زیور کرامت آیه
و از زین هدایه نفیس عاطلست در عهد او بهائم حاصلست لوایه
کالانعام بل هم اضل و هرکه بدین حلیه با بها و زینت بهشت متحلی
است در حقیقت ولی چشم علو قدر بیند و بی لوا خشنود نعالم باید

که العلماء حکام علی الملوک و ادراک این منقبت تعالی الله این مرتبت بی توفیق ربانی
میسر نیست الی الاعلم نشود هر دون همت قاصر غنیمت دانسته بدست ناید
از آن که بسیار وقت مفلس در پای رنج فرو رود و محروم دارد
رنج حاصل شود اما درجه بلند و منصب شرف علم و العاقبه
جز بمتابعت شداید و مقاسات عظایم بحصول نپیوندد

فلیس لکسب المال دون مشقة   منیة فالعلم کیف یکون

هر آن دولت کسی بداعوانی سعادت تأثیر دولت ازلی
سهولت یافته و چشم بصیرت از نور خاطر ادراک بیند
صافی و رغبت صادق بفضل و اعتصام بفضل حق جل جلاله و الاکرام
تعالی و تقدس درست کند نه سعادت طلب او را الخلال الفقد و قواعد
جد و جهد او را الخلال با بشر دیده او را احمد

وجعلناهم ملوکم سبا تا عهد ملازقار شکمند وتن اروپاسا تنعم
دل بواصلت کبنده ولقد کانت النفوس بکبار
تعبت فی مراده الاجسام تا بیام لعبتها البلیغ وکار بعضا
صحیحین نبی رسر کلطوایف خلایق اختلاف فطایع اطواری
وتباین سیر وطرایق بیان اوده اسفیرا وامر ونواهی حق
وصبر مصالح ومناهج خلق کانند وقول وفعل اوده احکام
جواز وفساد اعمال ومعیاد صحت وبطلان معاملات ایسه
وکن نکسان ملک منزه خط اشارتله ومندا دندرسروران
عهد نقه طاعت حکم اوده اکون هندوان خودمنهوله السیف
در دنیا بدان محظوظ ومشهود اولوبدر اما اخرت وعقبی نز علو درجات
ونعیم مقیم جنات عدن موعود ومنتظرست لقوام اقدام

وصف ان نباید کنت واو ملام ولقوت تیقیل ان حقایقا نبود
ارعد حد لعاجی الصالحین ما لا عین دار والا اذن سمعت ولا خطر علی
قلب الایق این تشبیب وموافق این ترتیب جون ترحال فلاونشنید
بدین ستر لطیف خصال موصوف وبدان کرایم جلال معروف وقسید ود مجلی
امتحان وحلیه الرهان اجتیاد وقصب السبق لزاقران درخومسی
ودر مضمار اجتهاد قدم تقدم بیش احتمال واستکمال نهار نیابی بیز
سوابق اودراتیش بعغ المجاز والطلاق مخصوص کعایندیم
تا مرجح اذ مشکلات مسایل ومعضلات نوازل بر ودفع قید
حکم صواب ده اد محاله ارتیاب یون اده وحجاب اشتباه
از جهه جواب کا انه وعدت له ماهان اما نت عظیم حفوظکا
خوشا فه واو کتب اصحاب رحمهم الله جه ایشان در لطهمه

مساعی شرعیه و احکام اسلامیه دائر معاجبان منوالنده تحقیقات
و مخالفان وضوح و تبیان ایله انصاف و اعتراف مضطر قلنمشلر
لنمش و مجتهدان و منتجات مشایخ سلف ذوی الاقتدا و اتباع لازم کلدی
و دراین مقام با همت قدم ثانی و تثبت ثابت جالده و باول فخر
و مبداء افکار قیاعد بکنده ماموز و محمر کله البته مجاز هر العقدلرینه
و در کل احوال حمد و معونت احوال و قوت باری و اسمه حمد و ثنا
کند و مجید ابدا خیر یار صحو والله الموفق
مهندسان صیمون فطرت و مغرسان معقولات خلقت که بروانه انی
جاعل فی الارض خلیفه اساس بنای آدمی بنیان الله قلنمشدر اول
قواعد نبوت کنت نبیا و آدم بین الماء والطین تمهید قلنوب تأکید
شریعت محمدی و تاسیس ارکان ملت احمدی و بایت اعلامه معالم دین

و اقتضای مراسم مذهب حنیفی و مغیتی کمایلیق آونلدیغی بعده مجد زمان السلطان
حولدی فرد کاردوا سبب بقا دیف لیل و نهار اساس معنی
اضطرابی صورت بقولیدقده بر تعاقب صدور و اعوام و
شهود و ایام مباشرت و استحکام الحکام بر مزید جوامد نبوت بساط شرع
سید المرسلین صلی الله علیه و علی آله اجمعین یادی و نشو تعلیمنه
و اعلام اسلام بالفعل منصوص حولا بعث و لوکر البلد لعطار
نبوی و نص کومار بار مصطفوی علیه افضل التحایا و اذکی
الصلوات باطلق ایتدی که تصدیق این صنعی لایزال الاغنی علی الخلق
ظاهر بن الی ان یقوم الساعة و حصول الوجه ضمیر اصحاب فطن
و عقول اولی الابصار حکمت ایتدی استقامت بیان ظلمت
لکن سنه لا بو جهله دین و شهود علما دوی غیر

نبندد پس بدین هیئت حکمت ناقصا یعنی لیلی زن اقتضا دهد وقر
و زمان غنایت لی زلی قرین حال صاحب اقبالی که بامر افتخار
تیسیر و حفظ امور و موافقت تقدیر و قوت حادثه معالی و نصرت
حاعید عیب حاق فی حال فی قدم طلب در اکتساب معالی و معالم
جد و اجتهاد به جد لیج والدین او قوالعالم در جارتی یاید
تا معالم شریعت مکان او رونق و مدار او رکن و عمارت
ملک و بان او جد و عمارت یابد و ریاض سنت بفیض بیان او
و نضارت بیابد و شهامت مسجد للحضرت رسالت استحقاق او حاوی
و و دانه باد با تفاق حضر صدور کتابت و معززتوج بالقصا
و الی ازاوصاف محامد کاهر و اضاف محاسن صفات مطلق
ذم خلیقه و طبقات فرقه ربیت هلان عنا قبت کنند و به کلید مباحثه

۱۲۲

و مفاتح نظم ابیدهای بی‌ابرایه نفیس کوه و صحیح سر حلایه شرف
از خوان علوم و فضایل شو اند بعد اما چون همای همت او
با مفاتح مکتسب دست یکی کنند و منقبت جمیع تا تجربت سبق
شوند بدو شرف عصامی و کرم عظامی جمع شود او جوهر جلالت
حالی باشد که صفت کنه آن محیط نتواند شد و جرعه اندیشه
بسر حد علو قدر آن نتوان رسید و مهارت به فضایل مکتسب و شمایل جبلت او
سر استحقاق او لطایف ربیت دال و استیجاب الوف عواطف
عاطفت و بعقوبت الم از قبح شرع و بیم ازدیاد اسم و بیم اذکر او
خفته تابت گشود مبالغت در دفع سان و اعلا احکام
و تنویه ذکر و تشریف لقد صنوف از حد وجوب قاصر باشد و معاسن
این مقدمه و ملایم این سابقه صورت حال فلان است که جمال آشنه

همدر و کمال حسب طالع مرتبه سنیه و عوق نزاع محمد تعالی عصر
اما حقیقت حالی تحصیل علوم شرعی در بابنده الطاف خسروانه
با همه از جباری زمان هیچ عنفوان نشو و نماده بی حجر از
فواید دینی آوره و استقلال او علی طفه صدر لبه تا بت
و مقرر شده تا بن سوابق او دات تبریف لجاز عشق و دونده

جون نقار بصر گنجخانه نقدیر اره خالص انسانیت صاحب جو لنتی
اذ لی تصفیه عادلمال حال در توته محاجه سبکی کلام تقدیم تمغه
و دکیج درار فضلنا بعضهم علی بعض لوابد ریش بها قصا
و جولعه متی علوم رصح خونده الکر عفاق نو نو و قطر
اذان اقصر سانده از فضیلت عفو و طوبق عقاب عو انسعید و حمور

دنیا و صورتکم فاحسن صورکم ادلان درو بنو زینیق
مرج بنفیس دور هی مرج تمامعه حصول بیوند دو مرسالک
دامانیت فی قدم صدق طلب در بارئیه والذین جاهدوا فینا
نهاد وا، لیان لنهدینهم سبلنا صوصوابه و جاده رشاد بدیه
بالکلیه مقصوریه بروند که

لو صح منک الهوی ارشدت للحیل و منهال که در روضه قبول
و اقبال نشو و نما یافته و سحاب لطف ایزدی عمیمه نعما و الطاف ایان
و سیراب داشت لا بد یا دو د و سایه گستر شوده و عفاف ...
و اثما دلان با جناس طبقات خلیقت کسده و الکوجود ...
ادحامدلان علم و لعامت و عوق با شده عو ... ریاض فضل ...
تابت بنده و منقبت مکتسب او زمحض رخنه ...

بطهارت اعمال آراسته گشته و بشرف عصامی اکرم عظامی بهره
یافته‌اند از خود در تهیه اسباب اقدام اهجام در میدان بیان
جولان نتوانند و چون کمال علم اجمال و ورع و تقوی
نخستند و قلم تقوی را قدم تقوی حد در سوق [illegible] و در
آن محیط نتوانند شد و [illegible] اساس در تهیه اقلیم
همت انقلاب حوادث ایام ایشان اضطرابی نداشته مخلص
بثبات صورت حال فلانسبت اکابر اسلاف و اعاظم احفاد او
در نصرت شرع و فتح [illegible] تبلیغ نموده‌اند و [illegible]
علما بنسبت آنها گودی ایشان صفا [illegible] عالی
ایشان ثابت شده و از منهج قویم و طریق مستقیم سلف صالح خود انحراف
جایز نشمرده‌اند و در طوایف طلبه علم ادراک لطایف علوم و [illegible]

جا فی یافته‌اند و طبقات مقتبسان از خزاین و معانی فواید
او قیطی و افراط ازمی گشته‌اند و از جهت آنکه عنایات خواص
از نصاب فضایل او نصیب وافر یافته عوام نیز از ثمرات علم او
بهره‌مند گشته‌اند و از تشریف اعجاز و اطلاق فتوی اختصاص
حاصل شد

بحکم آنکه اختلاف و تباین و تفاوت و تمایز در جبلت طبایع خلقت
و عناصر بشریت مجبول و مرکوز است که جبلی بن اختلاف
مطالب طوایف اهل عالم مختلف است و بنابر طبقات اولاد آدم
متفاوت که حیثیت و للناس فیما یعشقون مذاهب فرقه در طلب
مقصودی سعی می‌نمایند و قومی در تحصیل مطلوبی خوض می‌کنند
و طالبان مقاصد و اغراض دیگر [illegible] و [illegible]

عقلا عشق مجرد چاره ندارند کی بطلب استقصای کمال و کسب حطام
دنیاوی مشغول شده اند تعوذ کنند که مصالح حال و مآل محتاج
معاش و معاد بوجود مال منوط و مربوط است ولی زیاد
قناعت اولیٰ او به خرسندی از گنج شایگان شمارند که القناعة
کنز لا یفنی و اصحاب غنیمت و رب اسیر بند حرص و امل محتجب
از ونیاز خانه و اعیان جاه و حشمت و طالبان نفاذ
در موقف سوال ولدار و پایگان صغار و حقار ترقی نمایند
و سالکان منازل سلامت و استقامت را بند بان نفس مقصود همه
ظفر کنند و مبارزان صف قتال شجاعت و سالک اقتحام
و بند دلانی از عداوه دیان مجال نیابند و طایفه که از
اخطار و مقاسات شداید بر منبر نهاد امطیة الحق و

[illegible]

125

واسایش شمرند و اقتحام مهالک و خطر جابرا تهور نامحمود
و سفاهتی بی طایله خوانند و طایفه از حکما و اسم و عادات
و طبایع و مزاولات هیچ مطلوبی نیست که در حواس و تمایز
آن یک حال و یکسان باشند و چون به کانی مقاصد حکم را
از وقعت و عزت و حب اکمان دهند و از کرایم لوجی
و شریف محامد که هیچ بس در آن فهم و طبعی باید الله سعید علی
صنعت علم و دانش است چه مردم دیدی بنیاد
خانه پوشیده نماند که در قالب نوع بوس فطرت هیچ
و حلیه نفیس تر و زیوری زیباتر از جواهر دوام علوم
فضایل نیست چه سید خاتم النبیین و رسول رب العالمین صلی الله
علیه با آنکه فایق علوم اولین و الآخرین از نفایس النفاس

وعلمک ما لم تکن تعلم تلقی و تلقف نموده بود و حمد بر

وعلمنا من لدنا علما تذکار و آثار لم یذکر له از حضرت عظمت و کبریا

و بارگاه هو و علا تقدس و تعالی خطاب مستطاب و فرمان ...

صحف صمادر استماع و از مثال صدق مقال همه تن گوش گشته

لو انزلنا هذا القرآن علی جبل لرأیته خاشعا متصدعا من خشیة الله

بدین جمله بود که از دکان ذخار حکم و الطاف مزید علم

اعتراف و استعطاف حق آگه و قال رب زدنی علما ...

روح قدس گشاد ان روح القدس نفث فی روعی

پس نموده ان نفس فاطمه عباد سهمت ... تحفه انبیه تقین ...

صفوت حضرت صدف شرف و جوهر لطف صبح ... لالی تراز ... علم ...

و از ریاض صدق و عفت ... آفرینش صبح روضه خوش نسیم ...

که حلیت حالش و فضایل جمیع اکرمهم از آن چیزی صورت

پذیر بودی جوهر و بهتر محمد مهر که عالم را بالباس کرم آراسته

گردندی پس هر سینه بختی که از جامه خانه رحمت ازلی کسوت

سعادت ابدی بر قامت استقامت او راست گردند و منشور الشرف

هیولی قدم منشور اقبال سرمدی بنام او توقیع گردد و تشریف

او را از حلیت پایه علم و زیور پیش بها فضایل الهی دوخته

و مهر لطف و تفوق که در رفع شأن و اعلاء مکان او تقدیم

افتد منور از حد و حصر قیاس تا بیر و مخلص این تشبیب عبارات

حال فلان بنت حصة الله ... المکرمة ... المسلمین ...

... الی هذا العهد ... بقی ... الدیار ...

بود ... و همه قدم ... موافقت ...

نشو ونما واوائل ریعان صبیده تحصیل اصناف علوم واحراز انواع

فضایله مشغول بوده و در عنفوان جوانی از حضیض تلمذ واستفاده

تقدم مجامع درسه اوج تعلیم وافاده یه ترقی نموده و حدیقه جدیده اسی

طولیغ لیه ازهار علوم اوبهن محمدانه دوام وزیور فضل

وطهارت عرض او در عقاید وضمایر خاص وعامه نجابت السنه

که در تعریف ان باطناب حاجت یوقدر وحالا اول سایر دعاباد

ممکن اولوب اقتداری واستظهاری تمام حاصل التقدیر

حد کاف شیخ الاسلامی بدو تقویض

افتخار الحکرا فی لوا ایدی الفقیر